

SVE O POREZIMA GRADANA

U sklopu ovog broja štampan je i „GLAS DELEGATA“ — informativno-političko glasilo delegacija i delegata banjalučke opštine. Današnji „Glas delegata“ objavljuje dokument za javnu raspravu:
NACRT ODLUKE O OPŠTINSKIM POREZIMA GRADANA

Rasprava će se voditi u samoupravnim delegacijama, OOUR -ima, mjesnim i interesnim zajednicima i društveno-političkim organizacijama, a trebalo bi da se okonča do kraja marta.

Sportski centar u prvom planu

STRANE 12. I 13.

GLAS

LIST SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA

IZLAZI SVAKOG DANA OSIM NEDJELJE

CENTRALNI KOMITET SKJ O OPŠTEPARTIJSKOJ RASPRAVI POVODOM PRIJEDLOGA ZAKLJUČAKA 13. PLENUMA

Najšira priprema kongresa

● Po principijelnosti, otvorenosti, kvalitetu, ulaženja u dubinu problema, opštepartijska rasprava predstavlja čvrst i odlučan korak u demokratizaciji odnosa u SKJ

BEOGRAD, 5. marta (Tanjug) — Po širini pokrenutih pitanja, po dubini ulaženja u probleme, po kvalitetu saznanja, po principijelnosti članstva i otvorenosti kojom je vodena, opštepartijska rasprava predstavlja čvrst i odlučan korak u demokratizaciji odnosa u Savezu komunista. Iako je bilo i zastranjanja i kritičarstva, u njoj je snažno dominiralo opredjeljenje za kontinuitet našeg revolucionarnog razvoja, za Titov put izgradnje socijalističkog samoupravnog društva.

Ovakvo je na današnjoj sjednici Centralnog komiteta dostavljen je Pozderac, podnoseći uvodno izlaganje, ocijenio opštepartijsku raspravu o Prijedlogu zaključaka 13. plenuma CK SKJ.

Za današnju sjednicu članovima Centralnog komiteta dostavljen je „analitičko-informativni prikaz javne rasprave o Prijedlogu zaključaka 13. sjednice CK SKJ“ i prijedlog zaključaka koji je pripremljen na osnovu sugestija i primjedaba iz javne rasprave.

Na početku sjednice, članovi Centralnog komiteta odali su minutom ćutanja poštu nedavno preminulom članku CK Nikoli Ražnjatoviću.

OSNOVA KONGRESNIM DOKUMENTIMA

Sva ključna opredjeljenja i zahtjevi koji su sadržani u opštepartijskoj raspravi moraju biti ne samo ugrađeni u zaključke nego moraju biti platforma na osnovu koje će se pripremati 13. kongres SKJ, svi njegovi dokumenti, rezolucije, a i statut SKJ, rekao je prvi učesnik u diskusiji Ivan Karamarko.

Rasprava je jasno pokazala da Savez komunista mora mijenjati i svoj način rada, posebno ističući da rukovodstva SK više ne bi smjela članstvu dijeliti zaključke i stavove, nego ih zajedno sa njima izgrađivati.

Branko Mikulić je upozorio na nepovoljni kretanja u industrijskoj proizvodnji i izvozu koja se ispoljavaju početkom godine. To ozbiljno

dovodi u pitanje ostvarivanje Rezolucije za ovu godinu i može imati teške, nesagledive posljedice. Pred ovakvim kretanjima u privredi ne bi smjeli zatvarati oči ni sada, kada se usvajaju zaključci 13. sjednice CK SKJ. Mikulić je zatim ukazao i na ubrzano opadanje životnog standarda, koji se nalazi na granici ispod koje ne bi smjelo da se ide. Istovremeno, primjećuje se ubrzano bogaćenje pojedinaca i sve brže odlivanje društvenih sredstava u privatne džepove.

Mikulić je dalje primijetio da je korištenje kapaciteta u stalnom opadanju, da se zalihe robe široke potrošnje gomilaju, da je produktivnost rada pri dnu evropske ljestvice. O ovim i sličnim problemima, naglasio je Mikulić, treba se razjasniti u organizacijama udruženog rada, jer naša privreda nije „slabašna“, ali je pitanje kako je organizovana? O tome mora da vodi računa Savez komunista, da aktivno radi na otklanjanju slabosti. Sa radnicima se mora razgovarati otvoreno i zajedno sa njima moraju se naći putevi koji će nas izvesti iz sadašnje situacije.

Neće nas nikakve promjene u političkom sistemu same po sebi spasiti od rasta inflacije, grupno-svojinskih odnosa. Brana ovom pojavama je u dosljednosti da odlučuje onaj ko i treba, istakao je Boško Krunić.

Možda najveći rezultat javne rasprave je, kako je naglasio Radisa Gačić, probuđena energija i odlučnost najšireg članstva da se stanje mijenja. To obavezuje sva rukovodstva SK da svu snagu usmjere ka traženju rješenja za najaktuelnija pitanja vremena.

Gačić se posebno zadržao na kritici odstupanja od principa demokratskog centralizma. Ovaj princip ozbiljno je narušen u nekim dijelovima SK. Mnoga rukovodstva počela su, kako je rekao, slijediti logiku etatističkih podvajanja.

Iz javne rasprave primili smo veliku obavezu da u Centralnim komitetima republika i CK SKJ brže i

efikasnije usklađujemo ispoljene interese, rekao je Mika Špiljak. Napominjući da je u svim partijskim tijelima puno zaključaka, a malo brige o njihovoj realizaciji, on je rekao da se ta praksa što prije mora mijenjati. Savez komunista sa dva miliona članova neće moći sam da riješi sve probleme, ukoliko ne pokrene najširu akciju među dvadeset miliona Jugoslovena. U tom kontekstu, Mika Špiljak je rekao, da smo zaboravili riječ patriotizam i da se u akcijama nedovoljno oslanjamo na one dijelove društva koji nisu u partiji, ali radom i angažovanjem i svojim patriotskim osjećanjima doprinose društvenom razvoju.

Govoreći o odnosu mladih i SKJ, Silvija Žugić-Rijavec rekla da se u zaključcima ne poklanja dovoljno pažnje vitalnim problemima i mlade generacije. Stiče se zaključak, rekla je, da se više insistira na kriterijumima ko se smatra nezaposlenim, nego na rješavanju pitanja nezaposlenosti. Takođe se založila za veću zastupljenost mladih u svim izvršnim organima društveno-političkih organizacija.

Rasprava o Prijedlogu zaključaka 13. sjednice CK SKJ u organizaciji Saveza komunista Kosova dočekana je kao prilika da se jasnije definišu zadaci koje još treba ostvariti iz Platforme CK SKJ o Kosovu, rekao je Kolj Široka. Rekavši da su u ostvarivanju Platforme ostvareni značajni rezultati, Široka je dodao da je u tom poslu od velikog značaja i podrška članova Centralnog komiteta SKJ komunistima Kosova.

Mada je jedan od osnovnih zahtjeva izraženih u javnoj raspravi povodom zaključaka 13. sjednice bio zahtjev za jedinstvom u SK, i dalje ima krupnih razlika o tome šta bi trebalo da bude platforma tog jedinstva, rekao je Miha Ravnik. U tom smislu, dodao je on, potrebno je do Kongresa usaglasiti stavove povodom sistemskih rješenja predviđenih Dugoročnim programom stabilizacije i samokritički ocijeniti ulogu SK u njihovom ostvarivanju.

OPRAVDANE KRITIKE RUKOVODSTVU

Rijetko kad je članstvo tako argumentovano i tako opravdano kritikovalo partijsko rukovodstvo, kao

ovog puta u opštepartijskoj raspravi. Ta činjenica, po riječima Boška Šiljegovića, obavezuje ovaj Centralni komitet da sagleda svoj dio odgovornosti za stanje u kojem se nalazimo. Dosadašnje rasprave o „krivicima“ uglavnom su se svodile na to — kriv je onaj ili ovaj centralni ili pokrajinski komitet. Ukoliko je „moje“ rukovodstvo nešto i pogriješilo, onda je na to bilo prisiljeno. Takva optuživanja idu u krug i, prirodno, utiču na međurepubličke i međunacionalne odnose. Boško Šiljegović smatra da je princip „svak u svojoj kući“ moguće primijeniti samo u situaciji kad CK SKJ djeluje kao snažan politički i integrativni faktor.

Marko Orlandić smatra da Centralni komitet SKJ iz opštepartijske rasprave mora izvući određene pouke i promijeniti metod rada.

Metodija Stefanovski je primijetio da Prijedlog zaključaka ne odražava u dovoljnoj mjeri sve ono što je rečeno u javnoj raspravi. Trebalo je, prema njegovom mišljenju, vjernije i konkretnije u ovaj dokument pretočiti mišljenja partijske „baze“. Otud je obaveza CK SKJ da ovaj propust ispravi i da o svim ključnim pitanjima, koja su pomenuta u raspravi zauzme jasne stavove, a zatim da se pobrine i za njihovo ostvarivanje.

Stefanovski je zatim upozorio i na to da je u posljednje vrijeme sve više mladih koji dolaze u JNA opterećeno nacionalizmom. Treba konačno utvrditi razloge koji dovode do ovakvih pojava, rekao je Stefanovski.

Organizovanom akcijom mora se razbiti dosta rašireno mišljenje o nemoći Saveza komunista da daje odgovore na ključna pitanja položaja radničke klase, za prevladavanje ekonomskih teškoća i drugih protivurječnosti samoupravnog razvoja — istakao je Dušan Bogdanov. Prema njegovim riječima SK se mora odlučno suprotstavljati svim niosocijama nacionalizma i onima koji omalovažavaju postignute rezultate, siju sumnju i nepovjerenje, dijele radničku klasu u želji da razbiju njeno jedinstvo.

Do zaključenja lista 16. sjednica CK SKJ nije završila rad. Referat Hamdije Pozderca donosimo na 8. i 9. strani.

REAGOVANJA

Sredstva iz primarne emisije

(Povodom priloga
„Solidarnost za gu-
blitke“, objavljenog u
„Glasu“ od 25. februara
ove godine)

STRANA 4.

U TEŠKOJ
SAOBRAČAJNOJ
NESREĆI U LIŠNJI
KOD PRNJAVORA

Povrijeđeno 18 putnika

● Nakon lančanog sudara u
banjalučki Kliničko-bolni-
čki centar prebačeno
desetero povrijeđenih ● U
najtežem stanju putnik koji
se nalazi u dubokoj komi

STRANA 6.

SA SUĐENJA
RATNOM
ZLOČINCU
ARTUKOVIĆU

PUT DO IZRUČENJA

LOS ANGELES, 5. marta — Američki sud odlučio da se ratni zločinac Andrija Artuković izručiti Jugoslaviji. Odluka je snažno odjeknula širom SAD, jer je potvrda principa da takvi zločinci nikada ne zastarjevaju i novog američkog stava prema ratnim zločincima koji su nekada našli utočište na američkom tlu. SAD više nisu blagonaklone prema ratnim zločincima kakve su nekada bile.

STRANA 6.

JUČE U „BANJALUČKOJ
PIVARI“ I SLUŽBENICI
RADILI U
PROIZVODNJI

● Banjalučko pivo dopalo se potrošačima Los Anđelesa, Long Biča i Čikaga ● Prva pošiljka kre-nula, a godišnje bi Amerikanci trebalo da popiju oko tri miliona boca „nektara“

BANJALUKA, 5. marta — Da bi se redovna proizvodnja svijetlog i crnog piva normalno obavljala, juče su službenici i rukovodioci „Banjalučke pivare“ pakovali pivo za Ameriku. Poslije oktobarske probe „nektar“ pasterizovanog piva u bocama od 0,33 litre stigle su prve ovogodišnje narudžbe za banjalučko pivo, koje očigledno u Los Anđelesu, Long Biču i Čikagu ima „prođu“. Zato su juče i službenici pomagali u pakovanju i kontrolisanju piva za izvoz, prve od pet dogovorenih pošiljki. Očekuje se da će iz Banjaluke preko okeana otići oko tri miliona boca piva.

Ovaj prvi izvozni posao za kupce u Americi došao je poslije godinu i po dana usaglašavanja oko načina pakovanja vrste ambalaže i popratnog reklamnog materijala do zahtjeva da se pivo puni u nove i

Krenulo pivo za Ameriku

besprijeckorno čiste boce, što se i do sada podrazumijevalo. Istina, za američku uveznu klijentelu je povećana kontrola.

Kako i ne bi, kažu u „Banjalučkoj pivari“ kada poslije podmirenja svih troškova po jednoj boci ostaje 10,80 dinara više, nego kada bi se ovo pivo prodavalo na domaćem tržištu. Inače, pored izvoza na američko, ugovorena je proizvodnja i za italijansko tržište, što će godišnje banjalučkim pivarima donositi oko milion dolara, a time i obezbijediti potrebne devize za uvoz repromaterijala i rezervnih dijelova.

Mada, trenutno na italijanskom tržištu, na kome imaju ugovorenu proizvodnju i cijenu od 430 lira za bocu piva od pola litre, banjalučki pivari imaju problema sa nelojalnom konkurencijom nekih jugoslovenskih proizvođača piva koji ga nude čak po 230 lira.

Međutim, ohrabreni zadovoljnim kupcima iz Amerike i vrhunskim kvalitetom, banjalučki pivari pripremaju teren da pored američkog, italijanskog osvoje i tržišta Mađarske i Irana.

D. K.

Na traci kontrola svake boce

AKTIV KOMUNISTA RADNIKA O DOHOTKU

EKONOMSKI I SOCIJALNI KARAKTER DOHOTKA

● Bez bržeg uvođenja naučnog rada u proizvodnji, boljeg vrednovanja stvaralačkog, kreativnog i novatorskog rada teško je uhvatiti korak sa svijetom u kome se dohodak višestruko povećava zahvaljujući uvođenju elektronike i automatike

Kada naš radnik pravi jednu osovinu, ne utroši on ni više vremena ni materijala nego u Zapadnoj Njemačkoj. Pa ipak, naša je osovina skuplja — jer ona „izdržava“ znatno više režijskog osoblja nego drugdje. Režijski rad je i kod nas i drugdje u svijetu u funkciji proizvodnog rada, samo što mi još nismo mjerila da vidimo konkretno koji i čiji rad je objektivno u funkciji proizvodnje, i u kojoj mjeri. Ovakva razmišljanja čula se preksinoć na sjednici Aktiva komunista radnika neposrednih proizvođača Banjaluka, na kojoj su razmatrani rezultati i problemi u ostvarivanju stavova i zadataka Saveza komunista u oblasti sticanja i raspoređivanja dohotka i raspodjele sredstava za lične dohotke i zajedničku potrošnju radnika. Tom prilikom se čulo da naša i njemačka osovina „nisu iste“ zbog još nečeg: naša je rađena „pješice“, a njemačka automatskom obradom.

Suštinsko pitanje sticanja dohotka kod nas je mala produktivnost. Zato treba razmotriti organizaciju rada — brzo ćemo uvidjeti da je kod nas ona zasnovana na obilju ljudi, a ne na mašinama: kad bismo kompjuterski vodili proizvodnju brzo bi ona duplirala ili čak umnožila dohodak, rečeno je na sjednici. Mnogo je još ljudi kod nas kojim nisu spremni da ulažu u nauku, u domaću pamet, i to osjećaju kao potrošnju, najčešće nepotrebnu. A bez toga se ne može uhvatiti korak sa svijetom — ni u proizvodnji, pa naravno, ni u dohotku.

Između ovih problema — obilja radne snage, posebno administrativne, i sporog uvođenja naučne, inovatorskog i pronalazačkog rada (u Sloveniji, čulo se na sjednici, posebno se iskazuje dohodak po osnovu novatorstva), vođena je ne toliko obimna koliko sadržajna i zrela rasprava, na kojoj

su markirana još neka pitanja.

Tako se čulo da nije mnogo ispravno bavljenje korekcijom startova ličnih dohodaka: umjesto toga valjalo bi povesti aktivnost da se za isti posao, na istim mašinama i pod istim uslovima može steći ni tri puta veći lični dohodak — ako se radi toliko puta bolje i više. Ovakvo, kod nas je suviše naglašen socijalni aspekt sticanja dohotka umjesto ekonomskog, a mi nismo toliko bogato društvo da možemo tolerisati socijalni karakter dohotka i plaćati slično i neradnike i radnike!

Dosta je primjedbi izrečeno da sticanje dohotka u neproizvodnim djelatnostima. Dok su se radnici u privredi organizovali „za sebe“ — to su isto činili i radnici u neprivrednim djelatnostima. Tako danas imamo razvoj SIZ-ova, koji je prilično osamostaljen i van kontrole proizvodnog rada, a na sličan način osamostaljeni su i otuđeni, i drugi neproizvodni sistemi, poput bankarskog: umjesto da budu u funkciji privrede, oni se razvijaju svojom sopstvenom logikom.

Kako izaći iz ove situacije, šta činiti dalje?

Kad uđemo u ova pitanja malo dublje, dodemo u situaciju da pokrenemo pitanja koja prevazilaze sredine našeg neposrednog djelovanja, smatraju komunisti neposredni proizvođači. Jer, diskusija koja je vođena preksinoć dio je širih razgovora o zadacima komunista u oblasti sticanja i raspoređivanja dohotka. Ako bi, međutim, trebalo sa te rasprave izvući dominantan akcenat, onda bi to, po našem sudu, bilo zalaganje komunista neposrednih proizvođača za bolje vrednovanje proizvodnog i posebno, kreativnog rada, i brži prodor savremene nauke u proizvodnju. Jer, čulo se na sjednici i ovo: da se automobil razvijao onom brzinom kojom se razvijala savremena elektronika koja usmjerava razvoj svjetske proizvodnje, on bi danas išao 2000 kilometara na sat, vozio šest osoba i trošio 0,5 d. benzina! Tom brzinom, naime, razvijali su se u posljednjih deset godina mikroprocesori i njihova primjena u proizvodnji. Sa tako razvijenim svijetom mi ne možemo uhvatiti korak bez mnogo većeg angažmana nauke u proizvodnji.

D. SOČANSKI

PRENOSIMO

Večernji list

U SLUŽBI MIRA

Četiri decenija slobode u Jugoslaviji i pobjede nad fašizmom obilježiti će se i vojnom paradom koja će se održati u Beogradu na Dan pobjede /9. svibnja/. Ona treba da bude izraz naše privrženosti miru, slobodi i nezavisnosti svih naroda svijeta. Prema riječima general-pukovnika Milana Đaljevića, podsekretara u SSNO, na nedavnoj sjednici Odbora za obilježavanje 40. obljetnice oslobođenja Jugoslavije, ovom paradom ne „zveckamo“ oružjem, niti prijetimo bilo kome, a ponajmanje svom narodu, kako to pokušavaju prikazati antisocijalističke i antisamoupravne snage.

Posljednja vojna parada u nas održana je prije deset godina, pod nazivom „Bratstvom i jedinstvom do pobjede“. U ešelonima herojstva i mladosti dugim sedam kilometara defilirali su, pred vrhovnim komandantom oružanih snaga Jugoslavije maršalom Josipom Brozom Titom, među ostalim i izviđači, pedobranci, domaći višecijevni raketni bacači, naši novi oklopni transporteri ambifibije, podvodni diverzanti u malim podmornicama, protuavionske rakete naše proizvodnje, a iznad tribina tutnjali su domaći mlazni avioni, helikopteri...

Naše oružane snage razvijale su se dalje, i ova manifestacija je i najpogodnija prilika da se to pokaže, da radni ljudi vide u što se ulažu sredstva za odbranu.

Ovogodišnja vojna parada koncipirana je tako da će odraziti kontinuitet u razvoju naše obrambene koncepcije i jedinstvo, opremljenost i osposobljenost svih elemenata općenarodne obrane. U njoj će pored jedinica JNA sudjelovati i

pripadnici teritorijalne obrane iz svih republika i pokrajina, zatim jedinice SSUP i civilne zaštite. Na jedinstvenoj smotri snage i mira bit će prikazano pedesetak vrsta oružanja i vojne opreme razvijenih i uvedenih u operativnu upotrebu u posljednjih deset godina. I još nešto: Armija neće tražiti dopnska sredstva za financiranje svojih obaveza u paradi, nego će to podmiriti iz tekućeg godišnjeg vjornog budžeta.

Mladi u redovima Armije vrhunski su obučeni i borbeno spremni. Mnogi koji će sačinjavati paradne ešelone članovi su SKJ, a velik broj primljen je u Partiju u Armiji. Njihove stariješine — pretežno mladi ljudi — završili su vojne akademijske i druge visoke škole. Na vojnoj paradi jasno će se vidjeti i to da je naše društvo sposobno da vlastitim snagama oprema svoje oružane snage najsuvremenijom tehnikom i naoružanjem.

To, i naša koncepcija općenarodne obrane, u kojoj je čovjek najveća vrijednost i snaga, jamstvo su da će svaki eventualni agresor biti slomljen. Otuda, ističemo, naša parada nije prijetnja nikome. Njome ćemo još jednom pokazati da svoje oružane snage jačamo radi zaštite slobodne, nezavisne, samoupravne, jedinstvene jugoslavenske socijalističke zajednice. Jer, naša želja i stremljenje je da u svijetu vlada mir, a naš doprinos miru bit će veći što je veća naša ukupna snaga — ekonomska, moralna, politička i vojna. To će, na određeni način, zacijelo pokazati i ovogodišnja vojna parada.

B. MIROSAVLJEV

REKLI SU...

PROIZVODNA SNAGA — NAUKA

Naš privredni i društveni razvoj ne može očekivati perspektivu u prepuštanju stihiji i samozadovoljnom tavorenju, već mora tražiti puteve dinamičnijeg izlaska iz sadašnjih teškoća. Takvi putevi, međutim, mogu se odrediti samo uz pomoć nauke i naučnih radnika, koji treba da se angažuju na tom planu.

Imamo, zaista, ubjedljivih poređenja o tome koliko mi, a koliko pojedine visoko razvijene zemlje odvajaju za istraživanja, nauku i tehnologiju. Došli smo u fazu, kada, što se budućnosti tiče, moramo s punom pažnjom i maksimalnim naprezanjem tražiti mogućnosti za povećana ulaganja u nauku. To se prije svega odnosi na udruženi rad, koji jedino u samoupravnom povezanju može ostvarivati opravdan zahtjev za tretiranje nauke kao proizvodne snage.

U savremenom svijetu naučno znanje i njegova primjena presudniji su od prirodnih resursa kojima pojedine zemlje raspolažu. Stoga, zabrinjavajuće djeluje nisko ulaganje u razvoj nauke, naročito kada se to uporedi s razvijenim svijetom, prema kojem se moramo orijentisati.

Paralelizam u koncipiranju naučnih programa, zatvaranje u republičko-pokrajinske i druge okvire, takođe govori o neracionalnom razvoju mreže

naučnih institucija, što je neophdno preispitati i prilagoditi realnim potrebama.

(Miodrag Vlahović, predsjednik Predsjedništva SR Crne Gore u raspravi o položaju nauke — Marksistički centar CK SK ove republike)

PODMLAĐIVANJE SK — ZADATAK U PRETKONGRESNIM PRIPREMAMA

JAČANJE KLASNE ULOGE

Partijske organizacije u niškom regionu tokom protekle godine primile su u redove SKJ 1.355 novih članova. Među novoprimljenima je 540 žena i 890 mladih radnika, studenata i srednjoškolaca.

Sada u više od 2.000 osnovnih organizacija Saveza komunista u petnaest komuna ovog dijela Srbije djeluje 66.500 članova SK Gotovo svaki treći član Saveza komunista u niškom regionu je z

redova neposrednih proizvođača. U organizacijama djeluje i 17.100 mladih i 5.120 zemljoradnika. Jačanje klasnog sastava partijskih organizacija i ostvarivanje radničke većine u mnogim OOSK i općinskim organizacijama označeni su kao važan zadatak u pripremama za naredne partijske kongrese i oživotvorenje akcionih programa povodom prijedloga zaključaka 13. sjednice CK SKJ. Prijemu novih

članova mnoge osnovne organizacije, kako se ocjenjuje u međuopštinskoj konferenciji SK, još ne poklanjaju dovoljno pažnje. Sam podatak da u prošloj godini 1.377 OO SK nije uopšte ovo pitanje stavljalo na dnevni red ukazuje da se u mnogim sredinama može govoriti o svojevrsnom zatvaranju i otporima prema bržem uključivanju mladih aktivista, naročito iz udruženog rada, u partijske redove.

POGREŠAN STATISTIČKI UZORAK

Podaci govore

Navodno ne vjerujemo više da bi nam znanje moglo šta da pomogne, otprilike u smislu — i bez škole se može, i bez doktorata se mogu rješavati proizvodni problemi i postići uspjeh čak i u izvozu. Grupou kojoj ovakva misao preovladava možemo svrstati skoro polovinu svih zaposlenih u Sloveniji, to jest sve nekvalifikovane i polukvalifikovane radnike, piše „Delo“.

Polovina zaposlenih predstavlja ogromnu snagu koja formira mnjenje, ali je uprkos tome tvrdnja da, navodno, ne vjerujemo više u znanje skoro paradoksalna, nemoguća, besmislena, i to u današnje vrijeme na prelomu milenijum-

ma. Ali, podaci govore svoje. Prije deset godina, navodi „Delo“, školovao se svaki drugi Slovenac između 15 i 65 godina. Prošle godine čak 84 odsto te populacione grupe u anketi je odgovorilo da se više ne obrazuje. Dakle, samo se 16 odsto Slovenaca u pomenutim godinama starosti obrazuje i stiče nova znanja za rad i život uopšte.

Nadajmo se, ističe „Delo“, da su istraživači pogriješili, da statistički uzorak 2400 upitanih jednostavno nije bio pravi. Kao narod imamo na tu nadu pravo. Jer, ako nisu pogriješili, onda vjerovatno zaista ne vjerujemo više da bi nam znanje moglo išta pomoći — zaključuje „Delo“.

Đoko NINKOVIĆ

GLAS List Socijalističkog saveza radnog naroda

Opštine osnivači: Banjaluka, Bosanska Građiška, Čelinac, Kotor-Varoš, Laktaši, Prnjavor, Skender-Vakuf i Srbac.

Izdaje i štampa NIGRO „Glas“ Banjaluka, Ulica AVNOJ-a 93.

Predsjednik Poslovnog odbora NIGRO „Glas“ Edhem Čizmić

Direktor i odgovorni urednik Nebojša Radmanović

Ureduje Redakcijski kolegij: Mirko Kijjan (banjaluka i bratunac), Ljiljana Krkić (podopredsjednik), Tomo Marić (sport), Miloš Milinović (Bosanska krajina), Miro Mladenović (tehnički redakcija), Sabira Piragić (desk), Nada Pivacki (kultura), Nebojša Radmanović (direktor i odgovorni urednik), Ljiljana Smajević (tržište), Dragiša Spremo (Nedeljni Glas).
Naučni savjet lista „Glas“: Ivan Andrić, Nusreta Burić (predsjednik), Edhem Čizmić, Milenko Čerketa, Jovica Kerkez, Radoljka Kurmanović, Predrag Lazićević, Oto Marusić, Islim Mehidić, Branko Pivacki, Nebojša Radmanović, Gorzda Regodić, Nenad Trifunović, Franjo Vardić.

Prvi broj „Glasa“ izašao je kao organ NOP-a za Bosansku krajinu u Župici kraj Drvara, 31. jula 1943. godine. Poslije oslobođenja „Glas“ izlazi u Banjaluci kao organ Oblasnog narodnog fronta do juna 1951. Od IX 1953. izlazi kao organ SSRN pod imenom „Banjalučke novine“, a od 29. novembra 1955. pod imenom „Krajiške novine“. Od 13. maja 1963. list ponovo izlazi pod imenom „Glas“. Ukazom Predsjedništva SFRJ od 19. jula 1968. „Glas“ je odlikovan Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zrcama. Od 8. februara 1983. „Glas“ izlazi kao dnevni list.

PRVI REZULTATI POSLOVANJA PRIVREDE BANJALUČKE REGIJE U 1984. GODINI

●Iz prošlogodišnjeg poslovanja udruženog rada banjalučke regije gubitak je ostvarilo 36 OOUR-a sa 8890 zaposlenih ●Zaposlenost je porasla za 2,6 odsto, a lični dohodak po zaposlenom u prosjeku je iznosio 21.694 dinara

BANJALUKA, 5. marta - Prema prvim podacima banjalučke Službe društvenog knjigovodstva, gdje je u toku obrada završnih računa korisnika društvenih sredstava, u privredi regije, po osnovu prošlogodišnjeg poslovanja, ostvaren je gubitak u iznosu od milijardu i 391 milion dinara, što je za 19 odsto više nego u 1983. godini. Gubitak je ostvarilo 36 osnovnih organizacija udruženog rada sa 8890 zaposlenih, a nepokriveni gubitak iskazalo je 14 OOUR-a u kojima je zaposleno 4262 radnika. Nepokriveni gubitak iznosi više od 824 miliona dinara, ili petnaest procenata

Porasli gubici

manje nego u prethodnoj godini, a pored problema oko iznalaženja rješenja za pokriveni, gubitaši su ovih dana suočeni i sa neminovnošću primjene odredaba Zakona o sanaciji, koje se odnose na isplatu ličnih dohodaka.

Od drugih pokazatelja prošlogodišnjeg poslovanja SDK za sada raspolaže podacima da je ukupan prihod u odnosu na 1983. godinu veći za 55 odsto, dohodak za 52 procenata, čist dohodak za 44, a zajednička potrošnja porasla je za 31 procenat. Interesan je i podatak da je zabilježen visok porast nenaplaćene realizacije, koja je iznosila dvije milijarde i 535 miliona dinara, ili 71 odsto više nego prethodne godine.

Zaposlenost je porasla za 2,6 odsto, što znači da se broj zaposlenih u regiji povećao za više 50 hiljada. Prosječan lični dohodak po zaposlenom iznosio je 21.694 dinara i veći je za 38 procenata nego u 1983. godini.

N.S.F.

PREDSJEDNIŠTVO OK SSRN ČELINAC O RADU MJESNIH ZAJEDNICA

Pokidane veze sa bazom

●U većini mjesnih zajednica samoupravni organi još ne ostvaruju svoju ustavnu ulogu

ČELINAC, 5. marta - Na području ove čelinačke komune djeluje osam mjesnih zajednica sa 18.400 stanovnika. O njihovom radu i aktivnostima često se raspravlja u društveno-političkim organizacijama i drugim strukturama opštine. O samoupravnom organizovanju mjesnih zajednica bilo je govora i na današnjoj sjednici Predsjedništva Opštinske konferencije SSRN Čelinac.

U većini mjesnih zajednica djeluju samoupravni organi koji i poslije višegodišnjeg iskustva ne ostvaruju svoju ulogu. Skupštine mjesnih zajednica nisu se dovoljno afirmisale kada je riječ o dogovaranju, niti su postale organi koji raspravljaju i odlučuju o svakodnevnim pitanjima za koja su zainteresovani radni ljudi i građani. Takav način rada utiče na dalji razvoj samoupravnih odnosa u mjesnim zajednicama.

Slično je stanje i kod ostalih sam-

oupravnih organa, kao što su savjeti mjesnih zajednica, mirovna vijeća, kućni savjeti, zborovi stanara, savjeti potrošača i drugi samoupravni organi. Aktivnost delegacija je različita, počev od delegacija mjesnih zajednica, pa do poljoprivrednih proizvođača i delegacija SIZ-ova. Nisu rijetki slučajevi da se mora čekati na kvorum odnosno natpolovičnu većinu, da bi se održala sjednica delegacije mjesne zajednice, ili poljoprivrednih proizvođača. Slab i neodgovoran rad određenog broja delegata doprinosi lošijoj saradnji i održavanju veza sa izbornom bazom.

I pored toga što su postignuti za-paženi rezultati u organizaciji i razvoju mjesnih zajednica, ubuduće se mora potpunije i dosljednije ostvarivati ustavni koncept mjesne zajednice. Neophodno je uložiti dodatne napore za unapređivanje i razvijanje materijalne

osnove smoupravljanja. Dalji razvoj samoupravnih odnosa zahtjeva da se brže afirmišu uloga skupština mjesnih zajednica, kao najvišeg organa samoupravljanja. Ovo su samo neki od zaključaka koji su predloženi na današnjoj sjednici Predsjedništva OK SSRN Čelinac.

S. M.

LAKTAŠI

AKTUELNA PITANJA ONO I DSZ

LAKTAŠI, 5. marta - Danas je u Laktašima organizovano savjetovanje o aktuelnim pitanjima ONO i DSZ. Savjetovanju su prisustvovali odgovarajući subjekti organizacija udruženog rada, mjesnih zajednica i samoupravnih interesnih zajednica i SIZ-ova.

Savjetovanju koje je otvorio Milan Brkić, predsjednik Skupštine opštine Laktaši prisustvovali je i Svetko Vrećac, pomoćnik republičkog sekretara za narodnu odbranu. Ovom prilikom bilo je riječi o političko bezbjednosnoj situaciji u komuni, koja je bila predmet izlaganja Katiće Ćurković, predsjednika OK SK, zatim o vojno-političkoj situaciji u svijetu i njenom održavanju na našu zemlju, te o aktuelnim pitanjima ONO i DSZ, o čemu su prisutnima govorili predstavnici Opštinskog sekretarijata za Narodnu odbranu.

B. D.

KLJUČ

OBRAZOVANJE KOMUNISTA

KLJUČ, 5. marta - Godišnjim programima rada i programima marksističkog obrazovanja osnovnih organizacija Saveza komunista redovno se planira takozvani obrazovni minimum. Do sada su se te teme vrlo rijetko u potpunosti realizovale, jer osnovne organizacije obično nisu kadrovski osposobljene za realizaciju takvih tema. Zato su u marksističkom centru OK SK Ključ odlučili da putem aktiva predavača realizuju svakog godine po nekoliko tema u osnovnim organizacijama. Tako je juče obavljen dogovor sa grupom predavača koji će realizovati teme: „Program Saveza komunista Jugoslavije“ i „Savez komunista Jugoslavije i religija“. Kako je planirano, teme će biti realizovane do kraja marta: u osam mjesnih zajednica opštine Ključ, dok će za komuniste mjesnih zajednica Ključ i Sanica ove teme održati predavači Marksističko-studijskog centra OK SK BiH „Veljko Vlahović“ iz Sarajeva.

O. F.

SRBAC

SRBAC, 5. marta - U organizaciji Opštinskog vijeća Saveza sindikata i Centra za marksističko obrazovanje Srbac, juče je u Srpcu počela radom peta generacija Škole samoupravljača. Za naredna dva mjeseca 24 polaznika, koje su delegirale osnovne sindikalne orga-

PROJEKCIJE DUGOROČNOG RAZVOJA BANJALUČKE KOMUNE

Nužan industrijski zaokret

●Strateška opredjeljenja do 2000. godine biće mašnog - radnja, elektronska, hemijska i prehrambena industrija, energetika, puna zaposlenost i podizanje produktivnosti

BANJALUKA, 5. marta - Uz manje dopune i sugestije na današnjoj zajedničkoj sjednici opštinskih društvenih savjeta za razvoj društveno-političkog sistema i za privredni razvoj društveno-ekonomске odnose usvojena je projekcija dugoročnog društveno-ekonomskog razvoja opštine Banjaluka za period od 1986. do 2000. godine. Projekcija koju su uradili Ekonomski institut, Ekonomski fakultet, te Opštinski sekretarijat za privredu i finansije, temelji se na razvoju opštine od 1970. godine do danas.

Zemljotres koji je 1969. godine zadesio Bosansku krajinu za sobom je ostavio dugogodišnje posljedice. Dobrim dijelom on je uzrok zašto je posljednjih petnaest godina Banjaluka, u odnosu na gradove slične veličine u Republici i zemlji, zaostajala i u ekonomskom i društvenom razvoju. Primjera radi produktivnost je znatno ispod jugoslovenskog prosjeka, korištenja privrednih kapaciteta ispod dozvoljenog nivoa, privreda je prezadužena, kadrovski potencijali ni približno se ne koriste, investicije

su u zastoju, a nezaposlenost iz dana u dan raste. Jedini pozitivan trend u ovom periodu imale su društvene djelatnosti.

Pred Banjalukom do 2000. godine zato stoje veliki zadaci. U narednih petnaest godina sve što je propušteno treba nadoknaditi, kako bi se Banjaluka svrstala u red razvijenih gradova, sličnih po veličini.

Prioritetan zadatak biće izmjena strukture privrede u korist industrije. Uz „industrijski zaokret“ pri čemu bi se akcenat dao mašingradnji, elektronskoj hemijskoj i prehrambenoj idnustriji i energetici. Strateški ciljevi razvoja biće, osim toga, produktivnost i puna zaposlenost. Produktivnost će se dovesti na nivo zemlje, a zapošljavanje do brojke od 100.000 ljudi.

Za novog predsjednika Opštinskog društvenog savjeta za razvoj političkog sistema izabran je Boro Vasić, a za predsjednika Opštinskog savjeta za privredni razvoj društveno-ekonomске odnose Sabahudin Osmančević.

Z. L.

BOSANSKI PETROVAC

KNJIGA O 12. KRAJIŠKOJ

BOSANSKI PETROVAC, 5. marta - Na sastanku Sekcije boraca 12. krajiške brigade, koji je održan u Beogradu, dogovoreno je da se promovise knjiga Joco Marjanovića: „Ratni put 12. krajiške brigade“ koja je formirana u Bosanskom Petrovcu - u selu Driniću 19. februara 1943. godine. Na ovom sastanku, pored boraca i predstavnika bosanskopetrovačke komune prisustvovali su i Mirko Vranić, član Predsjedništva SR BiH, Joco Marjanović, prvi komesar ove brigade i autor knjige.

M. P.

KAMEROM U PROLAZU

Fasade čekaju majstore

SANSKI MOST — Niz starijih zgrada u glavnoj sanskoj ulici, građenih prije više od pola vijeka ili još ranije, „čekaju“ majstore. Njihove su fasade, inače, bogato ukrašene umijećem starih majstora, u takvom stanju da im je što prije potrebna temeljita opravka. Bilo bi to razložno obzirom da su njihova prizemlja poslovni prostori još u upotrebi, a takođe i stambeni dio. Sačuvalo bi se tako jezgro starog dijela grada na Sani.

S. GROZDANIĆ

PREKJUČE U SREMSKOJ MITROVICI

UMRO NOVINAR DUŠAN SMILJANIĆ

U Sremskoj Mitrovici prekjuche je u 73. godini života umro Dušan Smiljanić, dugogodišnji dopisnik „Politike“ iz Sremske Mitrovice. U toku dugog radnog vijeka Smiljanić je bio stalni „Politikin“ dopisnik iz Vršca, Titovog Uži-

ca, Novog Sada, zatim Tuzle, Banjaluke, odakle odlazi u Sremsku Mitrovicu, gdje je 1978. godine dočekaio penziju.

Sahrana Dušana Smiljanića obaviće se danas, u srijedu, u 15 sati u Sremskoj Mitrovici.

NOVA KNJIGA O BANJALUCI

FOTOMONOGRFIJA ALEKSANDRA RAVLIČA

BANJALUKA, 5. marta - Danas je u prostorijama Instituta za istoriju Banjaluka održana konferencija za štampu povodu skorajšnjeg izlaska knjige - fotomonografija „Banjaluka - napori i radosti“ autora Aleksandra Ravlića, publiciste iz Banjaluke.

Fotomonografija se već nalazi u štampi i njena promocija predviđena je za 22. april ove godine, u okviru proslave četrdesetogodišnjice oslobođenja. Recenzenti knjige su prof. dr Galib Šljivo i prof. Milan Vukmanović. Tehnički i grafički knjigu je uredio Tomislav Dugonjić. Izdavač je Institut za istoriju Banjaluka i „Glas“.

Knjiga se sastoji iz dva dijela (304 stranice: 54 strane teksta, 690 fotografija i dokumenata crno-bijelih, 85 fotografija u boji i 23 umjetnička rada). U prvom dijelu knjige autor ukazuje na doprinos Banjaluke NOB-u, poslijeratnoj izgradnji i vremenu sadašnjem. Drugi dio evocira prošlost Banjaluke. Po izlasku iz štampe cijena knjige biće 2.000 dinara.

N. G.

ŠKOLA SAMOUPRAVLJAČA

nizacije, obradiće više od 20 tema iz samoupravne teorije i prakse.

U Srpcu je u toku i politička škola Saveza komunista koju pohađa 30 polaznika, a uskoro će početi radom i omladinska politička škola.

Z. ŠARIĆ

POVODOM 16. SJEDNICE CK SKJ

KOTOR-VAROŠ

OSPOSOBLJAVANJE ZA AKCIJU

Među brojnim pokrenutim pitanjima u toku javne rasprave o Prijedlogu zaključaka 13. sjednice CK SKJ, dominirala su pitanja društveno-ekonomskog razvoja opštine. Pri tome su nadmašeni zadaci komunista na realizaciji programa ekonomske stabilizacije u svim sredinama, kao i zadaci na ostvarivanju Rezolucije o razvoju opštine u 1985. godini.

Prema riječima **Stojana Đurđevića**, predsjednika Opštinskog komiteta SK, pored zadataka na daljem društveno-ekonomskom razvoju, vodi se aktivnost na idejno-političkom osposobljavanju organa i organizacija SK, jer bez idejno-političke osposobljenosti neće se moći ostvariti efikasnije djelovanje osnovnih organizacija Saveza komunista. Zbog toga će se period do narednih kongresa iskoristiti za preduzimanje mjera na planu unapređenja sadržaja i metoda rada OO SK.

Nakon rasprave o Prijedlogu zaključaka u osnovnim organizacijama su sistematizovana brojna pitanja i usvojeni operativni programi rada sa konkretnim zadacima. Na sastancima komunista analizira se izvršenje pojedinih zadataka i preduzimaju mjere na realizaciji operativnog programa s određenim rokovima. U cilju poboljšanja klasno-socijalne strukture Opštinske organizacije Saveza komunista, preduzimaju se takode mjere na omasovljenju osnovnih organizacija.

Duško KEREZOVIĆ

JAJCE

DETALJNO O SVOJIM SLABOSTIMA

Nakon tromjesečne idejno-političke aktivnosti u svim organima i organizacijama sa sigurnošću se može konstatovati da je rasprava o Prijedlogu zaključaka 13. sjednice CK SKJ u cjelini shvaćena i provedena sa izuzetnom ozbiljnošću. Po obimu razmatranih problema, datih prijedloga i sugestija, rasprava je bila sveobuhvatnija i sadržajnije od mnogih koje su do sada održane. Izjašnjavanjem o Prijedlogu zaključaka izvršena je i detaljna analiza stanja u vlastitim sredinama, analizirana angažovanost članstva SK, a raspravljano je i o mnogim pitanjima opštedruštvenih tokova u ovom trenutku.

U 132 osnovne organizacije SK iznošena su mišljenja i davani prijedlozi za prevazilaženje teških

oća oko zapošljavanja, dohodovnog povezivanja u privredi, prisutnim socijalnim razlikama, akcionom povezivanju članstva SK i slično. Rasprava o Prijedlogu zaključaka poslužila je ujedno i za izradu programa rada Opštinskog komiteta SKJ. Jajce za 1985/86. godinu. U toku su i pripreme za održavanje tematskih konferencija u „Elektrobosni“, „Elektrovrbasu“, „Trgoceptru“ i drugim radnim organizacijama, na kojima će biti razmatrane prisutne slabosti, ali i pokrenut čitav niz otvorenih pitanja, među kojima će biti naročito istaknuta ozbiljnost ekonomskih teškoća u kojima su se našle neke od njih.

H. KLIPPO

SRBAC

OTVOREN PROCES DIFERENCIJACIJE

Javna rasprava o Prijedlogu zaključaka 13. plenuma, možemo to s pravom reći uspješno je provedena u cijeloj opštinskoj organizaciji SK — kaže **Stevo Srdić**, sekretar Predsjedništva OK SK Srbac. U svih 83 osnovne organizacije komunista su, prije svega, ocjenjivali vlastitu praksu. Međutim, nisu zanemareni ni problemi koji koče razvoj cijele naše zajednice. U brojnim osnovnim organizacijama SK došlo je do mobilizacije i buđenja partijskog članstva. Na površinu su izšla raznovrsna pitanja vezana za ostvarivanje vodeće uloge Saveza komunista, poslije čega je Opštinski komitet usvojio program provođenja zadataka proisteklih iz rasprave o Prijedlogu zaključaka 13. sjednice.

Treba naglasiti, kaže Srdić, da je poslije ove aktivnosti došlo do oživljavanja rada tematskih konferencija SK: ima već nekoliko dobrih primjera da se u rješavanju problema vezanih za samoupravno organizovanje dohodovne odnose i drugo izlazi izvan OOUR-a i svoje osnovne organizacije SK. Sada je na radu aktiviranje rada aktiva komunista radnika iz neposredne proizvodnje i poljoprivrednih proizvođača, za čim takode ima potrebe. Vrijedno je napomenuti da je u raspravi započet i proces idejne diferencijacije.

Zabilježeno je više primjera brisanja sa evidencije samovoljnog napuštanja, pa i isključenja članova iz Saveza komunista. Moram takode napomenuti da je bilo i formalističkog pristupa raspravi pojava kritičarstva i isticanja radikalističkih zahtjeva za mijenjanje svega postojećeg, našta je Opštinski komitet pravovremeno reagovao — kaže **Stevo Srdić**.

Žarko ŠARIĆ

REAGOVANJA

SREDSTVA IZ PRIMARNE EMISIJE

(Povodom priloga „Solidarnost za gubitke“, objavljenog u „Glasu“ od 25. februara ove godine)

Izvršni odbor Skupštine opštine Skender-Vakuf na svojoj sjednici od 1.3.1985. godine razmatrao je sadržaj članka Solidarnost za gubitke, pa vas moli da u cilju tačnog informisanja objavite naš demant sljedeće sadržine:

Skupština opštine je na osnovu Zakona o korišćenju sredstava namijenjenih za otklanjanje posljedica zemljotresa od 13. avgusta 1981. godine i stava 6. Republičkog programa za usmjeravanje sredstava namijenjenih za otklanjanje posljedica zemljotresa, a na osnovu Sanacionog programa i zahtjeva RO „Vlašić“

Skender-Vakuf dodijelila toj organizaciji 7,5 miliona dinara iz kreditnih sredstava primarne emisije, radi sanacije suukupnog stanja u ovoj radnoj organizaciji, koje je izazvano posljedica zemljotresa od 13. avgusta 1981. godine.

Dakle, ne radi se o dodjeli sredstava solidarnosti, kao što je to objavljeno u listu „Glas“ od 25.2.1985. godine, već kako je to gore i navedeno.

PREDSJEDNIK IZVRŠNOG ODBORA
Esad MUŠANOVIĆ

EKONOMSKI ODNOSI SA INOSTRANSTVOM

Izvoz ispod plana

● Iako je izvoz na zapadno tržište lani povećan za 31 procenat, na području banjalučke regije i dalje prednjači izvoz na klirinško, koji čini 51 posto prodane robe ● U strukturi uvoza još uvijek prevladava uvoz repromaterijala, što znači visoku ovisnost privrede od uvoza i predstavlja ozbiljnu prepreku povećanju industrijske proizvodnje

Iako ostvareni rezultati udruženog rada banjalučke regije u oblasti ekonomskih odnosa sa inostranstvom u toku 1984. godine nisu zanemarljivi, u oblasti robne razmjene mogli su se ostvariti znatno bolji rezultati, jer za to postoje i objektivni uslovi i naglašena potreba za deviznim sredstvima. Kad je riječ o unapređenju ekonomskih odnosa sa inostranstvom, onda se pod tim prvenstveno podrazumijeva izvoz, koji bi sa ovog područja mogao biti znatno veći, s obzirom na koncentraciju privrednih subjekata koji svoje proizvode mogu plasirati van granica naše zemlje i čija je proizvodnja više ili manje bazirana na izvoznim komponentama, za koje se moraju obezbijediti devizna sredstva.

Da se u izvoznim poslovima dostignu napredovali, najbolje se može ilustrovati podatkom da je ukupan izvoz s područja koje obuhvata OPK Banjaluka porastao za 9,6 posto u odnosu na 1983. godinu. A da je to ipak ispod očekivanog rezultata govori podatak da je u Rezoluciji o društveno-ekonomskom razvoju bio predviđen porast izvoza u prošloj godini za 16 procenata. Kretanja u prošlogodišnjem izvozu ne zadovoljavaju sasvim ni u pogledu izvozne orijentacije. Naime, iako je izvoz na zapadno tržište povećan za 31 posto, a istovremeno smanjen izvoz na područje s klirin-

skim načinom plaćanja za preko pet procenata, ipak je izvoz na ovo drugo tržište zadržao prvenstvo i iznosi 51 posto od ukupnih izvoznih poslova.

Kod uvoza je situacija obrnuta. Od 12 posto povećanja, koliko je zabilježeno u prošloj u odnosu na 1983. godinu, 70 posto je uvoz sa konvertibilnog tržišta. U strukturi uvoza i dalje prevladava uvoz repromaterijala, što je veoma nepovoljno, jer je visoka ovisnost privrede ovog područja o uvozu predstavlja ozbiljnu prepreku povećanju industrijske proizvodnje. U sadašnjem trenutku ova uvozna ovisnost mogla bi se prevazići jedino supstitucijom uvoznih domaćih sirovina ili osvajanjem novih proizvodnih programa koji će se bazirati na raspoloživim repromaterijalima iz domaćih izvora. Problem obezbjeđenja uvoznih komponenti trebalo bi takode prevazilaziti kroz vezivanje uvoza repromaterijala i izvoza gotovih proizvoda.

Ako se uporede brojčani podaci, u prošloj godini ostvarena je zadovoljavajuća pokrivenost uvoza izvozom, ali je u pojedinim privrednim oblastima i industrijskim granama došlo do zaostajanja izvoza u odnosu na 1983. godinu. To je najviše izraženo u šumarstvu, građevinarstvu i zanatstvu, te izvozu kože i krzna, dok je izvoz povećan u proizvodnji i preradi papira, finalnih

proizvoda od drveta i gotovih tekstilnih proizvoda. Na visok nivo ovisnosti od uvoza, privrede s područja OPK Banjaluka ukazuje i podatak da uvoz ostvaruju organizacije udruženog rada i gotovo svih privrednih oblasti.

Kad je riječ o ovisnosti proizvodnje od uvoza, treba reći da je za neke organizacije izvoz postao nužnost radi obezbjeđenja deviznih sredstava. U pojedinim sredinama odlučuju se i na uvoz po svaku cijenu. To je dovelo do većeg izvoza sirovina i repromaterijala u okviru složenih privrednih sistema, što je djelomično i posljedica nedovoljne dohodovne povezanosti u tim grupacijama. Kao posljedica ovako nekontrolisanog izvoza bilo je i slučajeva da se smanjuje proizvodnja vlastitih preradačkih kapaciteta. S druge strane, ukupna kretanja u politici cijena na domaćem tržištu doprinijela su većoj dohodovnoj motivisanosti za plasman na domaćem tržištu, koje ne priznaje određene ekonomske zakonitosti i nisku produktivnost kompenzira kroz kategoriju cijena koje direktno utiču na opadanje interesa za izvoz.

Međutim, bez obzira na pozitivna ili negativna kretanja, u oblasti robne razmjene sa inostranstvom, treba reći da se na ovom području ostvaruje još uvijek skroman izvoz u apsolutnom iznosu. Prema tome, značajniji napredak u ovoj oblasti može se postići jedino uključivanjem u izvozne poslove znatno većeg broja subjekata s banjalučke regije nego što je to do sada bio slučaj.

N. STANOJEVIĆ-FAJKOVIĆ

IZGRADNJA RUDNIKA ŽELJEZNE RUDE U OMARSKOJ

● Završni radovi na izgradnji rudnika dobro napreduju, pa se može reći da će naredne jeseni iz ovog rudokopa krenuti prve tone prema Zenici, Sisku, Smederevu, Jesenicama i drugim željezarama ● U prvoj fazi Rudnik će proizvesti milion i 700 hiljada tona „koncentrata“ i zapošljavati oko 700 radnika

Sada je sasvim izvjesno da će budućim najmodernijim jugoslovenski rudnik željezne rude u Omarskoj biti otvoren u septembru ove godine. Tada će prve kompozicije (sa rudom) krenuti put Zenice, Siska, Smedereva, Jesenica i drugih željezara, koje učestvuju u finansiranju izgradnje i opreme kolosa pod Kozarom.

Ovaj rudnik će samo u prvoj fazi proizvoditi milion i 700 hiljada tona koncentrata godišnje i zapošljavati 700 novih radnika. Prostirao se na površini od blizu 700 hektara i imaće tri površinska kopa. Brojni graditelji iz raznih krajeva naše zemlje do sada su u Omarskoj podigli više objekata, a prvi rudari već skoro dvije godine rade na „proizvodnji“ jalovine, tako da se etaže uveliko naziru.

Do kraja prošle godine, u „Omarsku“ je uloženo više od 16 milijardi dinara. Zasad je neizjasno koliko će, zapravo, ovaj rudnik na kraju koštati, jer su troškovi devalvacija dinara, enormni rast cijena i neredovno pristizanje udruženih sredstava učinili svoje, pa je u međuvremenu došlo do trećeg prekoračenja njegove predračunske vrijednosti.

U Rudnicima Ljublja, u čijem će sastavu raditi ovaj „rudnik na dugme“, procjenjuju da će „Omarska“ stajati oko 20 milijardi dinara i tvrde da će se ulaganja ubrzo isplatiti, jer će iz dojučerašnje močvare u naše željezare odlaziti ruda bez premca u ovom dijelu Evrope.

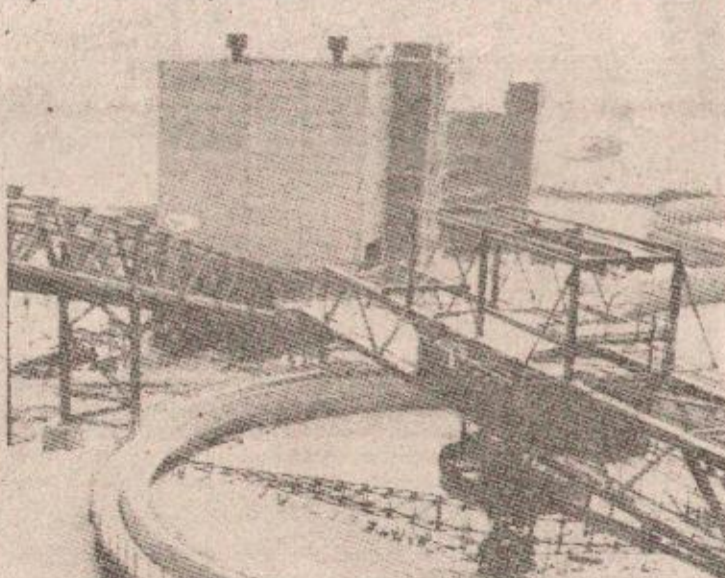
Riječ je, u stvari, o rudi koja je pogodna za preradu i dobijanje

Prve tone najesen

kvalitetnih čelika, jer sadrži vrlo malo štetnih primjesa. Na pojedinim mjestima (lokalitet Jezero) debljina rudnog sloja prelazi sto metara, što je, inače, rijetkost u svijetu. Poslije obogaćivanja, zbirni kvalitet koncentrata će dostići 52 posto gvožđa i visoko kotirati na svjetskom tržištu željeznih ruda.

najznačajnijem objektu budućeg rudnika. Ove složene poslove, uz pomoć stranih stručnjaka, uspješno privode kraju radnici prijedorske „Bosnamontaze“.

Pored rotacionih bagera, pokretne džinovske drobilice i drugih uvoznih strojeva, koje su montirali ljubijški metalci i dobili iskrena

Radovi se odvijaju prema planu: separacija Rudnika

U Omarskoj je, da podsjetimo, utvrđeno više od 100 miliona tona geoloških rezervi rude, ali stručnjaci i dalje uporno rade na otkrivanju novih nalazišta dragocjene sirovine u ovom kraju, jer se opravdano pretpostavlja da se između Kozare i Grmeča kriju znatno veće zalihe limonita, siderita i ostalih ruda.

U ovom pitomom potkozarskom selu, gdje se postižu dobri rezultati u proizvodnji pšenice, kukuruza i drugih kultura, trenutno se najveća bitka bježe izgradnji i montaži skupocene uvozne opreme na gravitaciono — magnetnoj separaciji,

priznanja stručnjaka iz Sovjetskog Saveza, SR Njemačke i Francuske, u Omarskoj se sada danonočno radi na montaži BTO sistema (bager — traka — odlagač) i „priprema teren“ za početak nesmetanog funkcionisanja cjelokupnog tehnološko-proizvodnog procesa.

Valja istaći da će ovo, po mnogo čemu, biti jedinstven rudnik u naš. Njegovim otvaranjem, između ostalog, željezare će se lišiti potrebe uvoza rude za koju svake godine izdvajaju ogromna devizna sredstva.

ZI. ĐURIĆ

VOZAČKI ISPITI U BOSANSKOJ GRADIŠCI DOZVOLA KAO PRIVILEGIJA

● Slaba prolaznost kandidata na vozačkim ispitima, iako u Auto-školi ulažu u materijalno opremanje, kadrovsko jačanje i osavremenjivanje teorijske i praktične nastave

BOSANSKA GRADIŠKA, 5. marta - Ima dosta razloga da se u Bosanskoj Gradišci više pažnje posveti bezbjednosti u oblasti saobraćaja i saobraćajnoj kulturi uopšte. Međutim, u ovom trenutku nešto više pažnje pobuđuje stanje u vezi s polaganjem vozačkih ispita. Jer, ovdje se već nekoliko godina ne poboljšava procenat prolaznosti na ispitima za vozače koji u prosjeku koštaju više od 25 hiljada

dinara, naravno samo za prvo polaganje. Pokazatelji govore da je lani u odnosu na 1981. godinu čak smanjen procenat prolaznosti i sada iznosi 19,94 odsto. Od 2 hiljade i 637 kandidata, vozački ispit lani je položilo samo 526. Evidentno je, takođe, i smanjenje broja kandidata koji žele položiti vozački ispit. Vjerovatno, na to ima uticaja i cijena vozačkog ispita. S druge strane, u porastu je broj onih koji sjedaju za volan i učestvuju u javnom saobraćaju bez položenog vozačkog ispita.

O ovim, aktuelnim pitanjima u oblasti saobraćaja i polaganja vozačkih ispita nedavno je raspravljalo i Društveno-političko vijeće Skupštine opštine. Istina, nije bilo nekih posebnih zaključaka, ali je opšta ocjena da se toj, izuzetno značajnoj oblasti do sada nije posvećivala zadovoljavajuća pažnja. Najbolje to potvrđuje nedovoljna saradnja između Komisije za polaganje vozačkih ispita Opštinskog sekretarijata za unutrašnje poslove, Auto-škole i Auto-moto društva „Kozara“. Delegati pomenutog vijeća ocijenili su ponudenu informaciju o prošlogodišnjem radu Komisije za polaganje vozačkih ispita dosta jednostranom i nepotpunom, te predložili da se uz istu u buduću razmatra i kompletan rad

Auto-škole, koja, kako reče njen predstavnik Jovo Mijatović, ulaže dosta sredstava i napora na planu opremanja kabineta i osavremenjavanja nastave i obuke kandidata za polaganje vozačkih ispita.

Zaista ima dosta aktuelnih pitanja za rješavanje u ovoj oblasti. Međutim, ispriječile su se brojne subjektivne i objektivne slabosti i teškoća. Pravilnik o programu i načinu polaganja vozačkih ispita već je zastario (Službeni list SR BiH broj 17/76), članovi Komisije se ne mijenjaju baš svake godine i to su uglavnom neprofesionalna lica (pensionisani radnici SUP-a i predstavnici mjesne zajednice), instruktorima nije dozvoljeno prisustvo prilikom polaganja vozačkog ispita. U drugim republikama na tom planu otišli su korak dalje i zato se mora razmišljati o promjeni zakonske regulative, ističu u Bosanskoj Gradišci. Uostalom, logično je da se ispiti polažu tamo gdje se vrši obrazovanje (ovaj put je riječ o auto-školama i vozačkim ispitima), odnosno dase ispiti polažu kod onoga ko obavlja teoretsko i praktično pripremanje kandidata za buduće vozače. Zato bi trebalo daleko više investirati u dalje osavremenjavanje teoretske i praktične nastave, i u vlastite kadrove. To u Bosanskoj Gradišci već čine, pa zato s pravom predlažu da se nešto učini na planu poboljšanja procenta prolaznosti na vozačkim ispitima. Jer, oni su zaista skupi, a posjedovanje vozačke dozvole ima veliki značaj za društvo u cjelini. Istina, takva dozvola se svakome ne može ni dati.

V. Slijepčević

Sagrađene kuće solidarnosti

● Tri mlada čovjeka, teški invalidi, zahvaljujući širokoj solidarnosti, dobili su namjenski građene kuće u mrkonjičkom naselju Podorugla

MRKONJIĆ—GRAD - Mili Malešević iz Graca, Koviljko Mihajlović iz Medne i Milorad Kojić iz Oćuna svi iz okoline Mrkonjić-Grada su mladi ljudi i da nisu doživjeli teške nesreće još bi dugo bili radno-aktivni u svojim radnim kolektivima. Radeći kao sječač šume u mrkonjičkoj „Lisini“, Mile Malešević je doživio tešku povredu kičme, nakon čega je ostao nepokretan. U njegovu kuću u Gracima uselila se tuga koju je djelio sa svojom dvoje djece i suprugom. Koviljko Mihajlović iz Medne imao je, takođe, tešku životnu sudbinu. Radeći u „Borovači“ (Bosansko Grahovo) doživio je tešku povredu i postao trajno nepokretan. Milorad Kojić iz Oćuna je najmlađi od nesrećenih radnika. Bio je zaposlen u mrkonjičkoj Tvornici vijaka, a potom je radio u Sloveniji. Nakon jedne saobraćajne nesreće doživio je takve povrede da se samo uz tuđu pomoć sada može služiti invalidskim kolicima.

Akciju koju je povelio Opštinsko sindikalno vijeće u Mrkonjić-Gradu samoupravnim sporazumom podržali su svi radni kolektivi na području opštine. Sredstva u vrijednosti od 9 miliona dinara skupljena su od mrkonjičkih radnih kolektiva, radnih ljudi i SIZ-a PIO Mrkonjić-Grad.

Sredstva nisu izostala ni iz kolektiva gdje su svojevremeno radili nesrećeni radnici. Naravno, to treba istaći za mrkonjičku „Lisinu“, koja je dosta sredstava izdvojila za svog radnika Milu Maleševića. Urbanisti i Opštinski sekretarijat za privredu učinili su ustupak: dozvolili su gradnju objekata gdje oni u drugim slučajevima ne bi bili dozvoljeni, a izvršni odbor Skupštine opštine buduće naseobine je oslobodio svih komunalnih troškova.

Kuće solidarnosti su stavljene pod krov, a u ovoj godini može se očekivati da će biti nastavljeni ostali radovi i stanari invalidi useliti. Svoje usluge ponudili su i učenici Srednjoškolskog centra „Akif Bešlić“. Stab solidarnosti redovno koordinira sa izvođačima radova na kućama solidarnosti. Nisu izostale ni pomoći RO „Gradnja“, „Mladost“, „Krajina“, „Lisina“, Tvornica vijaka „Mrkonjić-Grad“ i drugi kolektiv. OOUR finalna prerada drveta gradi kompletnu stolariju, a bivši kolektiv Koviljka Mihajlovića, bosanskograhovska „Borovača“ ustupio je kamion sa prikolicom balvana i tako redom. Jer, svi kolektivi su potpisali samoupravni sporazum o izgradnji kuća solidarnosti.

L. STUPAR

SUSRETI

Vozač — rekorder

PRIJEDOR - Milovan Domazet, vozač u „Kozarskom vjesniku“, prešao je za četiri godine oko 100.000 kilometara ne mijenjajući lanac u motoru „Jade karavan“. Ako se zna da lanac obično puca nakon pređenih 30-50 hiljada kilometara, onda Domazet spada u red rijetkih koji su nadmašili procenat stručnjaka. Kako tvrdi Domazet, još može preći toliko, što znači da će, ukoliko uspije, ostvariti jedinstven rekord.

R. S.

POSLIJE USELJENJA 44 STANA U BOSANSKOM GRAHOVU

Stanovi izvagali ljude

BOSANSKO GRAHOVO, 5. marta - Enigma koja je prisutna u Bosanskom Grahovu oko podjele stanova iz udruženih sredstava još nije riješena. Rijetke su komune u BiH kao bosanskograhovska koja je za kratko vrijeme doživjela takvu stambenu ekspanziju da joj se na tome može pozavidjeti. Ali izgleda da su najnezadovoljniji radnici iz neposredne proizvodnje koji su u raspodjeli najmanje zastupljeni, a činjenica je da su udružili najviše sredstava za izgradnju. Ovoga puta, kao i obično, u prvi plan su izbili rukovodioci iz privrede i vanprivrednih djelatnosti. Veći dio tih rukovodilaca našli su za pravo da naprećac mijenjaju useljene i namjenske stanove da bi u novoj zgradi dobili nove trosobne. Ta činjenica i „pravilna raspodjela“, te pribavljanje sumnjivih argumenata za buduću listu upravo stvaraju nemir među građanima i između njih na koji način je moguće doći do stana.

M. A.

PROGLAŠENI NAJBOLJI POLJOPRIVREDNICI NA PODRUČJU BOSANSKOKRUPSKE KOMUNE

REKORDNA PROIZVODNJA MLIJEKA

BOSANSKA KRUPA, 5. marta - Tradicionalno takmičenje poljoprivrednih proizvođača na području bosanskokrupske komune u poljoprivrednoj proizvodnji došlo je ovih dana do završetka u proglašenju najboljih pojedinaca u 1984. godini.

U proizvodnji mesa u živoj stoci prvo mjesto pripalo je Sveti Štrp - cu iz Donjih Petrovica, koji je u toku prošle godine ostvario prinos od 36.107 kilograma mesa u živoj stoci.

U proizvodnji mlijeka i ove godine prvo mjesto pripalo je Remzi Halkiću iz Halkića sa rekordnom proizvodnjom mlijeka od 118.000 litara.

Prvo mjesto u proizvodnji kukuza pripalo je poljoprivredniku Nurilji Rekiću, a u proizvodnji pšenice najbolje rezultate postigli su Nikola Grandić i Jusuf Sulejmanagić. U silaži prvo mjesto pripalo je Ismetu Osmagiću, a za rekordnu proizvodnju povrća prvo mjesto pripalo je Durdu Čuku iz sela Hašana.

Proizvodnja soje sve se više širi u ovom kraju, a proizvođaču Spomenku Brčlunu pripalo je prvo mjesto.

Priznanja su uručena i zaslužnim pregoacima u organizovanju sjetve i žetve, te unapređenju poljoprivredne proizvodnje mjesnim zajednicama Jesenica i Jezerski. Mjesnoj konferenciji SSRN u Varoškoj Rijeci i Nikoli Bogunoviću, Abidu Redžiću i Miloradu Šaponji.

B. V.

ULAGANJA OD KOJIH SE MNOGO OČEKUJE

Nova lokacija, veća proizvodnja

● Sanaciono-razvojni program Radna organizacija „Sintetik“ u sastavu UNIS-a u Banjaluci - predviđja je ulaganja od 916 miliona dinara u izgradnju pogona za proizvodnju akumulatorskih kutija, ali i za trajna obrtna sredstva, čime će se omogućiti normalno poslovanje kolektivu od koga se mnogo očekuje, prije svega, zbog sve veće orijentacije na izvoz proizvoda

Poslije završene rekonstrukcije i proširenja proizvodnih kapaciteta 1980. godine pušteni su u rad svi objekti na novoj lokaciji u Ramićima. Ulaganja, koja su dostigla 298 miliona dinara, trebalo je da obezbijede stvaranje boljih uslova rada, veću proizvodnju, ekonomičnost, produktivnost i, naravno, rentabilnije poslovanje. U finansiranju radova najveću stavku činili su krediti, od kojih u znatnoj mjeri inostrani, pa nije čudo što se u prvom godinama „Sintetik“ nalazio u izuzetno teškom položaju, što se poslovalo ili na granici rentabiliteta ili sa gubitkom.

Tako je, na primjer, u prvoj godini poslovanja ostvaren gubitak od oko 2,5 miliona dinara, u drugoj je već dostigao cifru od 8,3 miliona dinara. U 1983. i 1984. godini ostvaren je dio sredstava za fondove s tim što valja imati u vidu činjenicu da bi kamate po kreditima, koje su dospjele u tim godinama, a nisu plaćene, ozbiljno ugrozile poslovanje. Ukratko: da su izvršene obaveze prema kreditorima opet bi se govorilo o poslovanju na granici rentabiliteta.

Pa, ipak, ne treba izgubiti iz vida saznanje da se prelaskom na novu

lokaciju mnogo dobilo, da su stvoreni uslovi za veću proizvodnju i, što je najvažnije, za izvoz jednog dijela proizvoda na strano tržište. U 1983. godini, na primjer, izvoz je dostigao vrijednost od oko 35,4 miliona dinara, a u toku prvih sedam mjeseci prošle godine više od 88 miliona dinara.

Istovremeno, na novoj lokaciji se, već u prvoj godini, obezbjeđivala proizvodnja od 752 tone raznih proizvoda u vrijednosti od oko 95 miliona dinara. Četiri godine kasnije, dakle, u 1984. godini ovdje se proizvelo oko 1660 tona raznih proizvoda u vrijednosti od 830 miliona dinara. Ukupan prihod u prošloj godini - prema približnoj procjeni - iznosio je oko 830 miliona dinara, a rezultat je rada 710 zaposlenih u ovoj radnoj organizaciji. Interesantno je pomenuti da je u „Sintetiku“, kada je prešao na novu lokaciju, bilo zaposleno ukupno 458 radnika i da se njihov broj u međuvremenu, kao što se to lijepo vidi iz ovih podataka, skoro udvostručio.

U dosadašnjem poslovanju kao najveći problemi, uglavnom, su isticali: nedostatak trajnih obrtnih sredstava, prezaduženost i kao

posljedica svega ovog - nelikvidnost.

Sa krajem sedmog mjeseca prošle godine ovom kolektivu su nedostajala trajna obrtna sredstva u iznosu od oko 109 miliona dinara, a neizmirene obaveze prema kreditorima dostigle su cifru od 383 miliona dinara. Tako, po ovom osnovu, obaveze prema inokreditorima iznose oko 240, domaćim bankama - po dugoročnim i kratkoročnim kreditima - još oko 142 miliona dinara.

Nedavno je u „Sintetiku“ sačinjen novi sanaciono-razvojni program, kojim se planira ulaganje od oko 916 miliona dinara u građevinske radove, nabavku opreme iz uvoza i domaćih proizvođača, a sredstva se obezbjeđuju iz više izvora. Tako se, samo za izgradnju pogona za proizvodnju akumulatorskih kutija, sanaciju i rekonstrukciju postojećih objekata, kao i nabavku opreme i razvoja nove tehnologije gumeno-tehničke robe, računa sa ulaganjem od 287 miliona dinara. Znatna sredstva treba da se ulože u proizvodnu halu sa nadstrešnicom, ukupne korisne površine od 2430 kvadratnih metara, za nabavku domaće i uvozne opreme - alata, peći, viljuškara i bušilica, regala za odlaganje elektrobnosti itd - zatim, jednog skladišta, ali i za trajna obrtna sredstva, čime će se omogućiti normalno poslovanje kolektivu od koga se, s pravom, sada mnogo očekuje.

D. MOMČILOVIĆ

CITAOCI SARADNICI

Hvala radnicima „Elektromontaže“

Stanari u stambenoj zgradi br. 8 u Martičevoj ulici već 6 mjeseci muku su mučili sa drugim programom na svojim TV-prijemnicima. Neki od stanara su tražili lijek za mogućnost gledanja II programa noseći svoje televizore u servis, ali tu pomoć nisu mogli dobiti, jer se radi o grešci na postavljenoj zajedničkoj anteni.

Dolazili majstori, privrtali, odvrtali, konstatovali, saopštavali i na kraju slijegali ramenima. A ko ne bi slijegao ramenima, kad „utvrdi“ da se program ne može hvatati, jer smeta čošak novosagrađene bolnice na Paprikovcu, preko kojeg se antena ne može usmjeriti. Ili kad drugi konstatuje da ne valja pojačalo, pa bi se moralo kupiti novo, koje puno košta za što kuća nema novaca.

Dosadilo stanarima da idu susjedima da bi pogledali i drugi program, pa telefonski zamoliše direktora „Elektromontaže“ druga Đukića da im pomogne.

Već sutradan na vrata predsjednika kućnog savjeta pozvoniše dva mlada radnika, popeše se na krov i uljudno se izvinuše da tog dana ne mogu završiti posao, jer naveče kasno počinje drugi program. Opet se kod stanara rodi sumnja u otklanjanje kvara na anteni.

A, onda u subotu, ponovo na vratima se pojavije isti mladići. U izuzetno kratkom roku izvršili su popravku.

Hvala zato Zuliću i Predragu, hvala im za stručnost i znanje. Hvala im za njihove slobodne subotnje sate, koje provedoše na krovu stambene zgrade u Martičevoj 8. Hvala im što ostaviše svoj broj telefona, s napomenom da njih zovemo ukoliko nešto nije u redu. Hvala još jednom ovim mladićima, što vraćaju povjerenje u one koji vrše usluge.

Kućni savjet stambene zgrade 8 u Martičevoj ulici, Banjaluka

SA SUDENJA RATNOM ZLOČINCU ARTUKOVIĆU

PUT DO IZRUČENJA

● Žalbeni postupak i druge proceduralne stvari mogle bi da se završe za nekoliko mjeseci

LOS ANGELES, 5. marta (Tanjug) — Jedan od psihijatra koji su proteklih mjeseci pregledali ustaško-nacističkog ratnog zločinca Andriju Artukovića ispričao je da je ovaj zločinac jednog dana sjeo na svoj bolnički krevet u zatvorskom krilu vojne bolnice u Long Biču, počeo da obuva cipele i rekao da ide kući. Sudija Federalnog suda u Los Angelesu Volni Braun presudio je juče da Artuković, bivši ministar unutrašnjih poslova u ustaškoj vladi NDH mora krenuti na duži put od onog koji vodi ka njegovoj kući na obali Pacifika u Sil-Biču — tamo kuda on nikako ne bi htio da ide. Jugoslavija je, nema sumnje, posljednje mjesto na svijetu gdje bi on želio da pođe. Sud je odlučio da krene baš na to putovanje.

Sada već za njega nema izbora, a ni previše odlaganja tog puta. Ako mu je skoro četiri decenije uspijevalo da izbjegne takvo putovanje, odnosno, odluku o ekstradiciji, sada je to više skoro nemoguće. Bez obzira na to što je „slučaj Artuković“ bio veoma komplikovan, što se godinama i decenijama vuklo po američkim sudovima, sama procedura oko ekstradicije prilično je jednostavna. Sada kada je donesena odluka da se Artuković izruči Jugoslaviji tu ne bi trebalo da bude nekih većih prepreka i smetnji, mada njegovi advokati najavljuju maratonski žalbeni postupak.

Sudija Braun je juče, izričući odluku, dao odbrani rok od dva mjeseca za žalbu. Kod ekstradicije žalbeni postupak je brz i odbrana u njemu ima manje mogućnosti za razne maneuvre i smicalice preko kojih bi proces beskrajno odugovlačila. Advokati Artukovića imaju pravo žalbe predsjedniku Federalnog suda u Los Angelesu Manuelu Rilu. Tek ako on uvaži njihovu žalbu, a ona se u postupku oko ekstradicije ne uvažava tako često, oni imaju pravo žalbe Apelacionom sudu u San Francisku. Taj sud, ako predmet stigne do njega, mogao bi, eventualno, da izmijeni odluku ili da ga vrati nazad Federalnom sudu na ponovo razmatranje.

Odbrana također, ima pravo žalbe i Vrhovnom sudu SAD, ali se to u praksi, kada je ekstradicija u pitanju, veoma rijetko čini. Takve žalbe u SAD nije bilo čak od 1936. godine.

ARTUKOVIĆ OSTAJE U ZATVORU

Odlukom o izručenju nacističkog ratnog zločinca Andrije Artukovića Jugoslaviji sudija Federalnog suda u Los Angelesu ispravio je, istina s velikim zakašnjenjem, grešku koju je, kako se to ovdje javno kaže, svojevremeno počinilo američko sudstvo sprečavajući njegovo izručenje Jugoslaviji pravnim smicalicama i politizacijom slučaja.

Poslije pozitivnog obavljanja svih formalnosti Artuković bi trebalo da bude izručen Jugoslaviji iz koje je zajedno sa ostalim članovima „vlade NDH“ pobjegao posljednjih dana drugog svjetskog rata.

Do tada, kako je ovdje rečeno, Artuković će ostati u zatvoru.

ODLUKA ŠEFA DIPLOMATIJE

Cijelom postupku, reklo bi se, ipak je najvažnija odluka državnog sekretara SAD, u ovom slučaju, Džordža Šulca. Pošto sudija Federalnog suda zapravo samo izdaje „potvrdu o izručivosti“ dotičnog lica, državni sekretar sa stavljanjem svog potpisa na tu „potvrdu“ nju čini odlukom.

Prema slovu ugovora o ekstradiciji, koji su potpisale Kraljevina Srbija i SAD 1901. godine i koji je i danas važeći, državni sekretar, tj. „vladin organ“, može zaustaviti odluku o ekstradiciji tražene osobe samo u dva slučaja: iz političkih ili iz humanitarnih razloga.

Dosta su rijetki, čak i veoma rijetki slučajevi da državni sekretar ne prihvati odluku suda. Ovdajšnji poznavaoči ove problematike kažu da je malo vjerovatno da bi Artuković na taj način mogao da izbjegne svoje izručenje. Kad prođe cio taj postupak, koji ne bi trebalo da bude duži od četiri mjeseca i kada odluka o izručenju postane pravosnažna, onda se između dvije zemlje preduzimaju nužne tehničke radnje za sam čin ekstradicije.

PREUZIMANJE „BJEGUNCA“

Američki organi pravosuđa onda bi preko naše ambasade u Washingtonu dogovorili način i mjesto preuzimanja „bjegunca“. To je najčešće neki međunarodni aerodrom na teritoriji SAD. Tu bi nadležni američki organi doveli Artukovića i predali ga uz sav ceremonijal primopredaje uz potpise i razmjenu dokumenata našim vlastima, tj. predstavnicima našeg pravosuđa.

Da li će se cio taj proces tako odvijati, to zavisi od dosta faktora od kojih su neki čak i nepredvidivi. To se posebno odnosi na zdravstveno stanje Artukovića koji je zašao u 86. godinu života i čije je zdravlje loše. Naglo i ozbiljnije pogoršanje njegovog zdravlja sigurno bi usporilo taj proces i to bi, prije nego neke pravne smicalice i krivine, moglo da pomogne njegovoj odbrani da što duže odgoda njegovo izručenje, ili čak da ga onemogući.

Pri svemu tome valja računati i na to da se Artuković nalazi u zatvoru i da će u njemu i dalje ostati. On je uhapšen još 14. novembra prošle godine i malo je vjerovatno da bi sada mogao biti pušten na slobodu uz kauciju. Ta činjenica bi, međutim, mogla da ima uticaja i na ubrzanje sveukupnog daljeg procesa oko njegove ekstradicije.

Borislav LALIC

U TEŠKOJ SAOBRAČAJNOJ NESREĆI U LIŠNJI KOD PRNJAVORA

Povrijeđeno 18 putnika

● Nakon lančanog sudara u banjalučki Kliničko—medi-cinski centar prebačeno desetero povrijeđenih ● U naj-težem stanju putnik koji se nalazi u dubokoj komi

PRNJAVOR, 5. marta — Jutros oko šest sati i 15 minuta na magistralnom putu Klačnice — Prnjavor — Derventa u selu Lišnja dogodila se teška saobraćajna nesreća do koje je došlo zbog neprilagođenosti kretanja vozila prema stanju i uslovima puta. Nezgoda se dogodila na dijelu puta sa više uzastopnih krivina i na nizbrdici.

Iz pravca Prnjavora uzbrdicom se kretalo teretno vozilo Radne organizacije „Udarnik“ iz Mrkonjić—Grada (registracija JC 313—79) koje je vozio Stanko Marčić. Vozilo zbog poledice nije moglo savladati uspon, pa se poprečno zaustavilo na kolovozu, i to baš na nepreglednoj krivini. U tom trenutku iz pravca Klačnica naišlo je teretno vozilo banjalučke Radne organizacije Tvornica koža „Laus“ (BL 993—80), za čijim je up-

ravljačem bio Stipo (Mijata) Josipović (1936), iz Motika. Vozilo se zaustavilo na dvadesetak metara prije cisterne, udarivši pri tom u bankinu i desni usijek krivine u pravcu kretanja. Vozač Josipović je izašao na kolovoz, vratio se pedesetak metara pješice nazad zajedno sa vozačem cisterne da bi obavijestio vozače sljedećih vozila o zastoju na putu. Tada je iz pravca Klačnica naišlo teretno vozilo sa prikolicom banjalučkog „Rotasa“ (BL 113—944) za čijim se upravljačem nalazio Luka (Uroša) Pavlič (1953) iz Bistrice, opština Banjaluka. Vozač „Rotasovog“ vozila je primijetio upozorenje, naglo zakočio, tako da je iz njegovog kamiona, koji se klizao i zanosio, ispao teret.

Kada su na kolovozu već bila zaustavljena tri teretna vozila, iz pravca Klačnica nailazi autobus koji je saobraćao na lokalnoj liniji Kokori — Prnjavor, kojim je upravljao Milutin (Mirka) Vasić (1957) iz Štrbaca kod Prnjavora. Autobus registarske oznake (BL 150—43) vlasništvo je OOUR-a „Prigradski saobraćaj“ Prnjavor. Prednjim dijelom udario je u teretno vozilo „Rotasa“, potisnuo ga naprijed, usljed čega je vozilo udarilo vozača cisterne Stanka Marčića i nanijelo mu teške tjelesne povrede u predjelu glave. Osim Marčića, povrede su zadobili vozač autobusa i još 16 putnika. U prnjavorskom Domu zdravlja pomoć je ukazana za osmoro lakše povrijeđenih, koji su nakon toga pušteni kućama. U Kliničko—bolnički centar u Banjaluci prebačeno je desetero ljudi. Kako smo saznali danas poslije podne od dr Halida Kulenovića šestoro lica je sedam ukazane pomoći upućeno na ambulantno liječenje, jer se nalaze van životne opasnosti. Na odjelu za uho, grlo i nos nalaze se dva putnika jedan je upućen na ortopediju, a u izuzetno teškom stanju, u dubokoj komi, nalazi se jedno lice koje je trenutno u šok—sobi.

B. RADULOVIĆ

NOVE TVRDNJE O „ANDE-LU SMRTI“

Mengele živi u Paragvaju

PARIZ, 5. marta (Tanjug) — Pozivajući se na izvjavu jednog neidentifikovanog francuskog biznismena, lionski list „Lion Maten“ tvrdi da poznati nacistički zločinac Jozef Mengele pod svojim pravim imenom živi mirno i udobno nedaleko od grada Filadelfije na sjeveru Paragvaja.

„Lion Maten“ tvrdi da je teritorija na kojoj je „anđeo smrti“ iz ozloglašenog logora u Aušvicu našao pribežište pod kontrolom jedne vjerske sekte pruskog porijekla „nenomi“. Pod njenim okriljem, navodno, bezbrižno žive i mnogi drugi nacistički zločinci.

NAJROBI

Krađa namibijskog gasa

NAJROBI, 5. marta (Tanjug) — Kako javlja Radio—Najrobi, južnoafrička kompanija „Seker“ dobila je mig do rasističke vlade u Pretoriji da organizuje eksploataciju najvećeg namibijskog nalazišta gasa u Kudu, u delti rijeke Oranž.

To nalazište je otkriveno 1974. godine i konzervirano od američke kompanije „Sevron“. Radio—Najrobi kaže da će gasovod dugim više od 800 kilometara namibijski gas biti otpreman i prerađen u postrojenjima koja bi trebalo da budu podignuta u Mosel Beju.

Nalazišta gasa u Kudu, kako se procjenjuje, mogu da obezbijede do 65 odsto južnoafričkih potreba.

U KARAČIJU

IZVRŠENA SMRTNA KAZNA

KARAČI, 5. marta — Rojter javlja da je u centralnom zatvoru u Karačiju danas izvršena smrtna kazna vješanjem nad Nasirrom Baluhijem, koji je osuđen zbog učešća u otmici jednog pakistanskog aviona 1981. godine.

Smrtna kazne ostalaj trojici otmičara pretvorene su u doživotnu robiju, dok je peti otmičar osuđen na 14 godina zatvora.

PRNJAVOR

Dug spisak grešnika

PRNJAVOR, 5. marta — Opštinski sud za prekršaje u Prnjavoru po zahtjevima, odnosno prijavama opštinskog odjeljenja za inspeksijske poslove, izrekao je kazne velikom broju građana zbog bespravne djelatnosti i drugih vrsta grijeha. Marjan Sofka je zbog bespravne gradnje kažnjen sa sedam hiljada dinara, Miroslav Petrović iz Požarevca i Gordana Rumštajn iz Slavovskog Broda sa po šest hiljada dinara zbog neatestiranja uređaja za zabavu, Vinko Tomić, fufkar iz Prnjavora sa 15 hiljada dinara zbog angažovanja radnika bez važećeg ugovora, a sličan prekršaj košta Aliju Mehanovića iz Gračanice 10 hiljada dinara. Bavljenje rezanjem grade bez odobrenja Stanka Milutina iz Štrbaca stajće sedam hiljada dinara, dok će Atif Hadžišević iz Prnjavora zbog oštećenja ribnjačarskog nasipa platiti kaznu od pet hiljada dinara.

Na ovom spisku je i nekoliko ovdašnjih radnih kolektiva. Kao po nekoj neslavnoj tradiciji u bilježnicama inspektora je Komunalna radna organizacija „Park“, ovaj put sa odgovornim licima Novakom Preradovićem i Zdravkom Šainovićem zbog nedovodjenja puta u prvobitno stanje i neredovnog odvoženja smeća. Komunalci su kažnjeni sa 13 hiljada dinara, a odgovorna lica sa po dvije hiljade dinara.

B. R.

IZJAVA TUŽIOCA DEJVIDA NIMERA:

„Pravda konačno zadovoljena“

„Ovo je pobjeda za jugoslovensku vladu koja više od tri decenije traži izručenje nacističkog ratnog zločinca Andrije Artukovića, čiji zločini u toj zemlji još nisu zaboravljeni“.

Ovim riječima tužilac Dejvid Nimer, koji već mjesecima u ime američke vlade, a na zahtjev Jugoslavije, vodi postupak oko izručenja Artukovića Jugoslaviji, sinoć prekommentarisao odluku sudije Federalnog suda u Los Angelesu Volni Brauna da se ministar unutrašnjih poslova u ustaškoj vladi NDH izruči našoj zemlji radi polaganja računa za zločine.

To je pobjeda i za američku vladu, dodao je Nimer, podsjećajući novinare na dugu i predugu „istoriju slučaja Artuković“, kojem je ovdje počelo da se sudi prije ravno 34 godine ali sve do danas nije

bilo nikakve odluke koja bi ga mogla pomjeriti iz njegovog skrovišta u Kaliforniji, gdje je pod lažnim imenom Alojza Anića stigao daleke 1948. godine.

Tužilac Nimer, koji je veoma vješto, istrajno i sa puno pravničkog umijeća vodio ovaj dosta mučni i komplikovani slučaj, izjavio je novinarima da je odlukom sudije Brauna „Pravda konačno zadovoljena“ i da je ovog puta urađeno ono što nije moglo da se učini pedesetih godina.

„Najvažnije od svega, naglasio je Nimer, je to da je presudom osnažen princip da oni koji su odgovorni za jeziva zlodjela iz vremena drugog svjetskog rata moraju za njih i da odgovaraju bez obzira na protok vremena“.

JUŽNA AFRIKA

DVOJE MRTVIH U NEREDIMA

JOHANESBURG, 5. marta (Rojter) — U sukobu policije sa oko 500 demonstranata u gradiću Langa u južnoafričkoj provinciji Kejp, dvije osobe su izgubile živote i više ih je povrijeđeno. Zapaljeno je i nekoliko kuća i vozila.

U neredima koji u tom naselju traju već više od godinu dana do sada je poginulo oko 200 osoba.

ČILE POSLIJE ZEMLJOTRESA

Poginulo 135 ljudi

SANTJAGO, 5. marta — U jučerašnjem razornom zemljotresu u Čileu poginulo je 135 lica, 1.983 ih je povrijeđeno, a više od 150 hiljada ljudi ostalo je bez krova nad glavom. Materijalna šteta je ogromna — porušeno je 4.900 kuća, a teško je oštećeno više od 20 hiljada zgrada za stanovanje. Te podatke saopštilo je, kako javlja Rojter, sekretar vlade u Santjagu Francisko Kaudra.

U zemljotresu je najviše stradao lučki grad Valparaiso, 126 kilometara sjeverno od Santjaga, koji je proglašen za ugroženu zonu.

NAKON KNJIŽEVNE VEČERI U „MEJDANU“

KNJIGA PATNJE I PRKOSA

BANJALUKA, 5. marta - Na književnoj tribini Društvenog doma „Mejdan“ sinoć je održano povodom Dana žena književno

● Snabdijevana obiljem autentičnih snimaka, dokumenata, iskaza preživjelih, knjiga „Rat i djeca Kozare“ Dragoja Lukića, je optužba rata i nasilja, najpotresnija priča koja je o Kozari ispričana

Sa književne večeri u „Mejdanu“

veče posvećeno knjizi publiciste Dragoja Lukića, „Rat i djeca Kozare“. Pored autora, učesnika rata i kozarske epopeje, književnoj večeri, koja govori o jednoj stranici naše istorije, opominjući sve generacije, svojom autentičnošću, prisustvovali su Zlata Kogelnik, glumica Amaterskog pozorišta iz Prijedoru, Zorica Turjačanin i banjalučki književnici Ranko Risojević i Ismet Bekrić.

VJEČNA BORBA SVJETLOSTI I TAME

Govoreći o ovoj šestoj Lukićevoj knjizi koja je ponijela priznanje 4. juli Saveznog odbora SUBNOR-a, i ističući da je autor napisao „kozarsku krvavu bajku“ satkanu od samih istina, Zorica Turjačanin je istakla: — Kao dugi nesaglediva povorka, preko stranica ove knjige prolaze djeca koja nisu stasala do zrelosti, koračaju u stroju mrtvih svi oni koji su svojom žrtvom i heroizmom Kozaru „slavom ovjenčali“, ugradili sebe u temelje svjetlije zdanja budućnosti, u ime ljepote i humanizma. Snabdijevana obiljem autentičnih snimaka, dokumenata, iskaza preživjelih, knjiga „Rat i djeca Kozare“ Dragoja Lukića je najstvarniji optužba protiv rata i nasilja, najpotresnija priča koja je ikad ispričana. Grandioznost kozarske tragedije dobija mitske dimenzije, a džinovski sudar čovjeka i zvjeri poprima univerzalno značenje vječne borbe svjetlosti i tame, dobra i zla.“

Autor je knjigu posvetio kozarskoj djeci „koja nisu samnom dočekala da se raduju pobjedi“ Dragoje Lukić je učesnik NOR-a od 1942. godine kad su ga partizani oslobodili iz ustaškog logora za djecu u Jastrebarskom, a odrastao je u Petoj kozarskoj brigadi kao kurir. Pisanjem se bavi od 1959. godine, napisao je šest knjiga, autor, i feljtona i zapisa, a njegov prvenac „Ranjeno djetinjstvo“ pojavio se 1961. godine.

DA SE NE ZABORAVI

— Smatram da sam i poslije trideset godina istraživanja tek otvorio stranice velike teme. Dok god ne istražimo dokumente i spiskove o kozarskoj epopeji, o

slavonskih sela, ne možemo reći da je ova stranica završena, istakao je Dragoje Lukić.

Odgovarajući na pitanja nekadašnjih učesnika bitke na Kozari, djeca - logoraša, Lukić iznosi dokumente po kojima se već odavno zna da su odluku o osnivanju logora u vrijeme NDH donijeli Ante Pavelić i Andrija Artuković a samu u Jasenovcu je ubijeno 5.000 djece.

Do sada su o Jasenovcu izašle 72 knjige, o Kozari je izašlo šest knjiga, a Antun Miletić je upravo završio knjigu o ovom zloglasnom logoru Jasenovcu. Izdavač je Narodna knjiga. Riječ je o obimnoj građi na 1.200 stranica, korištena su dragocjena dokumenta i iz Bundesarhiva, a knjigu će svaki istraživač morati da konsultuje, ukoliko želi da piše o tim događajima.

Prošlo je 40 godina od događaja koji su zapisani, naša sjećanja su izbljedjela, ali dužni smo da ih zabilježimo, otkrnemo od zaborava i sačuvamo, istakao je Lukić. Preporučujući ovu knjigu čitaocima, Mladen Oljača, književnik i učesnik kozarske epopeje, istakao je akciju republičkog Odbora u kojoj učestvuju i narodni heroji Boško Šiljegović. Prijedlog je da se oko Gradine digne spomenik, tamo gdje je (na dubičkoj strani) zatrpano 400 ljudi. To je dio značajnog projekta kojim se

Sačuvati od zaborava stranicu istorije

logorima za djecu, koji za vrijeme rata nigdje nisu postojali osim kod nas, i kroz koje je prošlo 30.000 djece od kojih 23.000 sa Kozare, a ostali iz Banije, Like, Korduna i

radi po republikama, i pokrajinama, i u kojem će se obraditi svi logori u našoj zemlji za vrijeme rata.

J. PRNJA

UZ TRI DECENIJE

DOM KULTURE 1965 BANJALUKA 1995

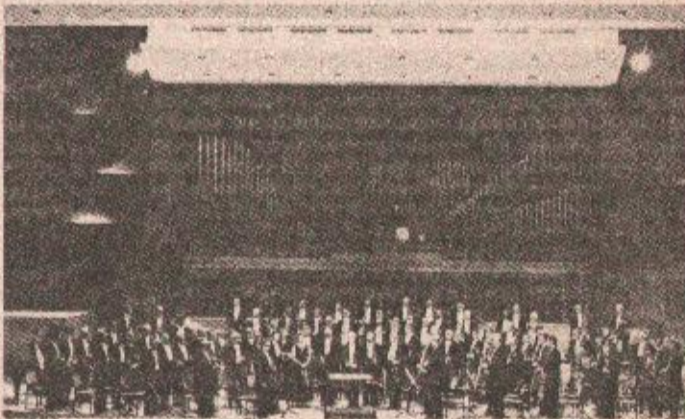
Kuću kućom čine lastavice...

... naslov djela Čamila Sijarića upravo odgovara atmosferi koja je poslije sanacije objekta vladala u Domu kulture: počeli su sa radom ateljei, baletski studio, uselile su se brojne organizacije, zahvaljujući savremenoj opremi, uređajima za simultano prevodenje, Dom je postao pozornica značajnih događaja. Da li je iskoristio sve svoje mogućnosti?

Zdanje banjalučkog Doma kulture nakon sanacije 1975. godine postaje domaćin brojnih regionalnih, republičkih, jugoslovenskih manifestacija, konferencija, simpozija, savjetovanja susreta, seminara i izložbi.

U saradnji sa banjalučkim slikarima otvaraju se tečajevi grafike, vajarstva, keramike. Za dvadeset godina djelovanja Dom je organizovao 3.714 kulturno-umjetničkih manifestacija, domaćin je i suorganizator 3.468 društveno-političkih, privrednih i drugih manifestacija sa blizu milion posjetilaca.

rikciji, tako da taj sadržaj u punom obimu ni do danas nije ostvaren. Pratećno sa tim poslovima u periodu sanacije grada, pa tako i Doma, kulturna djelatnost se odvijala u nekoliko prostora - izložbeni u Kamennoj zgradi u Kastelu, muzička u novom Domu JNA, nešto u pozorištu. U tom periodu takođe smo nastojali otići na teren banjalučke opštine, običi seoske mjesne zajednice. Moram naglasiti da smo veliku brigu u tom periodu posvećivali samoj sanaciji i adaptaciji Doma, kako bi objekat jednog dana bio otvoren u punom sjaju, kako u prostornom tako i u sad-

I Zagrebačka filharmonija gost Doma kulture, 1976. godine

NOVA OPREMA I TEČAJEVI

Taj koncept po kojem građani učestvuju svojim radom, kreacijom u radu Doma, bio je samo djelimično iskorišten. Prostor na drugom spratu Doma bio je predviđen, pored ateljea, za osnivanje klubova - samoupravljača, novinara, za sastajanje radnika u kulturi. U to vrijeme u Domu je radilo četiri - pet animatora, a pored književnih, muzičkih tribina, baleta i likovna komponenta bila je dosta razvijena. Počeli smo opremiti Centar za dizajn, radovali smo se u to vrijeme prvom klaviru, kupovini kombija, opremni za simultano prevodenje. Posebno pitanje predstavlja zakonsko i statusno rješavanje domova koji su počeli sa djelovanjem još u NOB-u, a do danas još nema zakona koji bi to regulisao. Vjerujem da bi danas, u okviru obilježavanja 30-godišnjice Doma kulture u Banjaluci, trebalo organizovati okrugli sto o statusu domova kulture, a pokrovitelj bi mogao biti i banjalučki „Glas“. Sigurno bi to moglo pomoći pravnom regulisanju ove oblasti - istakao je Fuad Balić.

Banjalučki Dom kulture za svoju djelatnost 1978. godine dobija Nagradu „Veselina Masleša“ a zahvaljujući savremenoj opremi ubraja se u kongresne centre.

Fuad Balić i ja sačinili smo nakon zemljotresa idejni projekt restauracije Doma, kazao je slikar Josip Granić, predsjednik Zbora radnika u to vrijeme. Koncept je bio ponuden Kulturno - prosvjetnoj zajednici opštine Banjaluka i Savjetu za kulturu. Program sanacije podrazumijevao je nove sadržaje Doma i zapošljavanje animatora. Program je većim dijelom realizovan on postoji i danas Hrebalo bi obratiti pažnju na takav dokument. Normalno je da smo u tom periodu razmišljali o kadrovima za realizaciju programskih sadržaja, ali opšte poznata činjenica je da su sredstva u kulturi u velikoj rest-

raznom smislu. U tom periodu, nakon jugoslovenskog konkursa za tapiseriju, dobio sam zadatak da napravim karton za tapiseriju za svečani zastor na pozornici.

SAČUVATI PROGRAMSKU PLATFORMU

Istina je, istakao je Granić, od 1975. godine počinje puni zamah Doma, uokviren finansijskim mogućnostima, uz samodjelatnost, ali i stručno animacijsko vodenje što je kvalitetna promjena. Zamah samom radu daju likovni tečajevi, baletni studio. Sve masovnije počinje da živi taj oblik samodjelatnosti, u kurseve se uključuju omladina, građani, radnici i u Domu počinju pokazivati rezultate vlastitog rada.

U odnosu na sačinjeni programski koncept i prostorne mogućnosti adaptiranog Doma, nisam zadovoljan današnjim nivoom popunjenosti programskim sadržajima, istakao je Granić. Takođe, mislim Domu smo svjesni tog dispariteta. Naše nezadovoljstvo ima objektivne razloge: u odnosu na prostorne mogućnosti i opremu, te ostale materijalne elemente, neophodno je mnogo više kadrova. Mislim da je izlaz, sačuvati u kriznim momentima platformu programskih sadržaja, pojačati entuzijazam sačekati buduću, valjda bogatiji period kulture, pa tako i Doma.

Skromna sredstva za kulturu uticala su svakako na programsku orijentaciju Doma i broj zaposlenih. Danas banjalučki Dom ima 24 zaposlena radnika: od kojih su tri animatora kulture, a u periodu 1976-80. godine bilo je pet animatora. Iako je Dom savremeno zdanje, registrovan kao kongresni centar, sa uređajima za simultano prevodenje, mora se reći da ova savremena oprema nije u potpunosti iskoristena. Neophodna je suradnja sa turističkim organizacijama, kako bi se ovaj vid djelatnosti bolje organizovao.

Jagoda PRNJA

IZ NUB „PETAR KOČIĆ“ U BANJALUCI

POHOD KA ČITAOCU

● Do kraja aprila će trajati akcija kolektivnog učlanjivanja u Narodnu i univerzitetsku biblioteku „Petar Kočić“ ● Nastojanje da se među čitaocima nađe što više radnika

BANJALUKA, 5. marta - Do kraja aprila traje akcija Narodne i univerzitetske biblioteke „Petar Kočić“ čiji je smisao u tom da svaki zaposleni Banjalučanin postane njen član.

— Prošle godine, se mada neka odjeljenja nisu dugo radila, učlanilo u Biblioteku i koristilo njen fond 13.199 čitalaca, što za grad poput Banjaluke nije, ni izdaleka, dovoljno. Na žalost, još smo mi đaćka i studentska knjižnica, a najmanje naše knjige čita radno aktivno stanovništvo. Zaposlenih je u Banjaluci blizu šezdeset hiljada a ni stotina dio te brojke nisu članovi biblioteke, kaže direktor Fuad Balić. Razgovori u Opštinskom sindikalnom vijeću ukazuju da je akcija kolektivnog učlanjivanja sasvim izvodljiva. Članarina je i dalje stotinu dinara, a ako bi od pet stotina novih članova, bar stotinu željelo da čitaju, i sami se kasnije učlanili, to bi značilo dosta i za kulturu kraja, a i za obnavljanje i popunjavanje književnog fonda jer bi sve pare bile utrošene na to.

Shodno ovakvim planovima Narodna i univerzitetska biblioteka „Petar Kočić“ je krenula u pohod budućim članovima i počela da organizuje posjete radnih kolektiva

svom novom prostoru. Za početak su izabrali one koji prave knjige - radnike dvije štamparske osnovne organizacije udruženog rada banjalučkog „Glas“. Višečasovni razgovor je zaključen podrškom „Glasovih“ radnika nastojanjima bibliotekara.

Iako ovdje žele što veći broj članova iz udruženog rada, ne zaboravljaju na najvjernije članove, one iz školskih klupa. Za produbljivanje saradnje sa školama, misle u biblioteci, treba se i sastajati povremeno. Stoga su tek održani sastanci sa predstavnicima svih škola iz radnih organizacija osnovnog i usmjerenog obrazovanja Banjaluke, na kojima je bilo riječi o sinhronizaciji djelovanja i kolektivnom učlanjivanju, tek početak i pokušaj da se dođe do slobodne razmjene rada.

Biblioteka ne postoji sebe radi, pa sada, kada imamo i lijepe prostore i više mogućnosti za raznovrsniju aktivnost treba ojačati veze sa korisnicima. Nadamo se da je put koji smo izabrali pravi i da će imati rezultate. A, rezultati u bibliotekarstvu su veći broj pročitanih knjiga - završava Balić.

S. S.

SVIJET KNJIGE

„Roman o Londonu“ i na slovačkom jeziku

NOVI SAD, 5. marta (Tanjug) — Novinsko-izdavačka kuća vojvodanskih slovača „Obzor“ u Novom Sadu objavuje ove godine, u saradnji sa čehoslovačkim izdavačima u Bratislavi „Tatran“ i „Slovenski pisac“ djela tri jugoslovenska pisca. U Bratislavi pripremaju prevod na slovačkom jeziku „Romana o Londonu“ Miloša Crnjanskog, romana Ranka Marinkovića „Zajednička kupka“ i knjige Ivana Ivanjija „Na kraju ostaje reč“.

„Obzor“ ove godine planira i objavljivanje jedne, jubilarne knjige za djecu u saradnji sa izdavačkom kućom „Mlade leta“ u Bratislavi povodom 50-godišnjice života istaknutog vojvodanskog dječjeg pisca Juraja Tušjaka, a knjiga bi nosila naslov „Zeleni zloka“. U izdavački plan „Obzora“ uvršćena je i jedna antologija slovačke poezije dvadesetog vijeka, koju priprema književnik slovačke narodnosti iz Novog Sada Vichazu-slav Hronjec.

AUTENTIČAN ČIN STVARANJA POLITIKE

BEOGRAD, 5. marta (Tanjug) — Po širini pokrenutih pitanja, po dubini ulazanja u probleme, po kvalitetu saznanja, po principelnosti članstva i otvorenosti kojom je vodena, opštepartijska rasprava predstavlja čvrst i odlučan korak u demokratizaciji odnosa u Savezu komunista. Iako je bilo zastranjanja i kritičarstva, u njoj je snažno dominiralo opredjeljenje za kontinuitet našeg revolucionarnog razvoja, za Titov put izgradnje socijalističkog samoupravnog društva.

Ovako je, najkraće, član Predsjedništva CK SKJ Hamdija Pozderac ocijenio opštepartijsku raspravu o Prijedlogu zaključaka 13. plenuma CK SKJ u uvodnom izlaganju na današnjoj sjednici CK SKJ.

U Savezu komunista prevladava uvjerenje da daljnji razvoj socijalističkog samoupravljanja zavisi od napretka u raspolaganju radničke klase i radnih ljudi društvenim kapitalom, od napretka u kontroli radničke klase nad funkcionisanjem društveno-ekonomskog i političkog sistema i od sposobnosti Saveza komunista da ostvari svoju kohezionu funkciju sinteze u jugoslovenskoj zajednici ravnopravnih naroda i narodnosti. S obzirom na ova tri ključna pitanja jasnije se ispoljavaju i različite „alternative“ daljnjem razvoju socijalističkog samoupravljanja. To se, posebno, odnosi na etatsističko-birokratske snage i koncepte kojima su teškoće našeg sadašnjeg trenutka korisni dokazi za nužnost vraćanja, u svim oblicima, potpuno etatsističkom regulisanju društvenog razvoja. Na drugoj strani, kaže Pozderac, građanski koncepti i snage, ne bez elemenata zlučudog trijumfa pokušavaju da dokažu kako je naša situacija nezahješna kazna za tobožnje nepromišljene i avanturističke pokušaje da se izbjegne „jedino sigurni“ kapitalistički način proizvodnje.

Sa Federacije — na republike i pokrajine

Ali, dok građanski smjer istorijski nema šansi da se konstituiše kao prevladajući sistem odnosa, etatsističko-birokratski smjer može da bude uvod u jedno drugačije stanje, usljed naših oklijevanja i inertnosti u realizaciji utvrđene politike i traženju rješenja za budući razvoj socijalističkog samoupravljanja. Upravo u tom kontekstu, naglasio je Pozderac, treba tumačiti i snažno izrečene kritike na račun jačanja grupnosvojskih odnosa, tehnobirokratskih uzurpacija i sprega i etatsističke suspenzije samoupravljanja, na kojima se formira moć partikularističkih interesa i birokratskih i tehnobirokratskih snaga u ekonomiji, politici, nauci, kulturi, ideologiji i društvenom životu uopšte.

Nabrajajući brojne slabosti, Pozderac je ocijenio da su one rezultat toga što je proces razvlašćivanja savezne države tekao kao proces decentralizacije sa Federacije na republike i pokrajine. Dakle, ne kao proces kompleksne decentralizacije. Ona je i nužni proces nacionalne afirmacije išao linijom podržavanja, iako smo poodavno, i u teorijskom i u praktičnom smislu, razjasnili odnos klasnog i nacionalnog. Međutim, do sada ostvareni procesi proizvodili su više tendencija nacionalnih (i nacionalističkih) zatvaranja na etatsističko-birokratskim osnovama, nego samoupravnog povezivanja na jedinstvenom ekonomskom podružju. U krajnjoj liniji, primijetio je Pozderac, to je dovelo do prodora i jačanja birokratskog etatizma u periodu u kome smo decentralizaciju odnosa u društvenoj reprodukciji istakli kao najvažniji zadatak u ostvarivanju strategije našeg društvenog razvoja.

U takvim uslovima, kada udruženi rad nije ostvojio integrativne i koordinativne funkcije u društvenoj reprodukciji, snage etatizma su se ispoljile kao realna snaga koja donosi odluke o globalnim pitanjima društvene reprodukcije i arbitra u rješavanju sukoba interesa u društvu, pa i u međunarodnim odnosima. U tim procesima organi i rukovodstva Saveza komunista su, umnogome, imitirali državu u njenom republičko-pokrajinskom izdanju i, po pravilu, sljedili mjere državnih organa. Istignuti interesi — od OOUR-a do pokrajine i republike — kroz djelatnost društveno-političkih organizacija, pa i Saveza komunista i delegatskih skupština —

sve više su jednostrano politizirani i kao neprikosnoveni izdizani na odgovarajuće nivoe odlučivanja, posebno na federalni, sa pretenzijom da budu proglašeni za zajedničke. S obzirom da institucije sistema nisu uvijek bile u stanju da isprave tu genetsku grešku u formiranju interesa i da se energično suprotstave imperativnoj realizaciji takvih interesa i od njih naprave zajedničke, uslijedili su kompromisi. Dogovaranje na nivou Federacije počesto se pretvaralo u pregovaranje u kome dolazi do izražaja savezni i odnosi snaga.

Ekonomski problemi nisu jedini

Kada je riječ o drugom ključnom pitanju — o napretku kontroli radničke klase nad funkcionisanjem društveno-ekonomskog i političkog sistema — u raspravi su, po ocjeni Hamdije Pozderca, došle do izražaja dvije tendencije. Prva polazi od analize naše ukupne situacije kako je data u programu stabilizacije i u tom kontekstu ocjenjuje akciju, ideju i političku sposobnost Saveza komunista da obezbijedi jedinstveno djelovanje svih socijalističkih snaga na provođenju tog programa. Sa manje ili više varijacija u detaljima, ovaj pristup bio je karakterističan za najvećio SKJ i njegovih rukovodstava.

Nasuprot tome, druga tendencija je ocjenila ekonomskoj krizi, njenim uzrocima i problemima društva proširila i na ocjenu postojanja duboke općedruštvene krize. Pri tome se i program stabilizacije ocjenjuje kao analitičan i neodgovarajući našoj situaciji. Takav prilaz se gradi na ocjeni da je sav naš društveno-ekonomski i politički razvoj poslije 1963. odnosno 1965. godine, koji je doveo do ustavne reforme iz 1974. godine, bio pogrešan i transformišu u zahtjev da izaberemo upravo suprotan pravac razvoja od onog koji smo izabrali u kriznoj situaciji 1968-71. godine. To je, u osnovi, zahtjev da se vratimo na elemente jačanja integracije države u svim oblastima života. Time se želi de facto oduzeti mandat izvršavanja odluka kongresa SKJ i provođenja Ustava i ruku radničke klase i SKJ i ostalih organizovanih socijalističkih snaga. U biti, ovim se pitanje izlaska iz postojeće situacije želi svesti na pitanje vlasti, odnosno promjene karaktera naše vlasti i njenih klasnih nosilaca.

Nesumnjivo je da ekonomski problemi nisu jedini i da samo njihovim otklanjanjem, čak pod uslovom da se to postigne brzo i uspješno, ne bi bili riješeni problemi našeg društvenog razvoja. To, međutim, ne znači, rekao je Pozderac, da se promjene mogu vršiti odvojene od odnosa proizvodnje, gdje se samoupravni oblici organizovanja i povezivanja radnih ljudi još nisu izborili i da budu polazne tačke emitovanja samoupravnih odnosa u cjelini društva. Izolovane promjene, odvojene od proizvodnog tla, u tom slučaju mogu da izazovu samo uzaludne nade, zablude i očekivanja.

Savez komunista je, dodao je, za promjene koje će uklanjati posrednike između radnog čovjeka i njegovog rada, koje će suzbijati grupno-svojske, birokratsko-tehnokratske i etatsističke monopole nad društvenom svojinom, ostvarivati slobodno razmjenu rada, učiniti efikasnijim delegatski sistem — dakle, za ostvarivanje suštine socijalističkog samoupravljanja. Više se ne mogu samo registrovati promašaji i slabosti u društvu, nego se moraju širokom idejno-političkom akcijom na jugoslovenskim prostorima zahvatiti u korjenu, za šta je posebno važna brza operacionalizacija Dugoročnog programa ekonomske stabilizacije. Ciljevi ekonomske stabilizacije, podsjetio je, mogu se dostići samo kao nerazdvojni dio i važan sadržaj razvoja socijalističkih samoupravnih društveno-ekonomskih odnosa.

Teško do cilja bez diferencijacije

Najkrupniji društveni uzrok stanja u kome jesmo je taj što nije adekvatno razvijan odgovarajući proces, putem koga bi radni ljudi i građani bili u stanju da na maksimalno demokratski način vrše adekvatnu selekciju različitih interesa, a u finalnoj fazi

● U Savezu komunista prevladalo uvjerenje da dalji razvoj socijalističkog samoupravljanja zavisi od napretka u raspolaganju radničke klase i radnih ljudi društvenim kapitalom, od napretka u kontroli radničke klase nad funkcionisanjem društveno-ekonomskog i političkog sistema

● Ima i neprihvatljivih zahtjeva, koji u osnovi idu za tim da se mandat izvršavanja odluka kongresa SKJ i provođenja Ustava oduzme iz ruku radničke klase, SKJ i ostalih organizovanih socijalističkih snaga

● Savez komunista je za promjene koje će uklanjati posrednike između radnog čovjeka i njegovog rada, koje će suzbijati grupno-svojske, birokratsko-tehnokratske i etatsističke monopole nad društvenom svojinom

● Sposobnost adekvatne borbe za prekid samoupravljanja i rješavanje životnih problema radničke klase ključni je kriterijum avangardnosti

● Ovog puta akcija SKJ ne smije izgubiti dah ili zastati na pola puta, jer ukoliko bi izostali konkretni rezultati u promjeni ovog stanja, SK bi trajno okrnjio svoj ugled i minimizirao svoju vodeću idejno-političku ulogu, što bi imalo nesagledive posljedice po sudbinu same revolucije

obezbijede izlučivanje najboljih odluka za razvoj društva. Zato se i dešava da skupštine, kao demokratski vrhovni organi vlasti i samoupravljanja, pod veoma snažnim pritiskom etatsističkog načina prezentiranja i usaglašavanja samoupravnih interesa koji u tako iskrivljenom vidu dopijevaju do finalne faze odlučivanja. Često je rezultat takvog pritiska kompletna blokada rješavanja značajnih društvenih pitanja. A to su funkcije, primijetio je Pozderac, čije odlaganje ili blokiranje ne može da trpi ni jedno društvo. Dio moći zadržan je u društveno-političkim organizacijama, naročito u izvršno-političkim organima SK, a drugi dio moći su zadržale strukture izvršne vlasti. Oni postaju faktički mjesto, a delegatskim tijelima se prepušta naknadna potvrda i ratifikacija, odnosno objelodanjivanje prethodno, u užim strukturama, dobijenih odluka. Zato postoji opasnost da se demokratski mehanizam delegatskih skupština upotrebljava kao demokratski ornament, a ne centar odlučivanja.

Najviše pažnje, Hamdija Pozderac je posvetio SK, odnosno mogućnosti i sposobnosti da ostvari kohezionu funkciju u društvu, ocijenivši da načelni koncept ostvarivanja njegove vodeće uloge nije dovoljno utemeljen u praksi. U tom pogledu, rekao je, ima čak veoma ozbiljnih kolebanja. Stoga je neophodno praviti razliku, upozorio je, između delovanja SK u institucijama sistema, od srastanja s njim, do koga dolazi kada Savez komunista preuzima izvršne prerogative društveno-političkih zajednica i samoupravnih organa. Savez komunista je imanentan činilac samoupravnog sistema, ali to ne smije da znači da time gubi identitet revolucionarne avangarde ili kritičnosti prema samoupravnom sistemu. Djelovanje iznutra ne znači i pristajanje na sve ono što se nudi pod firmom samoupravljanja, niti znači mirenje sa već ostvarenim. Odričući se nad-sistemske pozicije Savez komunista se ne odriče, nego, naprotiv, pojačava svoju ulogu faktora društvenih promjena sa stvaralačkom ulogom teorijskog prednjačenja i neposrednog idejno-političkog usmjeravanja društvene akcije.

Povodnje SK za takvim tendencijama u političkom sistemu i produkcijom odnosa ne vodi demokratizaciji njegove društvene uloge i unutarpartijskih odnosa, već razgrađivanju njegovog idejno-političkog, akcionog i organizacionog jedinstva. Zbog toga je nužno identifikovati snage u društvu i u SKJ koje se kolebaju i koje ustupaju prostor antisamoupravnim tendencijama. Ukoliko takva diferencijacija i akcija ne bi uslijedila, teško da ćemo postići ciljeve ne samo stabilizacije, već, prije svega, učvršćenja sistema odnosa u društvu, koji će biti stimulans za razvoj pr-

Hamdija Pozderac: Najvažniji prijedlozi, zahtjevi i opredjeljenja iz javne rasprave biće ugrađeni u platformu i dokumente predstojećeg kongresa i konferencija

oizvodnih snaga. U tom cilju prvo treba raščistiti pitanja modela tržišne ekonomije koji odgovara socijalističkim samoupravnim odnosima, zatim razviti kompleksni plan i program razvoja ekonomije kao osnove društveno-ekonomskog i političkog sistema, pri čemu je udruživanje rada i sredstava i samoupravno povezivanje na jugoslovenskom prostoru prvi i jedini uslov. Tako raščišćena pitanja i stavovi, sa sigurnim početnim efektima u oblasti ekonomije, mogu da budu prava platforma predstojećeg kongresa SKJ.

Oštre kritike nejedinstvu

U nastavku izlaganja Hamdija Pozderac se osvrnuo na neka pitanja koja su najčešće pominjana u opštepartijskoj raspravi: opadanje standarda, velike socijalne razlike, bogaćenje mimo rada i slično. Uistinu, rekao je, zabrinjava što se već osam mjeseci, koliko traje javna rasprava u kojoj su komunisti i radni ljudi izrekli tako oštre kritike na sve vidove privatizacije društvenog kapitala, nije skoro ništa preduzelo da se ti negativni trendovi zaustave. A mi smo danas u takvoj situaciji da je svaka konkretna mjera bolja od niza zaključaka. On smatra da bi valjalo preispitati opravdanost sadašnjeg sistema doprinosa na lične dohotke, pošto se tim putem zapravo vještački poskupljuje učesće tekućeg rada u vrijednosti proizvodnje i destimulišu OOUR-a za stvaranje novih proizvodnih kapaciteta. Narastanje verbalne, čak veoma oštre, kritike krupnih slabosti u društvu i u SK, i nemoć da se one brže i odlučnije otklanjanju uspostavljaju neku vrstu čudne koegzistencije, što zaoštava pitanje — čije i kakve interese zastupa SK. Jedan od krupnih razloga inertnosti SK, po njegovoj ocjeni, je taj što u Partiji prevladuje stav da se odgovornost iscrpljuje samo u sprovođenju stavova i odluka, a da odgovornost za njihovu sadržinu i društvene posljedice pripada nekom drugom. Zato je neophodno, dodao je, uvesti i odgovornost za izbor politike i izbor metoda i sredstava za njenu realizaciju.

Za članstvo SK, za radničku klasu i sve progresivne snage našeg društva ne postoji dilema o tome ko u ovoj zemlji ima predvodničku, stvaralačku i revolucionarnu ulogu. To je idejno-politički i akcioni jedinstven SKJ.

Stoga su, primijetio je Pozderac, u javnoj raspravi oštro kritikovani uzroci i posljedice idejnog i akcionog nejedinstva i njihovih nosioci. To se odnosi prvenstveno na ispoljavanje takvih odnosa u kojima kao da ponekad djeluje devet Saveza komunista, na predominantnu ulogu rukovodstava, forumski rad, nerazvijenost borbe mišljenja u njima, jednosmjerna obilježja demokratskog centralizma i drugo. S tim u vezi oštro se kritikuje naš Centralni komitet i njegovo Predsjedništvo što nisu efikasniji u borbi protiv nejedinstva, kršenja demokratskog centralizma i tendencija federaliza-

KOMUNISTA JUGOSLAVIJE

cije ili, pak priželjkivane unitarizacije u SK i u društvu.

Smjerom takve kritike, SK je upućen da u hodu jača klasno jedinstven karakter avangarde, a istovremeno da se suprotstavlja tendencijama vraćanja na nadnacionalni tip organizacije, da razvija samostalnost republičkih i pokrajinskih SK, a da se istovremeno odlučno suprotstavlja tendencijama federalizacije. Pri tome je veoma važno, rekao je Pozderac, da se strogo diferencira važnost razvijanja samostalnosti republičkih i pokrajinskih SK od tendencija koje tu samostalnost okreću protiv jedinstvenosti SKJ, kao što je neophodno praviti razliku između klasno-demokratskog sadržaja jedinstvenosti, od birokratsko-centralističkog sadržaja jedinstvenosti SKJ.

Demokratija i jedinstvo nerazdvojne faze razvoja revolucije

Ne prenebregavajući mogućnost obnavljanja federalno-partijskog centralizma, a time i obavezu energične borbe protiv takvih nastojanja, ipak se može reći da više zaokuplja tendencija federalizacije u SK, koja se u sadašnjem istorijskom trenutku snažnije ispoljava. U tom smislu postojeći odnosi između CK SKJ i republičkih i pokrajinskih komiteta otežavaju postizanje efikasnosti SKJ i vođenja jedinstvene idejno-političke akcije na jugoslovenskim prostorima, usljed nesrazmjernje koncentracije na parcijalne interese. Zbog toga se rasprave o objektivno sazrelim pitanjima vode bez dovoljnog poznavanja stvarne situacije u pojedinim dijelovima SKJ, što je uzrok različitih prilaza, pa i međusobnog nerazumijevanja u građenju i sprovođenju utvrđene politike. U takvoj konstelaciji odnosa, CK SKJ je dužan da preuzme više inicijative na mijenjanju odnosa snaga i svesti u prilog radničke klase Jugoslavije. Smatram, naglasio je Pozderac, da je osnovni pravac rješavanja ovog pitanja ostvarivanje programskog i statutarog opredjeljenja, po kome je SKJ jedinstvena organizacija u kojoj je samostalnost republičkih i pokrajinskih i svih organizacija SK u funkciji njegovog djelovanja kao jedinstvene revolucionarne organizacije radničke klase Jugoslavije. Sposobnost adekvatne borbe za napredak samoupravljanja i za rješavanje životnih problema radničke klase danas je ključni kriterijum avangardnosti.

Hamdija Pozderac smatra da u metodima i odnosima između centralnih i pokrajinskih komiteta SK i CK SKJ treba postići takve promjene koje će do 13. kongresa, na njemu i njegovim rezultatima, omogućiti da rad SK u cjelini bude efikasniji, jedinstveniji i odgovorniji. Bitna potreba sadašnjosti jeste jačanje stvarne moći i uloge najviših političkih tijela SK na račun osamostalivanja njihovih političkih izvršnih organa. Tu su, rekao bih, demokratija i jedinstvo nerazdvojne faze razvoja revolucije. Zbog toga je neophodno da naš Centralni komitet, izvlačeći konsekvence iz javne rasprave trajno bdi nad praksom postizanja i ostvarivanja jedinstva u SKJ u sadašnjim uslovima borbe za socijalističko samoupravljanje. Međutim, već sada se ispoljavaju pojave, koje otkrivaju različite pristupe konkretnom ostvarivanju jedinstvene utvrđene politike i stavova počev od ponovnog pokretanja pitanja o kojima je postignuta saglasnost, vraćanja određenih akcija na početak, pa sve do jednostranog ili neprihvatljivog tretiranja određenih pitanja društvene prakse i teorije. Tu Centralni komitet mora biti energičan u kritici nosilaca ovakvih pojava, bez obzira na kojim se funkcijama oni nalaze, jer je takvo ponašanje u sukobu sa normama SK.

Razvijanje istinske borbe mišljenja

Po mišljenju Hamdije Pozderca važan uslov za ostvarivanje jedinstva u SK je promjena odnosa u kadrovskoj politici. Opravdano je mišljenje članstva da na izbor svih kadrova treba presudno da utiče najšira baza, umjesto razine komisije, koordinaciona tijela, a počesto i uski neformalni krugovi. Pitanje je, naime, da li funkcioner osjeća da mu mandat više zavisi od volje partijskog članstva ili od formalnih i neformalnih kadrovskih instanci. Postavlja se i pitanje da li je mogućnost opredjeljivanja između većeg broja kandidata samo pitanje forme, a ne i pitanje suštine demokratije, i da li se odustajanjem od nekih aspekata demokratije ne dovodi u pitanje i njena suština. To bi, smatra Pozderac, jačalo odgovornost, rušilo monopol u kadrovskoj politici, širilo javnost rada izbornih funkcionera i podsticalo brže uključivanje mladih stručnih kadrova. U tom smislu ideja i praksa kolektivnog rada i

odgovornosti je, bez sumnje, značajan korak u daljnjoj demokratizaciji odnosa u SK. Međutim ovaj princip bio bi kratkog daha kao, uostalom, i ranije uveden princip rotacije, ukoliko ne bi bio podržan i demokratizacijom u vertikalnom smislu na relaciji članstvo-rukovodstvo. Imali bismo demokratizam unutar foruma, ali bez bitnih promjena u stvarnom položaju i ulozi partijskog članstva u kolektivnom odlučivanju i odgovornosti za rad i politiku SK. U tom slučaju kolektivni rad bi poprimio demokratski izgled raspodjele moći u forumima i među njima, ali i svojevrsne forumske solidarnosti i pretvaranju ideje i prakse kolektivnog rada i odgovornosti u novi vid kolektivne vlasti nad članstvom SK.

Zrelost ove rasprave, traži da ono što je izuzetak - da nas tek iznimno složene i krizne situacije primoravaju na prave debate o najdelikatnijim problemima - treba da postane pravilo, normalan i redovan način življenja revolucionarne avangarde. Time ona širi prostore za stvaralačke dijaloge, razmjenu ideja, marksističku kritiku, finalizaciju idejnog dijaloga SK i drugih subjekata društva. Možda bi se moglo reći, primijetio je Pozderac, da još ne uspijevamo da povlačimo dovoljno jasnu liniju razgraničenja između borbe mišljenja unutar istih idejnih opredjeljenja i liberalističkih shvatanja slobodne cirkulacije različitih idejnih struja-opcija i slično. No, bez obzira na sve, naš izbor ne može biti drugačiji nego razvijanje istinske borbe mišljenja.

Akcija ne smije izgubiti dah

Naša iskustva upozoravaju da sve opoentske ideologije traže istorijske šanse u propustima SKJ i da nema ni jedne „alternativu“ koja nije nikla kao pokušaj korišćenja tih propusta za prodor najrazličitijih ideoloških platformi. Stoga se naš idejni i teorijski rad ne može svoditi na neku vrstu prosvetiteljstva, čiji bi glavni cilj bio da pokaže kako ideološki protivnik ili neprijatelj nije u pravu. Naše jedinstvo, stoga mora biti i akciono i idejno. Međutim, upravo se u objedinjavanju akcionog idejno-teorijskog momenta pojavljuju brojne teškoće koje još nismo otklonili u potrebnoj mjeri. Naime, to što je SKJ idejna i politička avangarda često se pretvara u prečutan stav da je SKJ vladajuća partija i da stoga nema potreba da se aktivno bori za svoju ideologiju, da je marksizam takođe vladajuća ideologija, i to sama po sebi, te da ne može biti ozbiljnije ugrožena drugim ideologijama. Ta je iluzija moguća i zbog toga što se ponegdje smatra da se antisamoupravnim i antisocijalističkim ideologijama ne treba voditi idejnu i političku borbu, nego pretežno borbu na publicističkom i ad hoc nivou. Tako je postupno otvoren prostor za sve agresivniji nastup tih tendencija.

Osvrćući se ponovo na opštepartijsku raspravu, Hamdija Pozderac je rekao da će svi najvažniji prijedlozi, zahtjevi i opredjeljenja biti ugrađeni u platformu i dokumente predstojećih kongresa i konferencija jugoslovenskih komunista, čije su pripreme već počele. Biće to autentičan čin stvaranja politike SKJ u partijskoj bazi i najbolja garancija njene dosljedne realizacije. Ovog puta akcija SKJ ne smije izgubiti dah ili zastati na pola puta. Ukoliko bi izostali konkretni rezultati u promjeni ovog stanja, SK bi trajno okrnjio svoji ugled i minimizirao svoju vodeću idejno-političku ulogu, što bi imalo nesagledive posljedice po sudbinu same revolucije, upozorio je Hamdija Pozderac.

JUGOSLOVENSKO—KUBANSKA SARADNJA

Ubuduće industrijska kooperacija

HAVANA, 5. marta (Tanjug) — UHAVANI je danas prilikom otvaranja petog zasjedanja Mešovite jugoslovensko-kubanske međuvladine komisije za ekonomsku i naučno-tehničku saradnju istaknuto da je ekonomska i naučno-tehnička saradnja između Kube i Jugoslavije zabilježila prošle godine značajan napredak i izražen interes i spremnost obe strane da se odnosi ubuduće podignu na viši i svestraniji nivo.

Robna razmjena između Jugoslavije i Kube je u prošloj godini dostigla vrijednost od 24,8 miliona dolara, oc čega 17,6 miliona dolara otpada na jugoslovenski izvoz. Jugoslavija je odobrila Kubi kredite za nabavku ambulantnih kola i industrijske opreme, a kao veoma značajni koraci za dalju saradnju su - prvi sporazum o industrijskoj kooperaciji i transferu tehnologije i dogovor o saradnji planskih organa dviju zemalja.

KOORDINACIONI KOMITET PULA NOVINSKIH AGENCIJA NESVRSTANIH ZEMALJA

Pomoć nacionalnim privredama

Učesnici desete sjednice juče su u Beogradu razmatrali dva ključna pitanja - pokretanje sistema razmjene privrednih informacija i pomoć novinskih agencija zemljama u razvoju

BEOGRAD, 5. marta (Tanjug) — Predstavnici 42 novinske agencije nesvrstanih zemalja, međunarodnih i regionalnih organizacija, postavili su danas u Beogradu rad na unapređenju Pula novinskih agencija i saradnje nesvrstanih zemalja u oblasti informisanja.

Učesnici desete sjednice Koordinacionog komiteta Pula danas u Kongresnom centru „Sava“ razmatraju dva ključna pitanja - pokretanja sistema razmjene privrednih informacija i pomoć novinskih agencijama zemalja u razvoju.

Pokretanje novog ekonomskog servisa, koji je nazvan Eko-pul, ne iziskuje posebna tehnička rješenja, jer će privredne vijesti biti emitovane u okviru postojećih, redovnih, servisa informaci-

CVIJEĆE NA TITOVOM GROBU

BEOGRAD, 5. marta - Delegacija Koordinacionog komiteta Pula novinskih agencija nesvrstanih zemalja po ožila je danas cvijeće na grob predsjednika Tita.

U delegaciji su bili generalni direktori novinskih agencija Tunis, Indije, Kube, Indonezije, Egipta i Jugoslavije. Članovi delegacije upisali su se u knjigu Memorijalnog centra.

ja, koje se već 10 godina razmjenjuju posredstvom Pula.

Za to postoje velike mogućnosti. Ako svaka agencija Pula emituje samo jednu ekonomsku vijest, to je 90 novih informacija iz privrede dnevno. Eko-pul, kako je rekao glavni urednik Tanjuga Mladen Arnautović, će „dragocjeno poslužiti privredama svih nesvrstanih zemalja“.

Naglašeno je da značaj ekonomskih informacija nije ništa manje značajan od političkih, jer treba da potvrde i političku i privrednu emancipaciju nesvrstanih i zemalja u razvoju. Protok ekonomskih informacija biće izuzetno značajan činilac u određivanju pojedinačne i zajedničke razvojne strategije.

SPORAZUM O FINANSIJSKOJ I BANKARSKOJ SARADNJI KINE I JUGOSLAVIJE

Podsticanje privrednih veza

PEKING, 5. marta — Između vlada NR Kine i Jugoslavije u Pekingu je danas potpisan sporazum kojim se predviđa široka saradnja finansijskih i bankarskih institucija dviju zemalja. To je bio završni čin višednevne radne posjete Kini delegacije Saveznog izvršnog vijeća, koju je predvodio savezni sekretar za finansije Vlado Klemencić. Delegacija je sutra vraća u zemlju - javlja dopisnik Tanjuga.

Savezni sekretar Klemencić je rekao da ovim sporazumom dvije zemlje žele da podstaknu međusobnu privrednu saradnju, omogućavajući njen „brži razvoj“.

Dvije strane idu na uzajamno otvaranje kreditnih računa, obavljanje platnog prometa, uspostavljanje posebnih kreditnih aranžmana za uvoz opreme, zatim sistema depozita i redovnih računa. Bitna je novost da se stupa u direktno poslovanje bez posrednika, čime treba da se postigne i veća efikasnost.

UPRAVNI SAVJET MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE RADA

STUDIJA O JUGOSLAVIJI

Opširan izvještaj odnosi se na sindikate i radne odnose u našoj zemlji

ZENEVA, 5. marta - Upravni savjet Međunarodne organizacije rada prihvatio je opsežnu studiju o sindikatima i radnim odnosima u Jugoslaviji, koju je pripremila grupa njegovih eksperata. Studija će biti objavljena kao posebno izdanje MOR-a. Ona je prethodno razmatrana početkom novembra u odgovarajućem komitetu MOR-a, zajedno sa sličnim izvještajem iz Španije - izvještava Tanjug.

Na sjednici Upravnog savjeta MOR-a, na kojoj je raspravljano u tom izvještaju, dopunska tumačenja davali su član Predsjedništva Vijeća Savaza sindikata Jugoslavije Josip Franic i predsjednik Republičkog komiteta za rad SR Slovenije Petar Toš.

Eksperti Međunarodnog biroa rada, koji su prikupili materijal za tu studiju tokom tronedjeljnog boravka u Jugoslaviji, istraživali su one oblasti sindikalne aktivnosti i radnih odnosa koje se tiču konvencija MOR-a o slobodi udruživanja i zaštiti prava na sindikalno organizovanje, te kolektivnog ugovaranja i radničkih predstavnika. Oni su takođe proučili probleme poljoprivrednih radnika, radne odnose u javnim i drugim službama i odnose između sindikata i samouprave.

PRED NOVU TURISTIČKU SEZONU

Jadran mami Engleze

Već do kraja februara raspordani svi aranžmani za jadransku obalu, a da je moglo u Velikoj Britaniji bi ih se prodao i dva puta više

LONDON, 5. marta — Englezi sve radije ljetuju u Jugoslaviji. Njihovo rastuće interesovanje za jadransku obalu se potvrdilo toliko ubjedljivo da su za ljetu 1985. godine takoreći svi aranžmani već bili rasprodati do kraja februara. Šteta je što kapaciteti Jugoslavije za Englesku nisu veći od oko 400 hiljada osoba, jer da je moglo, prodao bi se dvostruko ističu ovdašnji turoperatori, kompanije koje žive od prodaje turističkih aranžmana.

Englezima se čini da je najbolje provesti godišnji odmor u Istri i na Kvarnerskoj rivijeri. Četrdeset i četiri odsto njih što idu u Jugoslaviju hoće baš tu da ljetuju. Naročito je popularan Poreč. Iz veoma dobro uređenih, lijepo priređenih brošura, oglasa u štampi, TV-spotova i poneke emisije, vidi se da, osim jedinstvenih prirodnih ljepota, neko nudi više a neko manje. Ovdje se misli na zabavu, mogućnosti za rekreaciju i sport, organizovane izlete, itd. Vjerovatno je zbog toga Poreč na vrhu Jugoslovenske turističke „top liste“.

Što se cijena tiče, hoteli „B“ kategorije su konkurentni sa onima u Španiji ili Grčkoj, na primjer. Za četrnaest dana u takvom hotelu, sa uključnim avio-prevozom, kompletan aranžman za Jugoslaviju košta u prosjeku 265 funti u toku cijele godine. Naši hoteli „A“ kategorije su jeftiniji od onih u

VIŠE BELGIJSKIH TURISTA

BRISEL, 5. marta — Sudeći po sadašnjem interesovanju, u Jugoslaviji će ove godine ljetovati najvjerovatnije oko 130 hiljada belgijskih turista, što je za desetak odsto više nego prošle godine kada, je zabilježeno rekordno povećanje broja posjetilaca - 30 odsto. Belgija, naime, brzo krči put na listu zemalja iz kojih nam dolazi najveće posjetilaca. Trenutno je Belgija izbila na osmo mjesto, mada je do prije nekoliko godina bila tek petnaesta. Belgijanci i pored krize nastavljaju da putuju, a veoma su cijenjeni kao gosti, jer se za vrijeme odmora ničega ne lišavaju.

drugim turističkim zemljama Mediterana, ali se u njima nudi manje sadržaja.

Ako se govori o tome ko je najviše prodao od ponuđenih kapaciteta na ovom tržištu, onda se možemo pohvaliti da je Jugoslavija ispred mnogih, čak joj je krenulo bolje nego toj famoznoj turističkoj veselici Španiji, koja godišnje „odvuče“ šest miliona Britanaca. U poređenju sa 1984. Ove godine turoperatorima Španija ide slabije za 30 do 35 odsto. Nastala je uzbuna. Iz Španije je stiglo dodatnih 1,2 miliona funti za reklamu, a vodeći turoperator „Tomson“ je objavio da za sto hiljada aranžmana za Španiju obara cijene za oko 20 procenata. Drugi turooperatori moraću, da bi se održali, ponuditi ubrzo isto, jer svi oni manje-više žive od Španije. Za Jugoslaviju ovo snižavanje u Španiji neće imati negativni uticaja, barem ne ovoga ljeta, ali da bi se „ostalo u igri“ zaista se mora biti maksimalno konkurentan u svemu: Cijena, kvalitetu usluga, dobroj organizaciji, ljubaznosti prema gostu.

Međutim, još nije ni ovo, na britanskom tržištu gotovo rasprodato ljetu došlo, a jugoslovenski turooperatori (pored „Jugotoursa“, tu je „Generalturist“ i, posredno, Turistički savez Jugoslavije, zdužen za propagandu) moraću da crvene pred nekim od Engleza, koji su - „prebukirani“. Iz dubrovačke regije, primjerice, već stiže S.O.S. poruke i traži se od turoperatora u Londonu da ponude prebukiranim alternativna rješenja. Kockanje sa ugledom se nastavlja, stara se priča ponavlja. A kada takve stvari počnu da se dešavaju, onda na ovom bespoštednom tržištu šta drugo može da se očekuje nego da Jugoslaviju javno ocrti svako ko ima interes da „gura“, favorizuje neku „svoju“ zemlju, na kojoj najviše profitira. Takva se prilika jedva čeka, da bi se konkurent istisnuo. Može li se, neka to bude i apel, poručiti turističkim poslenicima u zemlji: nemojte dozvoliti takvu bruku pred Englezima. Jer, iz egzaktnih podataka se zapaža da Britanija ima najveći broj noćenja na Jadranu po kretvu.

Dejan VASILJEVIĆ

ZA [LI] PROTIV?

DA LI SE DIO ULICE SIMELEŠOLAJEMOŽE DA PRETVORI U UGOSTITELJSKO-TURISTIČKI KUTAK?

INTERESANTNA IDEJA

● Za „Glas“ govori Ranko Čurčić, sekretar SIZ-a za prostorno uređenje i komunalnu djelatnost

— Ne sjećam se da sam pročitao napis „Čarolije grada“, možda sam tada bio van Banjaluke, ali ideja vašeg lista da se dio Ulice Simele Šolaje pretvori u ugostiteljsko-turistički kutak Banjaluke je više nego interesantna — odgovorio je Ranko ČURČIĆ, sekretar SIZ-a za prostorno uređenje i komunalne djelatnosti.

On je nastavio:

— Ideja se, što je vrlo važno, uklapa u urbanistički koncept centralnog dijela grada, po kojem ulice Veselina Masleše i Simele Šolaje treba da budu samo nastavak jedne dugačke pješačke, da tako kažem, transverzale, zone koja bi počinjala u Maloj Čaršiji. Iстина, to rješenje vjerovatno će morati da sačeka 21. vijek, ali ideja „Glasa“ mogla bi da se realizuje već ovog proljeća, jer je vrlo realna i, manje-više, lako bi se pretvorila u djelo. Postojeći ugostiteljski i drugi objekti stvaraju šansu da se dio te ulice, u najkraćem mogućem roku, ustupi isključivo ljudima. Mislim, bez nekog većeg udubljenja u čitav projekt, da za njegovo oživotvorenje ne bi trebalo baš previše sredstava, a dobili bi jedan izuzetan kutak, koji gradu, sigurno, nedostaje.

I dalje:

Ta ulica je, inače, vrlo frekventna: tu su prodavnice, tuda se prolazi za bioskop „Kozaru“, kada se ide na Gradski stadion, odnosno u Narodno pozorište. Ne vidim razloga zašto se ljudi ne bi, na polasku ili povratku, zadržali u tom kutku, ako bi im ponudili prihvatljive sadržaje. Tu bi mogli da se zaustave, dajdesjeda, popiju, popričaju... da nešto pazare, ako bi, na ulici, bile postavljene nastrešnice, sa suvenirima, umjetničkim slikama, cvijećem. Šta bi „Gavriloviću“ smetalo da, ispred svoje prodavnice, prodaje kuvane hrenovke, kobasice, ... a pekar, opet, svoje proizvode? Ukoliko bi se mudro i pikantno sve, s dosta ideja, riješilo, to bi, takođe, mogao, u određeno vrijeme dana, postati i — kutak za djecu, gdje bi ona mogla da se slobodno kreću, da pojeđu kolače, sladoled... Ne vidim zašto se „radno vrijeme“ tog kutka ne bi moglo produžiti u oktobru, novembru, sa vrućim safetom, pečenim krenom?

I, na kraju:

— Ponavljam: ideja je zaista zanimljiva. Njeno ostvarenje ne zahtjeva neka naročita sredstva, već samo dobra volja i maštu. Valjalo bi, zato, čuti mišljenje predstavnik Opštinske komisije za urbanizam, saobraćaj i komunalne poslove, SIZ-a kulture i dječije zaštite, ne bi, naravno, trebalo zaboraviti ni Mjesnu zajednicu, odnosno jednu od sekcija OK SSRN-a. U svakom slučaju, napravivši veliku grešku, ukoliko ideju „Glasa“ — realnu i prihvatljivu — tek tako odbacimo.

L. P.

Uz teškoće dobri rezultati

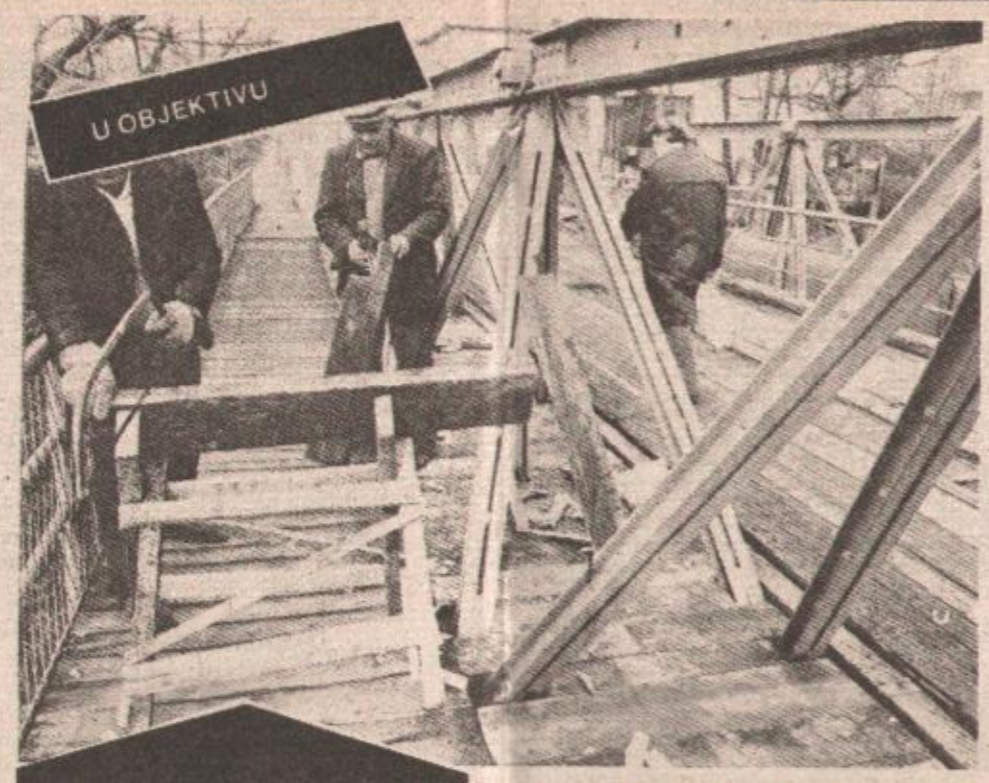
● Ostvaren je ostatak dohotka u iznosu od 29 miliona 814 hiljada dinara, a ako se otklone neke subjektivne slabosti u ovoj godini će vjerovatno biti znatno veći

Hotelsko-ugostiteljska i turistička radna organizacija „Kontinental“ iz Banjaluke je prošlu godinu završila sa dobrim poslovnim rezultatima. To će najbolje ilustrirati sljedeći pokazatelji: Ostvaren je ukupan prihod od oko 894 miliona dinara, i u odnosu na prethodnu godinu veći je za 31 odsto. Rasli su i lični dohodi tako da je prosjek u ovom kolektivu sa 1050 zaposlenih oko 18.700 dinara. Tako je, zahvaljujući maksimalnom angažovanju svih zaposlenih, u fondovima ostalo 29 miliona 800 hiljada dinara. Banjačkim ugostiteljima sigurno nije bilo tako ostvartivo ove poslovne rezultate, naročito ako se znaju otežane okolnosti koje su se ispriječile na putu za bolje privredivanje. Stalan rast cijena prehrambenih proizvoda repromaterijala i sirovina, porast materijalnih troškova poslovanja — bili su u prošloj godini kočnica još brzog razvoja ove radne organizacije.

— Zadovoljni smo postignutim rezultatima u prošloj godini. Ocjenjena je i izborovna radnika u svim našim osnovnim organizacijama udruženog rada. Međutim, kada bismo otklonili neke subjektivne slabosti, na primjer, kada bismo pojačali radnu i tehnološku disciplinu i kada bi nam usluge u našim objektima bile na većem nivou, sigurno bismo imali i još bolje poslovne rezultate, kaže Zlatko Brian, rukovodilac Sektora za ekonomske i finansijske poslove u Radnoj organizaciji „Kontinental“.

Zato je i zadaća svim društveno-političkim organizacijama u ovom kolektivu da u narednom periodu više pažnje posvete otklanjanju subjektivnih slabosti, zaključeno je na zborovima radnika u svim OOUR-ima. To će valjda osigurati bolji sutra zaposlenim u ovom kolektivu.

V. DUBOČANIN

IVANJSKA USITNJENI POSJEDI

● Na području Mjesne zajednice Ivanjska, zbog usitnjenosti zemljišnih posjeda, poljoprivredna proizvodnja ne daje željene rezultate

● Na ovom području sve više je pojeđinaca, koji su zaposleni u banjačkim kolektivima, a u slobodno vrijeme rade s traktorom, a usluge naplaćuju kako hoće

Poljoprivredna proizvodnja na području Mjesne zajednice Ivanjska ne zadovoljava. To je konstatacija žitelja ovog polkozarskog sela i Osnovne zadružne organizacije. Na to najviše utiče usitnjenost posjeda, živice i međe i privatnici koji usluge naplaćuju po znatno višim cijenama.

— Najveći problemi su sa obradom zemlje, jer su to posjedi u obliku klina, pa se ne može sve obraditi, a i ono što se uzore, traktor izgadi. Međutakod za uzimaju obradivo zemljište. Putevi su obrasli ostrugom i živicom, tako da kombajnu treba više vremena da dođe do posjeda nego što mu je potrebno za želvu, kaže Niko Majdandžić, direktor Osnovne zadružne organizacije „Ivanjska“.

Na ovom području sve je više pojedinaca zaposlenih u udruženom radu, koji usluge traktora naplaćuju kako hoće. Ne pridržavaju se dogovorenih cijena.

Mato Jurišić, udruženi poljoprivrednik, ističe da ovi neodgovorni traktoristi naplaćuju i po tri hiljade dinara više nego što bi trebalo, a ovakvo stanje je u posljednjih 12 godina.

— Ovu problemu mi sami ne možemo stati nakraj. Naša OZO pokriva četiri mjesne zajednice. Većim angažovanjem društveno-političkih organizacija iz mjesnih zajednica i štabova za poljoprivredu dosta bi se toga suzbilo. Pojedinci ukazuju na to, ali niko neće da prijavi, jer drugi put neće mu obraditi zemlju, kaže Niko Majdandžić.

Sve ovo utiče na povećanje troškova, pa poljoprivrednici nemaju ekonomsku računicu da proizvode. Uzrok ovakvom stanju su nerazvijeni samoupravni odnosi u zadružnoj organizaciji. U narednom periodu treba da se više angažuju Savjet i Skupština Osnovne zadružne organizacije, kao i Osnovna organizacija Saveza komunista.

Ž. ŠIJIĆ

PUT ZAVADIO MJEŠTANE

Podružnicu Ponir u Mjesnoj zajednici Debeljaci nekoliko posljednjih godina karakteriše niz zapaženih aktivnosti. Ovdje su organizovane brojne akcije, uređivani putevi.

Naročito dobro su obavljene pripreme za referendum za delegatske izbore i za zavodeenje opštinskih samodoprinosna. Glasačko mjesto u ovoj podružnici zatvaralo se već oko devet ili deset sati, jer bi do tada glasali svi stanovnici. Da bi nastavili sa još boljim radom, žiteljima ovog kraja, mjesna zajednica je ustupila područnu školu, koja je prije par godina prestala s radom.

Međutim, izgradnja puta Ponir - Starčevica, narušila je ovo zajedništvo i podijelila domaćinstva. Veliki broj stanovnika sa ovog područja iselio se na područje Rebrovca i Starčevica, a zemlju i dalje obraduju na Poniru. Zbog toga je jedan broj domaćinstava pokrenuo akciju izgradnje puta Ponir - Starčevica. Radovi su započeli, ali nema sredstava da se nastave. Njihova vrijednost se procjenjuje na nekoliko miliona dinara, što ovaj mali broj domaćinstava ne može obezbijediti. Drugi dio mještana se zalaze za popravku puta Debeljaci - Ponir, koji je odavno izgrađen.

— Dosta ćemo imati problema da se prevaziđu postojeći problemi. Prošle godine Samoupravna interesna zajednica za unapređenje i razvoj sela izdvojila je 800 hiljada dinara za nasipanje puta Debeljaci - Ponir, a ona su ostala neutrošena, isto kao i sto hiljada dinara, koje je dala Mjesna zajednica za uređenje prostorija podružnice Socijalističkog saveza. Umjesto

uređenja, neodgovorni pojedinci su porabijali stakla na prozorima područne škole, pokidali podove i ođnjeli ograda, kaže Stipo Cvrta, član Komiteta za ONO i DSZ Mjesne zajednice Debeljaci. Tako je ponirska „magistrala“ ovom području nanijela više štete, nego koristi.

POVODI

PROSJACI

● Prosijaci u gradu su, uglavnom, Romi, i to oni koji dolaze iz drugih gradova, pa i republika, a prose zbog „biznisa“, a ne zbog stvarnih materijalnih teškoća

Žena zamotana u šarone krpe sjedi na snijegu sa golom nogom isturenom naprijed i rukom ispruženom prema prolaznicima.

Kuka, zapomaže plače, kune, moli, pročiće, zahvaljuje. Neko joj da novčić, neko samo pogleda a ima i onih koji joj kažu kakvu grubu riječ. Ova slika se najčešće može vidjeti pred Poliklinikom i bolnicama. Tu su, valjda, i ljudi najosjetljiviji.

Aktivisti Crvenog krsta ne bi bili tu što josa kad ih ne bi zainteresovali ljudi koji traže milostinju. Njihova je briga sva sirotinja, pa i ova.

— Prosijaci u gradu su, uglavnom, Romi, ali što je najinteresantnije oni dolaze iz drugih gradova i republika. To su pravi „biznismeni“, kod kojih samo, zahvaljujući pomoći radnika SUP-a, ponekad znanjaci i po pet šest hiljada dinara. Voliki dio Roma iz naše opštine su u radnom odnosu, a neki primaju socijalnu pomoć, pa tako znamo da nije potrebno da proše-rekao je Dimitrije Lazarević iz Centra za socijalni rad.

Delegat sa Veselog brijega na nedavno održanoj sjednici Opštinske

USLICI I RIJEČI

AUTOMOBILI „BLOKIRALI“ TRŽNICU

Iako je vozilima zabranjen ulaz na Tržnicu, pogotovo poslije sedam sati, ovdje su gužve redovna pojava. Pazarnim danom naročito. Tada međutim nema ni saobraćajnih miliona da regulišu saobraćaj, pa svako vozi kako mu odgovara, ne poštujući zakonske propise, saobraćajne znakove.

Zbog toga Ulica Vuka Karadžića, koja prolazi na Tržnicu, trebalo bi izbjegavati i kadajeto god moguće — posebno ulorkom i petkom — pazarnim danima.

R. OSTOJIĆ

OSMOMARTOVSKA PRODAJA

ULICE PUNE POKLONA

Trg Edvarda Kardelja u Banjaluci ovih martovskih dana liči na pijacu svaštarija. Komisija za urbanizam i stambeno-komunalne poslove Skupštine opštine Banjaluka je izdala 70 odobrenja za postavljanje mini tezgi u gotovo svim dijelovima grada. Cilj je kako reče Gordana Popović, zamjenik predsjednika ove komisije, da se na što više mjesta obezbijedi prodaja cvijeća i drugih prikladnih osmomartovskih poklona.

To je i postignuto, jer se na četrdesetak tezgi ispred Robne kuće „Boska“ nude pored cvijeća i razni predmeti kućne radinosti, suvenirni, a planirano je da se postave i štandovi za prodaju umjetničkih slika.

Tezge gdje će se moći kupiti gotovo isti predmeti bice postavljene i u Boriku, Novoj Varoši, Međanu. Međutim i ove godine se prijavilo više građana sa zahtjevom za lokaciju za privremenu tezgu, nego što je komisija za urbanizam i stambeno-komunalne poslove objektivno u mogućnosti da obezbijedi. Svjedoči to i podatak da je Komisija za urbanizam pristiglo više od 150 zahtjeva, a odobrenje će dobiti manje od polupodnositelaca zahtjeva.

V. D.

- PIJAČNI BAROMETAR**
 - POVRĆE:** luk od 47 do 60, bijeli luk od 180 do 200, prasa 100, mrkva od 50 do 80, krompir od 50 do 80, kelj od 80 do 100, karfiol 160, mladi kupus 50, cvjetka 50, spinat od 100 do 150, zelena salata 280, grah od 100 do 230 dinara kilogram.
 - VOĆE:** jabuke od 50 do 150, kruške od 70 do 150, grožđe od 50 do 120, naranče od 250 do 266, limun od 280 do 292, orasi nejušten 300, jezgra oraha od 1200 do 1300 dinara kilogram.
 - KAJAJA:** od 14 do 18 dinara komad.
 - MED:** od 400 do 500 dinara kilogram.
 - MLIJEČNI PROIZVODI:** sir od 300 do 400, povlaka 300, kajmak od 500 do 800 dinara kilogram.
 - CVIJEĆE:** karanfili 50 dinara strik, mimoze 100 dinara buket.
- S. B.

FILMSKI REPERTUAR U MARTU

DOLAZE ŠTRUMPFLOVI I FUTLUZ

Sudeći po filmovima koji se upravo prikazuju u kinima, već sada bi se moglo reći da će gledaoci i distributori u martu biti zadovoljni. Mišlimo u prvom redu na hitove „Vrijeme nježnosti“ i „Otar na službenom putu“, za koje se traži karta više, te španski film „Majko slušaj moju pjesmu“ i „Fani Hil“ engleski erotski. U ovom mjesecu će još biti prikazani sljedeći filmovi: „Djevojka s maslačkom“, njemačka drama, „Model“ (SAD) političko-erotska drama, „Šampion nježnog srca“ (SAD) akcioni, „Ljubav“ domaći omladinski, „Put u kosmos“ (SAD) naučno-fantastični, „Za ljubav sina“ (SAD) komedija, „Futluz“ (SAD) muzički, „Najbolji mali kupleraj u Teksasu“ (SAD) seksi komedija, „Bogovi su pali na tje“ (SAD) komedija, „Pirana II“ holandsko-talijanska koprodukcija, „Nepobjedivi junak“ (Hongkong) karate, „Cijena opasnosti“ francuski avanturistički, „Nova Emanuela“, francuski erotski.

Prema martovskom planu na repertoaru će se naći i dječiji filmovi: „Dvije polovine srca“ domaći, „Zeko“ domaća drama, „Zatamnjeno“ (ČSSR) i „Dolaze Štrumpflovi“ (SAD-Belgija).

I. P.

U PROLAZU

● Ako vam pade za rukom da nekog prevarite, nemojte odmah pomisliti da ste genijalni. Možda se ne radi o talentu nego o pukoj sreći — kaže jedan lopov

Svako vrijeme ima svoje junake, da ne kažemo heroje, ali i glupake i probisvijete, varalice i lopove. Ove posljednje susrećemo na svakom koraku: u kancelarijama, radnim organizacijama, radnjama i samopostulama.

Šta sve oni ne krađu?

Jedan je godinama, i to veoma vješto, potkradio svoj kolektiv na taj način što je svakog dana kroz kapiju iznio sto komad žice koji bi omotao oko pasa. Uhuvačen je slučajno...

Drugi je, iznosio iz kancelarije po šaku spojnicu i tako stvorio zalihe koje bi mogle da podmire potrebe birokratije u sredini koja broji više stotina zaposlenih za desetak godina.

Krade se sve: u restoranima društvene ishrane čaše, viliuške, kašike i noževi. Kao suvenir, ponijete neko pokoji od ovih predmeta i iz našeg ugostiteljstva, iz hotela u planini ili na moru. Kažaću za uspomenu. Ali, i to je krada.

Prije nekoliko dana jedan mlad čovjek ušao je u supermarket u naselju Ante Jakića i zaputio se među police: birao je robu dugo, meraklijski, sasvim ležerno. Nije stao u red pred kasom, pa su ga na to opomenuli, ali je on naglo otvorio vrata

i nestao u spletu ulica koje okružuju ovaj objekat.

Ovdje, vjerovatno, nikad neće uspjeti da otkrije za koliko su oštećeni, šta je ukradeno.

O kioskima, kojih je ovaj grad pun i možemo ih vidjeti na svakom rasršću, da i ne govorimo. Njih objijaju i po danu i po noć: nestaju cigarete, upaljači, sveske, sitniši koji prodavač zaboravi u ladicu.

Kažu da su kod nekog lopova, prilikom pretresa, milicioneri pronašli blok u koji je, između ostalog, zabijezio nekoliko „velikih“ misli o lopovluku.

Tamo je stajalo:

„Genijalci“

Ž. ŠIJIĆ

GLAS DELEGATA

PRIOLOG „GLASA“
BANJALUKA, 6. MART 1985.
GOD. XII,
BROJ 177

DELEGACIJAMA
ZA RASPRAVU

NACRT ODLUKE O OPŠTINSKIM POREZIMA GRAĐANA

Član 1.

Ovom Odlukom uvode se porezi građana, propisuju stope, trajna i privremena oslobođenja i olakšice, propisuju paušalne osnovice kao i postupci i radnje za utvrđivanje i naplatu poreza.

Član 2.

Na području opštine Banja Luka uvode se sljedeći porezi građana.

RASPRAVA DO 31. MARTA

PRIJEDLOGE I PRIMJEDBE TREBA DOSTAVLJATI OPŠTINSKOJ UPRAVI DRUŠTVENIH PRIHODA

Sva tri vijeća Skupštine opštine Banja Luka u ravnopravnom djelokrugu rada, 27. i 28. februara ove godine razmatrala su i utvrdila Nacrt odluke o opštinskim porezima građana, koji se upućuje na javnu raspravu svim delegacijama i delegatima, osnovnim organizacijama udruženog rada, mjesnim i samoupravnim interesnim zajednicama, društveno-političkim organizacijama i zajednicama i svim drugim zainteresovanim subjektima, radi njihovog učešća u utvrđivanju konačnog sadržaja i teksta ove značajne odluke.

Sve prijedloge, primjedbe i sugestije na nacrt pomenute odluke treba dostavljati Opštinskoj upravi društvenih prihoda Banja Luka, zgrada Skupštine opštine, soba broj 40, odmah nakon održanih rasprava, a najkasnije do 31. marta ove godine.

Ovu odluku u konačnom tekstu, nakon završetka i sumiranja javne rasprave, usvajaće vijeća Skupštine opštine.

1. porez iz ličnog dohotka radnika,
2. porez iz ličnog dohotka od poljoprivredne djelatnosti,
3. porez iz ličnog dohotka od samostalnog vršenja privredne djelatnosti,
4. porez iz ličnog dohotka od samostalnog vršenja profesionalne djelatnosti,
5. porez iz ličnog dohotka od autorskih prava, патената i tehničkih unapređenja,
6. porez na prihod od imovine i imovinskih prava,
7. porez na imovinu,
8. porez na naslijeđe i poklone,
9. porez na dobitke od igara na sreću.
10. porez na ukupan prihod građana.

Porezi iz prethodnog stava služe za zadovoljavanje opšte društvene potreba.

Član 3.

Stope poreza mogu biti proporcionalne i progresivne.

Stope za svaku vrstu poreza jedinstvene su na cijelom području opštine Banja Luka.

Član 4.

Porezi se obračunavaju i uplaćuju prilikom isplate ličnih dohodaka i

prihoda (porezi po odbitku) ili se razrezuju prema godišnjoj osnovici ili u godišnjem paušalnom iznosu.

Porez po odbitku obračunava i uplaćuje isplatioc ličnog dohotka odnosno prihoda i to prilikom isplate ličnog dohotka, odnosno prihoda.

Razrez i naplatu poreza prema godišnjoj ili paušalnoj osnovici vrši Opštinska uprava društvenih prihoda.

Svaka vrsta poreza posebno se razrezuje, odnosno obračunava.

1. Porez iz ličnog dohotka radnika

Član 5.

Obveznik poreza iz ličnog dohotka radnika je radnik koji po bilo kom osnovu ostvaruje lični dohodak ili druga novčana primanja u organizaciji udruženog rada, radnoj zajednici, kod lica koja samostalno obavljaju

djelatnost ličnim radom sredstvima u svojini građana, vojna lica i građanska lica na službi u JNA, kao i kod drugih društveno-pravnih, građansko-pravnih i fizičkih lica.

Član 6.

Stope poreza iz ličnog dohotka radnika su proporcionalne.

Član 7.

Porez iz ličnog dohotka radnika plaća se po stopi od 0,5%.

Porez iz ličnog dohotka radnika po povećanim stopama plaća se, i to:

1. na primanja iz radnog odnosa uživalaca penzija koji na osnovu takvog rada nemaju svojstvo osigurani-ka osim na primanja penzionera čija penzija ne prelazi zajamčeni lični dohodak i penzionera koji rade u udruženjima penzionera - po stopi od 70%,

2. na primanja za rad duži od punog radnog vremena osim kada se po zakonu takav rad može uvesti - po stopi od 40%.

Član 8.

Poreza iz ličnog dohotka radnika oslobođaju se primanja po osnovu pronalazaštva, inovatorstva i racionalizatorstva kao i lični dohoci radnika zaposlenih u rudnicima sa jam-
skim kopom.

Porez iz ličnog dohotka radnika ne plaća se na primanja iz člana 31. i 32. Zakona o porezima građana.

2. Porez iz ličnog dohotka od poljoprivredne djelatnosti

Član 9.

Obveznik poreza iz ličnog dohotka od poljoprivredne djelatnosti je vlasnik ili korisnik zemljišta koji se kao takav vodi u katastru zemljišta prema stanju na dan 31. decembra godine, koja prethodi godini za koju se vrši razrez poreza, kao i svako drugo lice koje ostvaruje dohodak od poljoprivredne djelatnosti.

Član 10.

Osnovica poreza od poljoprivredne djelatnosti je katastarski prihod ili stvarni lični dohodak.

Član 11.

Porez iz ličnog dohotka od poljoprivredne djelatnosti razrezuje se po proporcionalnoj stopi od 3%.

Na katastarski prihod zemljišta koja se ne obrađuju u skladu sa Zakonom o zaštiti i korištenju poljoprivrednog zemljišta plaća se porez po stopi iz stava 1. ovog člana uvećan za 100%.

NACRT ODLUKE O OPŠTINSKIM POREZIMA GRAĐANA

Član 12.

Porez iz ličnog dohotka od poljoprivredne djelatnosti plaća se po stopi od 5% za slijedeće katastarske opštine: Banja Luka I, II, III, IV, V, VI, VIII, VIII, Pavlovac, Motike, Šargovac, Drakulić, Vujić, Novakovići, Budžak I i II, Zalužani, Priječani, Česma, Vrbanja, Rebrovac, Debeljaci, Pre-
snače i Petrićevac.

Član 13.

Za obveznike poreza iz ličnog dohotka od poljoprivredne djelatnosti kojima nije poljoprivreda osnovna djelatnost, stopa ovog poreza povećava se za razliku doprinosa kojom se izjednačava zbirna stopa poreza i doprinos sa zbornom stopom koju imaju obveznici kojima je poljoprivreda osnovna djelatnost.

U smislu prethodnog stava poljoprivreda je osnovno zanimanje onom obvezniku u čijem domaćinstvu je bar jedan član domaćinstva osiguran po propisima o zdravstvenom osiguranju zemljoradnika.

Član 14.

Porez po stvarnom ličnom dohotku plaća obveznik koji ostvari ukupan prihod od poljoprivredne djelatnosti u godini za koju se vrši razrez poreza, i to:

- od stočarske proizvodnje preko 4000.000
- od ostale proizvodnje preko 2000.000
- od ukupne poljoprivredne proizvodnje preko 6000.000

Stvarni lični dohodak na ukupan prihod od poljoprivredne proizvodnje utvrđuje se na osnovu normativa i drugih metoda utvrđivanja LD u poljoprivredi ili na osnovu poslovnih knjiga.

Član 15.

Stopa poreza iz ličnog dohotka od poljoprivredne djelatnosti, koji se plaća prema stvarnom ličnom dohotku, iznosi

Član 16.

Obvezniku poreza od poljoprivredne djelatnosti umanjice se razrezani porez za isporučenu poljo-

privrednu proizvodnju organizacija-
ma udruženog rada i zadrugama, s
razmjerno vrijednosti ugovorenih
isporučenih poljoprivrednih proizvo-
da, i to:

- na vrijednost od	50.000	10%
- na vrijednost od	50.000-100.000	20%
- na vrijednost od	100.000-200.000	30%
- na vrijednost od	200.000-300.000	40%
- na vrijednost preko	300.000	50%

Član 17.

Obvezniku poreza iz ličnog dohotka od poljoprivredne djelatnosti umanjice se razrezani porez ako vrši ulaganja u ekonomske zgrade, poljoprivredne strojeve i opremu osim u rasplodni materijal i kombajne zav-
isno od visine i roka ulaganja, i to ako obveznik uloži:

- 200.000 do 500.000 dinara 2 god. po 10% godišnje
- 500.000 do 750.000 dinara 3 god. po 20% godišnje
- 750.000 do 1.000.000 din. 4 god. po 30% godišnje
- preko 1.000.000 dinara 5 god. po 40% godišnje

Za svako dalje ulaganje od 500.000 dinara preko 1.000.000 dinara obvezniku će se priznati poreska olakšica od 10% za godinu dana, s tim da u posljednjoj godini korištenja olakšice ista ne može preći 80%.

Olakšica iz ovog člana za nabavku poljoprivredne opreme priznaće se pod uslovom da obveznik nabavljenu poljoprivrednu opremu koristi najmanje 5 godina. Ako obveznik otuđi nabavljenu poljoprivrednu opremu prije isteka roka od 5 godina zadužice se porezom u visini olakšica.

Član 18.

Obvezniku poreza iz ličnog dohotka od poljoprivredne djelatnosti smanjice se razrezani porez ako ostvaruje dohodak udruživanjem rad sredstvima i zemljišta u odnosima trajnije saradnje sa organizacijama udruženog rada, i to:

- preko 1 godine 50%
- preko 2 godine 60%
- preko 3 godine 70%
- preko 4 godine 80%
- preko 5 godina 90%

Pravo na olakšice iz prethodnog stava obveznik ostvaruje na osnovu ugovora zaključenog sa OUR-a.

Član 19.

Obvezniku poreza iz ličnog dohotka od poljoprivredne djelatnosti umanjice se razrezani porez ukoliko svoje zemljište ugovorom da u zakup Zemljoradničkoj zadruzi, ili organizaciji udruženog rada zavisno od dužine trajanja zakupa, i to:

- 30% za zakup preko jedne do tri godine,
- 50% za zakup preko tri do pet godina,
- 70% za zakup preko pet do sedam godina,
- 100% za zakup preko sedam godina.

Član 20.

Porez iz ličnog dohotka od poljoprivredne djelatnosti umanjice se za 50% od razrezanog obveznika koji ulož sredstva u melioraciju, komasaciju i arondaciju za godine u kojima se vrši melioracija, komasacija i arondacija.

Član 21.

Porez iz ličnog dohotka od poljoprivredne djelatnosti ne plaća onaj obveznik kome je poljoprivreda osnovna djelatnost, a čiji katastarski prihod ne prelazi iznos najmanje 2.000 dinara po članu domaćinstva, i koji osim prihoda od poljoprivredne nema drugih izvora prihoda.

Poljoprivreda je osnovna djelatnost onom obvezniku u čijem je domaćinstvu bar jedan član osiguran po propisima o zdravstvenom osiguranju zemljoradnika.

Iznos iz stava 1. ovog člana valorizuje se srazmjerno rastu katastarskog prihoda.

Član 22.

Neće se plaćati porez od poljoprivredne djelatnosti na katastarski prihod od novih voćnjaka, šuma i vještačkih livada, i to:

1. za nove voćnjake,
 - a) zasađene šljivom, jabukom, kruškama i drugim plemenitim voćem za 12 godina,
 2. za zemljišta koja se pošume:
 - a) bagremom ili drugom šumom niskog uzgoja za 15 godina,
 - b) podizanjem plantaže topole, vrbe, joha ili mekih lišćara za 15 godina,
 - c) šumom visokog uzgoja za 30 godina.
 3. za zemljišta u brdsko-planinskim krajevima, koja se osposobe za vještačke livade, za 3 godine.

nja, nije u stanju bez opasnosti po svoju egzistenciju udovoljiti svojoj poreskoj obavezi, oslobađa se plaćanja poreza iz ličnog dohotka od poljoprivredne djelatnosti, pod uslovom

Član 23.

Obveznik poreza iz ličnog dohotka od poljoprivredne djelatnosti u čijem domaćinstvu nema muških članova ispod 60 godina odnosno ženskih ispod 55 godina starosti, za koje na njegov zahtjev opštinska uprava prihoda utvrdi da, obzirom na konkretne uslove života i privrediva-

da izjavi da se zemljište koje je predmet plaćanja poreza, poslije smrti vlasnika zemljište prenese u društvenu svojinu. Izjava treba da bude ovjerena kod nadležnog suda.

Član 24.

Obveznik poreza iz ličnog dohotka od poljoprivredne djelatnosti kome je poljoprivreda osnovna djelatnost kao i nezemljoradniku koji stalno žive u k.o. Dujakovci, Lokvari, Lusići, Pavići, Vilusi, Zelenci, Stričići, Marčete, Dobrnja, Kmečani, Obrovac, Stratinska, Šimići, Kozara, Cerici, Gornji Boćac, Agino-Selo, Krmine, Ljubacevo, Bastasi, Ponir i Racune i obrađuje zemlju. Za dohodak ostvaren od poljoprivredne djelatnosti u ovim brdsko-planinskim područjima razrezani porez umanjice se za 50%.

Član 25.

Na poljoprivrednu proizvodnju koja se obavlja bez bitnog oslonca na zemljište (tov stoke, svinja i peradi za prodaju od strane građana kojima poljoprivreda nije osnovno zanimanje, (proizvodnja gljiva, sadnica, cvijeća, uzgoj nutrije, zečeva i sl.) plaćaće se porez od samostalnog vršenja privredne djelatnosti.

Član 26.

Olakšice koje su propisane za obveznike koji plaćaju porez na katastarski prihod, primjenjivace se i na obveznike koji porez od poljoprivredne djelatnosti plaćaju prema stvarnom ličnom dohotku.

3. Porez iz ličnog dohotka od samostalnog vršenja privredne djelatnosti

Član 27.

Obveznik poreza iz ličnog dohotka od samostalnog vršenja privredne djelatnosti je građanin koji ličnim radom i dopunskim radom drugih lica samostalno proizvodi robu, vrši promet robe na malo i vrši usluge radi sticanja dohotka ili u vidu stalnog zanimanja, u vidu povremenog proizvodnje robe ili povremenog vršenja usluga.

Porez od privredne djelatnosti razrezuje se i plaća prema stvarnom ličnom dohotku, prema godišnjoj paušalnoj osnovici i u procentu od svakog pojedinačno ostvarenog bruto prihoda.

Obveznici poreza koji plaćaju porez prema stvarnom ličnom dohotku dužni su voditi poslovne knjige, a obveznici koji porez plaćaju prema godišnjoj paušalnoj osnovici dužni su da vode evidenciju o ukupnom prihodu, i nužnim troškovima za ostvarivanje ukupnog prihoda.

Član 28.

Porez od privredne djelatnosti prema stvarnom ličnom dohotku plaćaju obveznici koji u prethodnoj godini ostvare ukupan prihod umanjen za troškove poslovanja iznad visine prosječnog godišnjeg ličnog dohotka ostvarenog u privredi Republike utvrđenog na osnovu podataka Republičkog zavoda za statistiku za prvih 9 mjeseci godine koja prethodi godini za koju se vrši razrez poreza.

Član 29.

Porez iz ličnog dohotka od samostalnog vršenja privredne djelatnosti koji se plaća prema stvarnom ličnom dohotku razrezuje se po proporcionalnoj stopi od 10% za slijedeće djelatnosti za koje stope iznose:

- 20% za usluge građevinske mehanizacije, butici (konfekcije), ugostiteljsku koji toče alkoholna pića,
- 15% za autoprevoznicu, plastičarsku, građevinske usluge i zabavne igre kad se obavljaju kao osnovna djelatnost,
- 13% za zlatarsku, mesarsku, trgovačku, automehaničarsku, automobilarsku, auto-elektičarsku i autolakirersku,
- 5% za kovačku, potkivačku, bravarsku, mašinobravarsku, kazandžijsku, metalostrugarsku, puškarsku, kujundžijsku, limeno-galanterijsku, filigransku, brusačku, graversku, duborezačku, lica koja izrađuju i opravljuju muzičke instrumente, samardžije, nanuldžije, mlinarsku, bačvarsku, lončarsku, lica koja izrađuju predmete od gline, kaolina i gipsa, bojadžijsku, remenarsku, ašćijsku, jorgandžijsku, čilimarsku, veziljsku, dimnjačarsku, užarsku, prevoznici robe zapregom, ulični čistači obuće, pečenje rakije, pečenje i prodaja kestena i kukuruza, saračku, sedlarsku, galvanizersku, opravak kišobrana, opravka sportskih rekvizita i prodavači štampe, izrada predmeta od vune, izrada predmeta od kože, bižuterija, kućnarinost, taksisti, radio TV mehaničari, obučari, opančari, prenočišta, krojači za mušku i žensku odjeću, krečari, vunovlačari, stolari, muški frizeri, kozmetičari i časovničari, drveno-galanterijsku, elektroinstalateri, elektromehaničari za kućanske aparate, izrada značaka, izrada pečata, sakupljači sirovina, sodari i vodoinstalateri.

Član 30.

Porez od privredne djelatnosti prema godišnjoj paušalnoj osnovici plaćaju obveznici koji u prethodnoj godini ostvare ukupan prihod umanjen za troškove poslovanja ispod visine prosječnog godišnjeg ličnog dohotka, ostvarenog u privredi Republike, utvrđenog na osnovu podataka Republičkog zavoda za statistiku za prvih 9 mjeseci godine koja prethodi godini za koju se vrši razrez poreza, i to:

Član 31.

Godišnja paušalna osnovica zavisno od vrste djelatnosti, uslova privredivanja, mjesta obavljanja djelatnosti i godina starosti obveznika utvrđuje se u procentu od 50% do 100% prosječnog ličnog dohotka ostvarenog u privredi Republike utvrđenog na osnovu podataka Republičkog zavoda za statistiku za prvih 9 mjeseci godine koja prethodi godini za koju se vrši razrez poreza i to:

Osnovno zanimanje:

- u visini od najmanje 50% prosječnog ličnog dohotka u privredi Republike: kovači, potkivači, bravari, mašinbravari, kazandžije, metalostrugari, puškari, kujundžijsku, limeno-galanterijsku, drveno-galanterijsku, filigransku, brusači, graveri, duboresci, lica koja izrađuju i opravljuju muzičke instrumente, samardžije, nanuldžije, mlinovi, bačvari, lončari, lica koja izrađuju predmete od gline, kaolina i gipsa, bojadžije, remenari, ašćije, jorgandžije, čilimari, vezilje, dimnjačari, užari, prevoz robe zapregom, ulični čistači obuće, pečenje rakije, pečenje i prodaja kestena i kukuruza, sarači, sedlari, galvanizeri, opravka kišobrana, opravka sportskih rekvizita i prodavači štampe, izrada predmeta od vune i izrada predmeta od kože, bižuterija, kućnarinost i taksisti.
- Ukoliko se pobrojane djelatnosti obavljaju u vidu dopunskog zanimanja paušalna osnovica za razrez poreza utvrđuje se u istoj visini kao za osnovna zanimanja,
- u visini od najmanje 70% prosječnog ličnog dohotka Republike: radio TV mehaničari, obučari, opančari, prenočište, krojači za mušku odjeću, krečari, vunovlačari, stolari i zabavne igre.
- Ukoliko se pobrojane djelatnosti obavljaju u vidu dopunskog zanimanja paušalna osnovica za razrez poreza utvrđuje se u istoj visini kao za osnovna zanimanja,
- u visini od najmanje 90% prosječnog ličnog dohotka Republike: muški frizeri, kozmetičari i časovničari.
- Ukoliko se pobrojane djelatnosti obavljaju u vidu dopunskog zanimanja paušalna osnovica za razrez poreza utvrđuje se u istoj visini kao za osnovna zanimanja.
- Sve ostale djelatnosti koje nisu pobrojane u ovom članu, a ostvare

dohodak do visine prosječnog ličnog dohotka u privredi Republike utvrđenog na osnovu podataka Republičkog zavoda za statistiku za prvih 9 mjeseci godine koja prethodi godini za koju se vrši razrez poreza, plaćaće porez na osnovicu u visini prosječnog ličnog dohotka Republike.

Član 32.

Porez prema godišnjoj paušalnoj osnovici plaća se posto pama propisanim za razrez poreza prema stvarnom ličnom dohotku.

Porez koji se plaća prema godišnjoj paušalnoj osnovici ne može za godinu dana, iznositi manje od 2% od godišnjeg prosječnog ličnog dohotka radnika u udruženom radu u Republici u prethodnoj godini, utvrđenog na osnovu podataka Republičkog zavoda za statistiku za prvih 9 mjeseci godine koja prethodi godini za koju se vrši razrez poreza.

Član 33.

Porez u procentu od svakog pojedinačno ostvarenog bruto prihoda — porez po odbitku plaćaju:

a) po stopi od 5%:

prodavači novina ako se bave samo prodajom novina za novinske organizacije udruženog rada i agencije i ako nisu u radnom odnosu s tim organizacijama, vlasnici putujućih zabavnih radnji, odnosno priređivači zabavnih priredbi i zemljoradnici na prihode od vršenja prevoznike djelatnosti kao sporedne djelatnosti u poljoprivredi.

b) po stopi od 15%:

prodavači srećaka, zastupnici organizacija za zaštitu autorskih malih prava koja s tom organizacijom nisu u radnom odnosu, povjerioci zajednica osiguranja, povjerioci radio-difuznih organizacija udruženog rada, poslovni agenti i povjerioci izdavačkih organizacija udruženog rada, ako nisu s njima u radnom odnosu, transportni radnici, sezonski poljoprivredni radnici i druga lica koja povremeno i pretežno upotrebom fizičke radne snage vrše utovar, istovar i prenos robe kao i druge poslove kao što su čišćenje prostorija, pranje radnih odijela i opreme društveno-pravnim licima kao i građanima koji su dužni voditi poslovne knjige ako s njima nisu u radnom odnosu i ako ne plaćaju porez od privredne djelatnosti prema godišnjoj paušalnoj osnovici, lica koja prodaju otpatke organizacijama udruženog rada, drugim organizacijama kao i građanima koji su dužni voditi poslovne knjige ako s njima nisu u radnom odnosu, radnici od rada po komadu u svojoj kući od materijala naručioca (rad na sic) ako rade za državne organe, OOUR-e i druge organizacije i ako nisu s njima u radnom odnosu, zemljoradnici koji ostvaruju prihod od iskorištavanja zemljišta u druge svrhe van poljoprivrede (vađenje pijeska, šljunka, kamena, pečenja cigle, crijepa i kreča, proizvodnja čumura i sl.) zemljoradnici koji ostvaruju prihode od sporednih djelatnosti u poljoprivredi (proizvodnja gljiva, sadnica, cvijeća i uzgoj nutrije, zečeva i slično).

c) po stopi od 25%:

ostali građani koji povremeno vrše različite usluge društveno-pravnih lica kao i građana koji su dužni voditi poslovne knjige ako nisu s njima u radnom odnosu.

Ako obveznici iz prethodnog stava povremenim obavljanjem djelatnosti ostvare bruto prihod za 50% veći od prosječnog ličnog dohotka ostvarenog u privredi Republike utvrđenog na osnovu podataka Republičkog zavoda za statistiku za prvih 9 mjeseci godine koja prethodi godini za koju se vrši razrez poreza u prethodnoj godini, utvrdit će im se obaveza prema stvarnom ličnom dohotku i šta umanjiti za plaćene poreze po odbitku.

Član 34.

Porez iz ličnog dohotka od samostalnog vršenja privredne djelatnosti ne plaća obveznik koji prvi put otpočne obavljanje djelatnosti za vrijeme od godinu dana od dana kada je započeo obavljati djelatnost.

Obvezniku poreza iz prethodnog stava umanjit će se razrezani porez, i to:

- za drugu godinu rada 50%
- za treću godinu rada 25%

Oslobodjenje iz stava 1. i olakšice iz stava 2. ovog člana ne odnose se na:

— ugostiteljsku djelatnost (samostalni ugostitelji) zlatarsku, mesarsku, trgovačku, građevinsku, usluge građevinskom mehanizacijom auto-prevozniku i butike (konfekcija).

Olakšica iz stava 1. i 2. ovog člana daje se pod uslovom da obveznik obavlja djelatnost najmanje 5 godina. Ako obveznik prestane da obavlja djelatnost prije isteka 5 godina zadužice se porezom u visini datih olakšica, kao i kamatom koja važi na dan poreskog zaduženja na štedne uloge po viđenju od dana odobrenih poreskih oslobođenja i olakšica.

Izuzetno, od odredbe iz prethodnog stava obveznik koji prestane obavljati djelatnost prije isteka roka od 5 godina neće se zadužiti porezom ako je prestanak nastupio zbog nesposobnosti za obavljanje te djelatnosti.

Nesposobnost za obavljanje djelatnosti dokazuje se uvjerenjem Komisije za ocjenu radne sposobnosti.

Član 35.

Obvezniku poreza iz ličnog dohotka od samostalnog vršenja privredne djelatnosti umanjit će se razrezani porez ukoliko izvrši ulaganje u opremu, rekonstrukciju i modernizaciju radnje radi unapređenja djelatnosti u skladu sa Društvenim planom opštine odnosno Odlukom Skupštine opštine, pod slijedećim uslovima:

— za uloženi iznos preko 1.000.000 dinara za godinu dana olakšica iznosi 25%

— na uloženi iznos preko 1.500.000 dinara u roku od 2 godine olakšica iznosi po 20% za svaku godinu.

Član 36.

Obvezniku poreza iz ličnog dohotka od samostalnog vršenja privredne djelatnosti umanjice se razrezani porez za 10% za svakog novozaposlenog radnika kojim se povećava broj zaposlenih radnika, u godini u kojoj je radnik zaposlen, pod uslovom da je proveo na radu godinu dana.

Olakšica iz prethodnog stava može iznositi do 50% razreznog poreza.

Član 37.

Obvezniku poreza od privredne djelatnosti kome prihod po planu domaćinstva iznosi manje od 20% od prosječnog godišnjeg čistog ličnog dohotka ostvarenog u privredi Republike utvrđenog na osnovu podataka Republičkog zavoda za statistiku za prvih 9 mjeseci godine koja prethodi razrezu poreza, razrezani porez umanjice se za 50%.

Član 38.

Poreske olakšice iz ličnog dohotka od samostalnog vršenja privredne djelatnosti ostvaruju se dokumentovanim zahtjevima obveznika koji se podnosi zajedno sa poreskom prijavom.

4. Porez iz ličnog dohotka od samostalnog vršenja profesionalne djelatnosti

Član 39.

Obveznik poreza iz ličnog dohotka od samostalnog vršenja profesionalnih djelatnosti je radni čovjek koji ličnim radom samostalno u vidu stalnog ili povremenog zanimanja obavlja advokatsku, umjetničku ili drugu kulturnu ili drugu profesionalnu djelatnost, ako na prihod od tih djelatnosti ne plaća druge vrste poreza.

Član 40.

Porez od profesionalne djelatnosti razrezuje se i plaća prema stvarnom ličnom dohotku, prema godišnjoj paušalnoj osnovici u procentu od svakog pojedinačno ostvarenog bruto prihoda.

Obveznici poreza koji plaćaju porez prema stvarnom ličnom dohotku dužni su voditi poslovne knjige, a obveznici koji porez plaćaju prema godišnjoj paušalnoj osnovici dužni su da vode evidenciju o ukupnom prihodu, i nužnim troškovima za ostvarivanje ukupnog prihoda.

Član 41.

Porez iz ličnog dohotka od profesionalne djelatnosti prema stvarnom ličnom dohotku plaćaju obveznici koji u prethodnoj godini ostvare ukupan prihod umanjen za troškove poslovanja, iznad visine prosječnog godišnjeg ličnog dohotka ostvarenog u privredi Republike, utvrđenog na osnovu podataka Republičkog zavoda za statistiku za prvih 9 mjeseci godine koja prethodi godini za koju se vrši razrez poreza.

Član 42.

Porez iz ličnog dohotka iz prethodnog člana ove Odluke plaća se po proporcionalnoj stopi od 10%, izuzev advokata koji ovaj porez plaćaju po stopi od 15%.

Član 43.

Porez od profesionalne djelatnosti prema godišnjoj paušalnoj osnovici plaćaju obveznici koji u prethodnoj godini ostvare ukupan prihod umanjen za troškove poslovanja ispod visine prosječnog godišnjeg ličnog dohotka ostvarenog u privredi Republike, utvrđenog na osnovu podataka Republičkog zavoda za statistiku za prvih 9 mjeseci godine koja prethodi godini za koju se vrši razrez poreza pod uslovom da ne koriste dopunski rad više od jednog lica računajući i članove njegovog domaćinstva.

Godišnja paušalna osnovica zavisno od vrste djelatnosti, uslova privredivanja, mjesta obavljanja djelatnosti i godina starosti obveznika utvrđuju se u procentu od 50 do 100% prosječnog ličnog dohotka ostvarenog u privredi Republike, utvrđenog na osnovu podataka Republičkog zavoda za statistiku za prvih 9 mjeseci godine koja prethodi godini za koju se vrši razrez poreza.

Član 44.

Porez iz ličnog dohotka od profesionalne djelatnosti utvrđen po paušalnoj osnovici plaća se po stopama propisanim za razrez poreza prema stvarnom ličnom dohotku.

Porez koji se plaća prema godišnjoj paušalnoj osnovici ne može za godinu dana, iznositi manje od 2% od godišnjeg prosječnog ličnog dohotka radnika u udruženom radu u Republici, utvrđenog na osnovu podataka Republičkog zavoda za statistiku za prvih 9 mjeseci godine koja prethodi godini za koju se vrši razrez poreza u prethodnoj godini.

Član 45.

Porez u procentu od svakog pojedinačno ostvarenog bruto prihoda, porez po odbitku plaćaju obveznici koji povremeno obavljaju profesionalnu djelatnost vršenjem određenih usluga društveno-pravnim i građansko-pravnim licima, kao i građanima koji su dužni voditi poslovne knjige, ako s njima nisu u radnom odnosu.

Član 46.

Porez iz ličnog dohotka od samostalnog vršenja profesionalne djelatnosti od svakog pojedinačno ostvarenog bruto prihoda, plaćaju obveznici po stopama, i to:

- a) po stopi od 5% — turistički vodiči, sportisti i sportski radnici, slobodni filmski radnici,
- b) po stopi od 15% — daktilografi, stenodaktilografi, stenografi, fotografi,
- c) po stopi od 25% — ostala lica koja povremeno vrše profesionalne usluge društveno-pravnim i građansko-pravnim licima i građanima koji su dužni voditi poslovne knjige.

Član 47.

Obvezniku poreza koji počne da obavlja profesionalnu djelatnost priznaje se poreska olakšica u vidu umanjenja razreznog poreza, i to:

- za prvu godinu rada 100%
- za drugu godinu rada 50%
- za treću godinu rada 25%

Olakšica iz prethodnog stava daje se pod uslovom da obveznik obavlja djelatnost najmanje 5 godina. Ako obveznik prestane da obavlja djelatnost prije isteka roka od 5 godina zadužice se porezom u visini datih olakšica, kao i kamatom koja važi na dan poreskog zaduženja na štedne uloge po viđenju od dana odobrenih poreskih oslobođenja i olakšica.

Izuzetno od odredbe iz prethodnog stava obveznika koji prestane obavljati djelatnost prije isteka roka od 5 godina neće se zaduživati porezom ako je prestanak nastupio zbog nesposobnosti za obavljanje tih djelatnosti.

Nesposobnost za obavljanje djelatnosti dokazuje se uvjerenjem Komisije za ocjenu radne sposobnosti.

Član 48.

Obvezniku poreza od profesionalne djelatnosti umanjice se razrezani porez za 25% u godini u kojoj izvrši ulaganje u izgradnju poslovnog prostora, nabavku nove opreme i modernizaciju radnje radi unapređenja djelatnosti u skladu sa Društvenim planom Opštine, odnosno Odlukom Skupštine opštine u iznosu od najmanje 500.000 dinara.

Član 49.

Obvezniku poreza od profesionalne djelatnosti umanjice se razrezani porez za 10% za svakog novozaposlenog radnika kojim se povećava broj zaposlenih radnika pod uslovom da je proveo na radu godinu dana.

Olakšica iz prethodnog stava može iznositi do 50% razreznog poreza.

Član 50.

Obvezniku poreza od profesionalne djelatnosti kome prihod po članu domaćinstva iznosi manje od 20% od prosječnog godišnjeg čistog ličnog dohotka ostvarenog u privredi u Republici, utvrđenog na bazi podataka Republičkog zavoda za statistiku za prvih 9 mjeseci godine koja prethodi godini za koju se vrši razrez poreza, razrezani porez umanjice se do 50%.

Član 51.

Poreska olakšica iz LD od samostalnog vršenja profesionalne djelatnosti ostvaruje se dokumentovanim zahtjevom obveznika koji se podnosi zajedno sa poreskom prijavom.

NACRT ODLUKE O OPŠTINSKIM POREZIMA GRAĐANA

5. Porez iz ličnog dohotka od autorskih prava, патената i tehničkih uznapređenja

Član 52.

Obveznik poreza iz ličnog dohotka od autorskih prava, патената i tehničkih uznapređenja je građanin koji ostvaruje lični dohodak od autorskih prava, koja su zaštićena posebnim zakonom.

Član 53.

Osnovicu poreza od autorskih prava čini lični dohodak ostvaren po osnovu autorskih prava, umanjen za troškove koji su bili nužni za ostvarenje tog dohotka.

Član 54.

Stope poreza iz ličnog dohotka od autorskih prava, патената i tehničkih uznapređenja su proporcionalne i različite zavisno od vrste autorskih djela i iznosa:

— 2% na lične dohotke od патената i tehničkih uznapređenja, racionalizacije i drugih oblika inovacija, kao i naučnih djela.

— 5% na lične dohotke od književnih djela (poezija, novela, pripovjetke, romani, kritike i eseji) i prevodi tih djela, na lične dohotke od naučnih djela i njihovih prevodi, na lične dohotke od likovne umjetnosti (vajarske, slikarske, grafičke, i tapiserija) od prava autora dramsko-muzičkih djela, filmskih djela i prava filmskih reproduktivnih umjetnika, pravo autora kod javnog izvođenja muzičkih djela, od malih autorskih prava, od prava reproduktivnih umjetnika (izvođača) seriozne muzike i dramsko-muzičkih djela, od izdavanja udžbenika, skripti i objavljivanja u listovima, časopisima i drugim sredstvima javnog informisanja,

12% na lične dohotke djela iz oblasti primjenjenim umjetnosti, indust-

rijskog oblikovanja i djela iz oblasti likovne umjetnosti koja se koriste za reklamnu propagandu, od fotografskih djela i djela proizvodnim postupkom sličnih fotografiji od planova, slika, plastičnih djela koja se odnose na geografiju i fotografiju, od tekstova i prerade tekstova (izuzev književnih djela, naučnih i stručnih djela), od govornih djela (predavanja, govori i sl.), od djela iz oblasti arhitekture i ostalih djela.

— 20% na prihode ostvarene izvođenjem narodne i zabavne muzike.

Na lične dohotke od autorskih prava iz prethodnog stava koja su prenesena na nasljednike ili druga lica plaćaju se porezi po stopi uvećanim za 50%.

Član 55.

Strano fizičko ili pravno lice koje ostvari prihod od autorskih prava, patenata i tehničkih unapređenja na području opštine Banjaluka plaća porez po stopi od 20%.

Član 56.

Obveznik poreza iz naknade od autorskih prava, patenata i tehničkih unapređenja za naknadu od patenata i tehničkih unapređenja, oslobađa se plaćanja ovog poreza, ukoliko svoj patent ili licencu proda ili ustupi na korištenje domaćoj organizaciji udruženog rada.

6. Porez na prihod od imovine i imovinskih prava

Član 57.

Obveznik poreza na prihod od imovine i imovinskih prava je građanin ili građansko-pravno lice koje ostvaruje prihod od izdavanja u zakup ili pod zakup zemljište, zgrade, dijela zgrade, stana dijela stana, osnovnog sredstva, opreme i prevoznog sredstva, od prodaje pokretnih stvari, kao i prihod od druge imovine i imovinskih prava pod uslovom da na taj prihod ne plaća drugi porez.

Član 58.

Osnovicu poreza na prihod od imovine i imovinskih prava čini ukupan prihod ostvaren od imovine i imovinskih prava u godini za koju se vrši razrez ovog poreza umanjeno za troškove održavanja, upravljanja, amortizacije u procentu od 30% od godišnjeg iznosa zakupnine, koji su bili nužni za ostvarivanje tog prihoda.

Član 59.

Porez na prihod od imovine i imovinskih prava ostvaren izdavanjem u zakup nepokretne i pokretne imovine plaća se po slijedećim stopama, i to:

Na osnovicu preko do dinara	Plaća se na ime poreza dinara
— 50.000	15%
50.000 — 70.000	7.500 × 18%
70.000 — 90.000	11.100 × 22%
90.000 — 120.000	15.500 × 26%
120.000 — 150.000	23.300 × 30%
150.000 — 180.000	32.300 × 35%
180.000 — 210.000	42.800 × 40%
210.000 — 240.000	54.800 × 45%
240.000 — 270.000	63.300 × 55%
270.000 — 300.000	84.800 × 65%
300.000	104.300 × 70%

Član 60.

Porez na prihod od imovine i imovinskih prava koje plaća strano fizičko ili pravno lice plaća se po stopi od 20%.

Član 61.

Na prihode ostvarene izdavanjem namještenih i nenamještenih soba koji nisu veći od 10% od prosječnog ličnog dohotka ostvarenog u privredi Republike, plaća se porez po stopama i to:

- za namještenu sobu 10%
- za nenamještenu sobu 5%

Član 62.

Na prihode od imovine koji se ostvaruju od izdavanja namještenih soba i ležaja preko organizacije udruženog rada koja obavlja turističku djelatnost, plaća se porez u procentu od svakog pojedinačnog ostvarenog bruto prihoda na osnovicu

umanjenu za 20% na ime nužnih troškova za održavanje po stopi od 20%.

Član 63.

Obveznik ovog poreza kojem čisti prihod po svim osnovama po članu domaćinstva iznosi manje od 10% prosječnog godišnjeg čistog ličnog dohotka u Republici, ostvarenog za prvih 9 mjeseci prethodne godine, oslobađa se poreza na prihod od imovine i imovinskih prava.

Član 64.

Porez na prihod od imovine i imovinskih prava ne plaćaju lica koja izdaju namješteno, nenamješteno sobe i ležaje za studente i đake preko agencije za smještaj studenata i đaka pri Studentskom centru „Veljko Vlahović“ Banjaluka, pod uslovima da ne drže druge stanare.

7. Porez na imovinu

Član 65.

Obveznik poreza na imovinu je vlasnik ili korisnik koji posjeduje slijedeću imovinu: stambenu zgradu ili stan, poslovnu prostoriju, zgradu ili stan za odmor i rekreaciju, garažu, putničko motorno vozilo preko 1,6 l radne zapremine motora, autobus, teretno motorno vozilo, teretno priključno vozilo, traktor, kombajn, plovni objekat preko 8 m dužine i vazduhoplov.

Član 66.

Osnovicu za razrez poreza na nepokretnu imovinu koju čine stambena zgrada i stan, poslovna prostorija, garaža i zgrada ili stan za odmor i rekreaciju, utvrđuje se prema građevinskoj vrijednosti objekta po odbitku amortizacije i troškova održavanja i upravljanja.

Građevinska vrijednost objekta sadrži troškove građevinskih, instalacionih i završnih radova - poroizvodni troškovi, a ne sadrži troškove uređenja građevinskog zemljišta.

Građevinska vrijednost objekata iz prethodnog stava utvrđuje se na osnovu propisa kojima se regulišu revalorizacija stambenih zgrada i stanova u društvenoj svojini, sa stanjem na dan 31. 12. 1983. godine. Svake godine građevinska vrijednost objekata valorizuje se porastom cijena po kvadratnom metru odgovarajućeg objekta umanjeno za porast troškova uređenja građevinskog zemljišta u cijeni m².

Indeks valorizacije iz prethodnog stava ovog člana objavljuje Republički sekretarijat za finansije na osnovu kretanja cijena za devet mjeseci godine koja prethodi godini za koju se vrši razrez poreza.

Član 67.

Amortizacija i troškovi održavanja i upravljanja priznaju se u procentu od 1% godišnje od građevinske vrijednosti objekta.

Član 68.

Porez na imovinu ne plaća se na stambenu zgradu i stan koji koristi vlasnik, bračni drug, djeca, roditelji, usvojenik i usvojilac koje je građanin po zakonu dužan izdržavati i izdržava, ako površina zgrade ili stana ne prelazi 150 m².

Ako u porodici ima više od 4 člana ne plaća se porez na površinu od daljih 20 m², po članu a što se ostvaruje pismenim zahtjevom.

Ukoliko površina stambene zgrade i stana po članu domaćinstva - porodice prelazi površinu iz prethodnog stava plaća se porez na razliku između površine stana i površine koja je utvrđena prethodnim stavom po slijedećim stopama:

Na osnovicu preko do		Plaća se na ime poreza dinara
1.000.000	do	0,10%
1.000.000 - 2.000.000		1.000 × 0,15%
2.000.000 - 3.000.000		2.500 × 0,20%
3.000.000 - 4.000.000		4.500 × 0,25%
4.000.000 - 5.000.000		7.000 × 0,30%
5.000.000 - 6.000.000		10.000 × 0,40%
6.000.000 - 7.000.000		14.000 × 0,50%
7.000.000 - 8.000.000		19.000 × 0,60%
8.000.000 - 9.000.000		25.000 × 0,75%
9.000.000 - 10.000.000		32.500 × 0,85%
10.000.000		41.000 × 1,00%

Pod stopama iz prethodnog stava plaća se i porez na garaže.

Član 69.

Porez na zgrade ne plaćaju muškarci preko 60 i žene preko 55 godina starosti pod uslovom da im ukupna godišnja primanja ne prelaze prosječan godišnji čist lični dohodak u Republici iz prethodne godine.

Pravo iz prethodnog stava ostvaruje se posebnim zahtjevom.

Član 70.

Porez na imovinu - poslovnu prostoriju koju vlasnik i članovi njegove porodice ne koriste za obavljanje djelatnosti plaća se po slijedećim stopama:

Na osnovicu preko do		Plaća se na ime poreza dinara
1.000.000	do	0,15%
1.000.000 - 1.500.000		1.500 × 0,20%
1.500.000 - 2.000.000		2.500 × 0,25%
2.000.000 - 2.500.000		3.750 × 0,30%
2.500.000 - 3.000.000		5.250 × 0,40%
3.000.000 - 3.500.000		7.250 × 0,50%
3.500.000 - 4.000.000		9.750 × 0,65%
4.000.000 - 4.500.000		13.000 × 0,80%
4.500.000 - 5.000.000		17.000 × 1,00%
5.000.000		22.000 × 1,25

Član 71.
Porez na imovinu na zgrade ili stan

za odmor i rekreaciju plaća se po slijedećim stopama.

Na osnovicu preko do		Plaća se na ime poreza dinara
1.000.000	do	0,20%
1.000.000 - 2.000.000		2.000 × 0,25%
2.000.000 - 3.000.000		4.500 × 0,30%
3.000.000 - 4.000.000		7.500 × 0,35%
4.000.000 - 5.000.000		11.000 × 0,40%
5.000.000 - 6.000.000		15.000 × 0,50%
6.000.000 - 7.000.000		20.000 × 0,60%
7.000.000 - 8.000.000		26.000 × 0,80%
8.000.000 - 9.000.000		34.000 × 1,00%
9.000.000 - 10.000.000		44.000 × 1,25%
10.000.000		56.500 × 1,50%

Član 72.

Porez na pokretnu imovinu plaća se u godišnjem iznosu i to za:
-putničke automobile od 1,6 l do 2,0 l radne zapremine motora 2.000 din.
-putničke automobile preko 2,0 l radne zapremine 3.000 din.
-autobus 5.000 din.
-teretno vozilo po toni nosivosti 5.000 din.

-za priključno teretno vozilo kombajn i traktor 5.000 din.
-plovne objekte preko 8 m dužine 10.000 din.
-vazduhoplov 30.000 din.

8. Porez na nasleđe i poklone

Član 73.

Nasljednici drugog nasljednog reda plaćaju porez na nasleđe i poklone po slijedećim stopama:

Na osnovicu preko do		Plaća se na ime poreza dinara
200.000	do	5%
200.000 - 300.000		10.000 × 6%
300.000 - 400.000		16.000 × 7%
400.000 - 500.000		23.000 × 8%
500.000 - 600.000		31.000 × 10%
600.000 - 700.000		41.000 × 12%
700.000 - 800.000		51.000 × 15%
800.000 - 900.000		63.000 × 18%
900.000 - 1.000.000		77.000 × 21%
1.000.000 - 1.100.000		93.000 × 24%
1.100.000 - 1.200.000		111.000 × 27%
1.200.000 - 1.300.000		131.000 × 30%

Nasljednici trećeg nasljednog reda plaćaju porez po stopama iz prethodnog stava uvećan za 10% a ostali nasljednici uvećan za 20%.

Član 74.

Nasljednici i poklonoprincipi koji u odnosu na ostavioca odnosno

poklonodavca ne spadaju u krug zakonskih nasljednika, a nasleđe ili prime na poklon nepokretnu imovinu, plaćaju porez na nasleđe i poklone po stopama poreza na promet nepokretnosti i prava.

9. Porez na dobitke od igara na sreću

Član 75.

Obveznik poreza na dobitke od igara na sreću je građanin koji ostvari dobitak od igara na sreću veći od 10.000 dinara.

Član 76.

Stopa poreza na dobitke od igara na sreću iznosi 15%.

10. Porez na ukupan prihod građana

Član 77.

Porez na ukupan prihod građana plaća se prema odredbama Zakona o porezima građana a po slijedećim stopama:

Na osnovicu

preko do

preko	do	
	40.000	3%
40.000 - 140.000		1.200 × 4%
140.000 - 300.000		5.200 × 5%
300.000 - 450.000		13.200 × 6%
450.000 - 600.000		22.200 × 7%
600.000 - 700.000		32.700 × 10%
700.000 - 750.000		42.700 × 20%
750.000 - 800.000		52.700 × 30%
800.000 - 850.000		67.700 × 40%
850.000 - 900.000		87.700 × 50%
900.000 - 950.000		112.700 × 60%
950.000 - 1.000.000		142.700 × 70%
1.000.000		177.700 × 80%

prijedlog Opštinske uprave društvenih prihoda, vršice Izvršni odbor Skupštine opštine.

14. Jemstvo

Član 81.

Prilikom izdvajanja odobrenja za vršenje pojedinih djelatnosti potrebno je pored uslova propisanih posebnim propisima obezbijediti i jemstvo, najmanje dva građana koji posjeduju imovinu iz koje se mogu naplatiti porezi, doprinosa i druge dažbine po odredbama Zakona o porezima građana.

Jemstvo iz prethodnog stava potrebno je obezbijediti za slijedeće

ličnog dohotka obezbjeđuje nesmetano naplatu društvenih obaveza.

Član 84.

Zalog i mjenica polažu se i čuvaju kod Opštinske uprave društvenih prihoda.

O polaganju zaloga odnosno mjenice, jemcu se izdaje potvrda u dva primjerka iz koje se vidi postojanje sredstava za obezbjeđenje naplate poreza, doprinosa i drugih dažbina.

Opštinska uprava društvenih prihoda dužna je voditi ažurnu i urednu evidenciju položenih zaloga i mjenica i izdatih potvrda iz prethodnog stava.

11/82, 13/82, 15/82, 16/82, 11/83, 9/93, 4/84, 5/84, 6/84 i 11/84), izuzev odredbe koje regulišu „poseban postupak za razrez poreza na neprijavljivi dohodak odnosno prihod“ i člana 25, 26, 35. i 41. Odluke kojima su propisane stope poreza u procentu od svakog pojedinačno ostvarenog bruto prihoda koje važe do dana stupanja na snagu ove Odluke.

Član 90.

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku opštine Banja Luka, a primjenjivaće se za poreze iz člana 2., stav 1, tačka 2, 3, 4, 6, 7, 19. od 1. januara 1985. godine.

NACRT ODLUKE O OPŠTINSKIM POREZIMA GRAĐANA

Plaća se na ime poreza

na razliku preko 40.000	
na razliku preko 140.000	
na razliku preko 300.000	
na razliku preko 450.000	
na razliku preko 600.000	
na razliku preko 700.000	
na razliku preko 750.000	
za razliku preko 800.000	
za razliku preko 850.000	
za razliku preko 900.000	
za razliku preko 950.000	
za razliku preko 1.000.000	

11. Postupak za ostvarenje olakšica i oslobođenja

Član 78.

Pravo na olakšice i oslobođenja koja nisu regulisana ovom Odlukom, ostvaruju se posebnim zahtjevima koji obveznik podnosi Opštinskoj upravi društvenih prihoda do 15. januara, godine, za koju se vrši razrez poreza, s tim da će se zahtjevi za poreske olakšice i oslobođenja za 1985. godinu podnositi do 31. marta 1985. godine.

Uz zahtjev podnose se dokazi o ispunjavanju uslova za oslobođenja od plaćanja poreza i za priznavanje olakšica u vidu sniženja razrezanog poreza.

Po zahtjevu iz prethodnog stava, za priznavanje prava na olakšicu i oslobođenja, Opštinska uprava društvenih prihoda, rješava u istom postupku u kom vrši razrez poreza i o tome obavještava poreskog obveznika rješenjem o razrezu poreza.

djelatnosti i to: ugostiteljsku, autoprevozniku, čevabdžijsku, buregdžijsku, mesarsku, vodoinstalatersku, limarsku, zidarsku, molersko-farbarsku, usluge građevinske mehanizacije, butici (konfekcija) i taksi djelatnosti.

Član 82.

Jemstvo se obezbjeđuje pismenom izjavom koja sadrži:

- prezime i ime i adresa tražioca odobrenja,
- naziv djelatnosti za koju se traži odobrenje,
- prezime i ime i adresa jemca,
- dokaz jemca o visini ličnog dohotka i dokaz da društvene obaveze mogu naplatiti u zakonskim rokovima.

Potpis jemca na izjavi o jemstvu mora biti ovjeren od strane nadležnog organa.

Član 83.

Izvršenje obaveza jemca obezbjeđuje se zalogom ili mjenicom.

Obezbeđenje zaloga sastoji se u polaganju novca ili vrijednosnih papira koji glasi na donosioca.

Vrijednost zaloga ne može biti manja od visine jednogodišnje obaveze tražioca odobrenja po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina koje proizilaze iz vršenja djelatnosti za koju se traži odobrenje.

Obezbeđenje putem mjenica sastoji se u izdavanju sopstvene mjenice jemca na iznos koji ne može biti manji od jednogodišnje obaveze po osnovu

Član 85.

Jemstvo dato u cilju obezbjeđenja naplate poreza, doprinosa i drugih dažbina u smislu ove Odluke, utvrđuje se na vremenski rok od 3 godine.

Po isteku ovog roka iz prethodnog stava Opštinska uprava društvenih prihoda obavještava jemca o prestanku jemstva i vratiće zalog odnosno mjenicu.

O prestanku jemstva i vraćanju zaloga odnosno mjenice sastavlja se zapisnik koji potpisuje službeno lice Opštinske uprave društvenih prihoda i jemca.

Član 86.

Podnosilac zahtjeva za izdavanje odobrenja za vršenje djelatnosti za koje je propisano jemstvo, može i sam položiti u zalog gotov novac ili vrednosne papire na ime jemstva.

U slučaju iz prethodnog stava za izdavanje odobrenja nije potrebno drugo jemstvo.

Član 87.

Na sredstva koja se polažu u gotovom novcu ili vrijednosnim papirima a koja služe za obezbjeđenje plaćanja poreza, doprinosa i drugih dažbina po osnovu jemstva ne obračunava se kamata.

Član 88.

Ako obveznik poreza od privrednih i profesionalnih djelatnosti u toku jedne kalendarske godine ne plati u cjelini ili ne plati blagovremeno najmanje dvije dospjele rate poreza, doprinosa i drugih dažbina, Opštinska uprava društvenih prihoda zatražiće podnošenje jemstva, u smislu odredaba ove Odluke.

15. Završne odredbe

Član 89.

Danom stupanja na snagu ove Odluke prestaje da važi Odluka o opštinskim porezima građana (Sl. glasnik opštine Banja Luka, br. 11/77, 4/79, 14/79, 3/80, 9/80, 11/80, 2/81, 3/82,

12. Obnova postupka

Član 79.

Ako se u obnovljenom postupku koji se vrši po službenoj dužnosti utvrdi veća osnovica od prijavljene na tako utvrđenu razliku razrezaće se porez po progresivnim stopama i to:

Na osnovicu		Plaća se na ime poreza	
od	do	dinara	
dinara		30%	
50.000	50.000	15.000 × 35%	na razliku preko 50.000
100.000	100.000	32.000 × 40%	na razliku preko 100.000
150.000	150.000	52.500 × 45%	na razliku preko 150.000
200.000	200.000	75.000 × 50%	na razliku preko 200.000
300.000	300.000	125.000 × 55%	na razliku preko 300.000
400.000	400.000	180.000 × 60%	na razliku preko 400.000

13. Otpis poreza

Član 80.

Otpis poreza, u smislu člana 193. Zakona o porezima građana, na

poreza, doprinosa i drugih dažbina koje proizilaze iz vršenja djelatnosti za koju se traži odobrenje.

Obezbeđenje putem mjenica može se priznati od jemca koji je u stalnom radnom odnosu i čija visina

OBRAZLOŽENJE

(UZ NACRT ODLUKE O OPŠTINSKIM POREZIMA GRAĐANA)

1. ZAKONSKI OSNOV

Skupština SRBiH je 14. 12. 1984. godine donijela Zakon o porezima građana u SRBiH koji će se primjenjivati od 1. 1. 1985. godine. Istim zakonom obavezala je sve društveno-političke zajednice u SRBiH da svoje odluke iz oblasti poreza a u smislu odredaba pomenutog zakona donešu do 31. 5. 1985. godine. U skladu sa prethodnim a posebno u skladu sa Dogovorom o poreskoj politici i usklađivanju poreza u SRBiH izrađen je nacrt ove odluke.

2. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ODLUKE

Dugoročnim programom ekonomske stabilizacije je predviđeno pored niza drugih mjera i radikalnije mjenjanje poreskog sistema. Dogovorom o usklađivanju poreskog sistema kao i Dogovorom o osnovama poreskog sistema u SFRJ, koje potpisuju Republike i Pokrajine, proistekao je i Dogovor o poreskoj politici i usklađivanju poreza u SRBiH, na osnovu kojeg je izrađen nacrt ove odluke.

NACRT ODLUKE O OPŠTINSKIM POREZIMA GRAĐANA

3. PREDLOŽENA RJEŠENJA

Odlukom su utvrđena i dijelom radi kontinuiteta Odluke preuzeta iz Zakona o porezima građana i Dogovora o poreskoj politici o usklađivanju poreza u SRBiH kako materijalne tako i procesne odredbe o oporezivanju građana.

Sva ponuđena rješenja u ovoj odluci data su u skladu sa Dogovorom o poreskoj politici o usklađivanju poreza u SRBiH i Zakona o porezima građana.

Član 1. i 2.

Ovim članovima uvode se porezi građana i vrste poreza koje plaćaju građani i koji služe za zadovoljavanje opštedruštvenih potreba. U odnosu na dosadašnju odluku uveden je i porez na pokretnu imovinu.

Član 3.

Ovim članom propisane su vrste stopa koje mogu biti proporcionalne i progresivne. Iste su i do sada postojale.

Član 4.

Članom 4. propisuje se način obračunavanja i uplaćivanja poreza. U odnosu na dosadašnji način nema izmjena.

Član 5.

Članom 5. propisan je obveznik poreza iz LD iz radnog odnosa. Po ovom članu obveznici poreza iz LD su svi radnici zaposleni u OUR-a, radnim zajednicama, zatim kod lica koja samostalnim radom obavljaju djelatnost ličnim radom sredstvima u svojoj građana, vojna lica i građanska lica na službi u JNA.

Član 6. i 7.

Stopa poreza iz LD iz radnog odnosa je proporcionalna i iznosi 0,50% a u prošloj godini iznosila je 0,50%. Dogovorom o poreskoj politici i usklađivanju poreza u SRBiH propisan je raspon ovih stopa u visini od 0,50-2,00%.

Smatramo da će se stopom od 0,50% u ovoj godini ostvariti planirani prihod od ovog poreza u iznosu od 146.854.000 dinara.

Osim toga, ovim članom povećane su stope na primanja iz radnog odnosa uživalaca penzija sa maksimalnih 35% na 70% iz razloga što se na ova primanja ne plaćaju određeni doprinosi i što na određeni način poreskom politikom treba uticati na zapošljavanje nezaposlenih lica. Od plaćanja po povećanoj stopi izuzeta su primanja penzionera čija penzija ne prelazi zajamčeni lični dohodak i penzionera koji rade u udruženjima penzionera.

Na primanja za rad duži od punog radnog vremena osim kada se takav rad po zakonu mogao uvesti predviđena je jedinstvena stopa od 40% za razliku od ranijeg rješenja kada su bile predviđene različite stope za rad izvršen u privrednim organizacijama udruženog rada a i rad izvršen u ostalim organizacijama udruženog rada, drugim organizacijama i organima, jer je ocjena da zbog stvaranja uslova većeg zapošljavanja, treba oštrije zahvatiti primanja iz osnova prekovremenog rada.

Član 8.

Ovim članom propisana su oslobođenja od plaćanja poreza po osnovu primanja od pronalazaštva, inovatorstva i racionalizatorstva kao i lični dohoci radnika zaposlenih u rudnicima sa jamskim kopom. Dosadašnjom Odlukom ova primanja nisu bila oslobođena poreza iz ličnog dohotka.

Ostala oslobođenja propisana su članom 31. i 32. Zakona o porezima građana po kojima se porez iz LD ne plaća na penzije i invalidnine, dječije dohotke, naknade za rad lica za vrijeme rehabilitacije, naknada za rad u vrijeme privremene nezaposlenosti, lični dohoci radnika koji se prvi put zapošljavaju za vrijeme trajanja pravnog staža, zajamčeni lični dohoci itd.

Član 9. i 10.

Ovim članovima propisano je da je obveznik poreza iz LD od poljoprivredne djelatnosti vlasnik ili korisnik zemljišta koji se vodi kao takav u katastru zemljišta, a osnovica poreza od poljoprivredne djelatnosti je katastarski prihod od toga zemljišta. Novina je da pored katastarskog prihoda osnovica za razrez poreza od poljoprivredne djelatnosti može biti i stvarni lični dohodak.

Član 11.

Ovim članom propisana je stopa poreza od poljoprivredne djelatnosti koja iznosi 3% i veća je za 50% od stope koja je bila propisana u prošloj godini. Prihodi od ovog poreza ustupaju se SIZ-u za unapređenje i razvoj sela a za 1985. godinu planirani su u iznosu od 10.287.000 dinara. Istovremeno ova stopa se uvećava za 100% katastarski prihod zemljišta koje se ne obrađuje u skladu sa Zakonom o zaštiti i korištenju poljoprivrednog zemljišta. Po dogovoru o poreskoj politici i usklađivanju poreza u SRBiH stope poreza od poljoprivredne djelatnosti propisane su u rasponu od 3 do 7%.

Član 12.

Ovim članom propisana je stopa poreza od pobrojane katastarske opštine u procentu od 5% jer je Dogovorom o poreskoj politici i usklađivanju poreza u SRBiH propisan raspon stopa za zemljišta u blizini gradskih centara od 5% do 7%, a pobrojane katastarske opštine nalaze se u neposrednoj blizini grada. Dosadašnjom Odlukom, nije postojala razlika u stopama za oporezivanje poljoprivrednika.

Član 13.

Ovim članom propisuje se povećana stopa poreza iz LD za poljoprivredne obveznike kojima poljoprivreda nije osnovno zanimanje, odnosno postojeća stopa poreza iz LD može se povećati za razliku kojim bi se izjednačila zbirna stopa obveznika kojima poljoprivreda nije osnovno zanimanje sa zbirnom stopom obveznika kome je poljoprivreda osnovno zanimanje. Za sada neće doći do povećanja stope poreza iz LD od poljoprivredne djelatnosti iz razloga što je zbirna stopa poreza i doprinosa za sve obveznike koji imaju katastarski prihod lista.

Član 14. i 15.

Plaćanje poreza iz LD od poljoprivredne djelatnosti prema katastarskom prihodu i dalje je osnovni vid oporezivanja zemljoradnika dok bi porez prema stvarnom ličnom dohotku plaćali obveznici koji ostvare ukupan prihod od poljoprivredne djelatnosti u godini za koju se vrši razrez poreza preko propisanog iznosa. Dogovorom je propisana godišnja valorizacija iznosa u skladu sa porastom cijena poljoprivrednih proizvoda o čemu izdaje saopštenje Republički sekretarijat za finansije.

Porez po stvarnom ličnom dohotku plaćao bi se po stopi od 2,5%. Ovakav način utvrđivanja osnovice za razrez poreza od poljoprivredne djelatnosti nije do sada postojao.

Član 16, 17, 18, 19. i 20.

Ovim članovima u cilju ostvarivanja opredjeljenja da se pored drugih mjera, mjerama poreske politike podstiče razvoj poljoprivredne proizvodnje propisane su poreske olakšice za udružene zemljoradničkim zadrugama ili OUR-ima za obveznike koji su uložili sredstva u melioraciju, komasaciju i arondaciju ili u ekonomske zgrade i poljoprivrednu opremu, osim kombajna i rasplodnog materijala.

Član 21.

Ovim članom predviđeno je oslobođanje socijalnog karaktera za obveznike poreza iz LD od poljoprivredne djelatnosti kome je poljoprivreda osnovna djelatnost, a čiji katastarski prihod ne prelazi iznos od 2.000 dinara po članu domaćinstva s tim da je predviđena godišnja valorizacija ovog iznosa srazmjerno rastu katastarskog prihoda. Uslov za ovakva oslobođenja je da obveznik nema drugih izvora prihoda osim poljoprivredne proizvodnje. Dosadašnjom Odlukom ovog poreza bio je oslobođen obveznik čiji katastarski prihod nije prelazio 1000 dinara.

Član 22.

Ovim članom propisana je da se neće plaćati porez na katastarski prihod od novih voćnjaka, šuma, vještačkih livada za određeni period vremena, dok se ne osposobe za davanje prihoda. U odnosu na dosadašnju odluku, ovdje nije bilo promjena.

Član 23.

Ovim članom propisano je oslobođenje od plaćanja poreza za staračka domaćinstva zbog niza specifičnosti koje se mogu javiti vezano za staračka domaćinstva. Ova olakšica bila je propisana i dosadašnjom odlukom o opštinskim porezima građana.

Član 24.

Ovim članom propisano je umanjenje poreza za 50% s ciljem da se obveznici u ovim brdskoplaninskim područjima stimulišu da ostanu na ovim područjima i da ih kroz poljoprivrednu proizvodnju razvijaju.

Član 25.

Ovim članom propisano je da se na prihode od proizvodnje cvijeća, gljiva, nutrija, tov stoke itd. plaća porez od samostalnog vršenja privredne djelatnosti tj. po stvarnom ličnom dohotku, po paušalnoj godišnjoj osnovici ili u procentu od pojedinačno ostvarenog bruto prihoda. Plaćanje ovog poreza, važećim propisima nije bilo precizno definisano.

Član 26.

Ovim članom propisano je da se poreske olakšice primjenjuju na sve prihode koji se ostvaruju od poljoprivredne proizvodnje bez obzira da li je osnovica za razrez poreza katastarski prihod ili stvarni lični dohodak.

Član 27.

Ovim članom propisan je obveznik poreza od privredne djelatnosti i način razreza poreza od privredne djelatnosti.

Naime, poreski obveznik je lice koje ličnim i dopunskim radom drugih lica samostalno proizvodi robu i vrši usluge radi sticanja dohotka. Razrez poreza od privredne djelatnosti vrši se po stvarnom ličnom dohotku koji se utvrđuje na bazi poslovnih knjiga, prema godišnjoj paušalnoj osnovici koja se propisuje ovom Odlukom i u procentu od svakog pojedinačno os-

tvarenog bruto prihoda prilikom isplate računa.

Član 28.

Ovim članom propisuju se koji obveznici plaćaju porez po stvarnom ličnom dohotku. To su oni obveznici koji ostvare ukupan dohodak iznad visine prosječnog ličnog dohotka ostvarenog u privredi Republike, na osnovu podataka Republičkog zavoda za statistiku za prvih 9 mjeseci godine koja prethodi godini za koju se vrši razrez poreza.

Član 29.

Porez po stvarnom ličnom dohotku od privredne djelatnosti razrezuje se po stopi od 10% izuzev djelatnosti za koje su propisane stope od 20, 15, 13 i 5%. Dosadašnjom Odlukom, stopa ovog poreza iznosile su 15, 10, i 5%.

Član 30.

Ovim članom propisano je koja lica plaćaju porez po godišnjoj paušalnoj osnovici. Porez po godišnjoj paušalnoj osnovici plaćaju lica koja ostvare ukupan prihod umanjen za troškove poslovanja do visine prosječnog ličnog dohotka ostvarenog u privredi Republike pod uslovom da ne koriste dopunski rad više od jednog lica.

Član 31. i 32.

Ovim članovima zavisno od vrste djelatnosti i uslova privredivanja propisuju se visina godišnje paušalne osnovice u rasponu od 50% do 100% od visine prosječnog ličnog dohotka ostvarenog u privredi Republike.

Vezano za ove uslove djelatnosti za koje se propisuju godišnje paušalne osnovice svrstane su u 4 grupe kako je to propisano u ovom članu.

Porez po paušalnoj osnovici plaća se po stopi od 5%. Ova stopa je najmanja predviđena Dogovorom.

Porez razrezan po ovoj stopi ne može biti manji od iznosa koji predstavlja 2% od prosječnog ličnog dohotka ostvarenog u privredi Republike.

Po dosadašnjoj Odluci bili su propisani paušalni iznosi poreza prema vrsti zanimanja.

Član 33.

Ovim članom propisane su stope poreza u procentu od svakog pojedinačno ostvarenog bruto prihoda i zavisno od djelatnosti koju lica obavljaju iznosi 5, 15, i 25%.

Ako ova lica ostvare bruto prihod za 50% veći od prosječnog ličnog dohotka ostvarenog u privredi Republike plaćaću porez po stvarnom ličnom dohotku i po stopama koje su propisane za razrez poreza po SLD.

Po dosadašnjoj odluci stope ovog poreza iznosile su 10 i 15%.

Članovi 34, 35, 36, 37. i 38.

Ovim članovima predviđene su olakšice za obveznike koji počinju sa obavljanjem djelatnosti ili koji ulažu sredstva za opremu, rekonstrukciju i modernizaciju radnje radi unapređenja djelatnosti. Također je predviđena mogućnost podsticanja većeg zapošljavanja, jer su propisane olakšice za svakog novouposlenog radnika kojim se povećava broj uposlenih radnika, a za obveznike poreza iz LD od privredne djelatnosti propisane su i olakšice socijalnog karaktera.

Također je predviđen i način ostvarivanja olakšica i oslobođenja.

Član 39. i 40.

Ovim članovima definisan je poreski obveznik koji obavlja profesionalnu djelatnost kao i način razreza poreza za ovu djelatnost.

Članovi 41, 42, 43, 44, 45. i 46.

Ovim članovima a u skladu sa Prijedlogom dogovora o poreskoj politici i usklađivanju poreza u SRBiH propisano je da stopa poreza iz LD od profesionalne djelatnosti koji se plaća prema stvarnom ličnom dohotku iznosi 10% osim za advokate koji ovaj porez plaćaju po stopi od 15% kao i prošle godine, a za obveznike koji porez plaćaju od svakog pojedinačno ostvarenog bruto prihoda stope iznose 5%, 15% i 25% zavisno od vrste zanimanja. Ove stope po dosadašnjoj odluci iznosile su 5, 10, i 15%.

Porez razrezan po ovoj stopi ne može biti manji od iznosa koji predstavlja 2% od prosječnog ličnog dohotka ostvarenog u privredi Republike.

Članovi 47, 48, 49, 50 i 51.

Ovim članovima propisane su olakšice i oslobođenje od plaćanja poreza iz LD od profesionalne djelatnosti kao i način ostvarivanja ovih olakšica.

Članovi 52, 53, 54, 55. i 56.

Ovim članovima definisa je poreski obveznik i poreska osnovica od autorskih prava, patenata i tehničkih unapređenja i propisane su stope. Niže stope u odnosu na ostala autorska djela predviđene su za oporezivanje naknada ostvarenih po osnovu patenata racionalizacije i dr. oblika inovacije, kao i za naučna djela, dok je najviša od 20% propisana za oporezivanje prihoda ostvarenog izvođenjem narodne i zabavne muzike. U odnosu na dosadašnje stope (3, 8, 12 i 15%) ove stope su niže, osim propisane stope za izvođenje narodne muzike.

Povećanje stope propisane su za obveznike ovog poreza koji ostvari naknadu po osnovu prenijetog odnosno naslijeđenog autorskog prava, a propisana je i olakšica za obveznike koji svoj patent ili licencu proda ili ustupi na korištenje domaćoj organizaciji udruženog rada.

Za strana fizička lica stopa poreza iznosi 20% a do sada strana fizička lica nisu plaćala poreze.

Članovi 57, 58, 59, 60, 61, 62. i 63.

Ovim članovima definisani su poreski obveznici, poreske osnovice i propisane poreske stope koje su u skladu sa Dogovorom, o poreskoj politici i usklađivanju poreza u SRBiH.

U skladu sa Dogovorom određeno je da se na izdavanje namještenih i nenamještenih soba plaća porez u paušalnom iznosu a ako se prihod ostvaruje preko organizacija udruženog rada porez se plaća u procentu od svakog pojedinačno ostvarenog bruto prihoda.

I za ovu vrstu poreza propisana je olakšica socijalnog karaktera.

Član 64.

Ovim članom na zahtjev Studentskog centra „Veljko Vlahović“ Banjaluka, oslobođena su od plaćanja poreza lica koja izdaju namještene i nenamještene sobe za studente preko agencije za smještaj studenata i daka u Studentskom centru „Veljko Vlahović“ Banja Luka.

Ova olakšica nije u skladu sa Dogovorom o poreskoj politici i usklađivanju poreza u SRBiH, ali smatramo da je i ovo olakšica socijalnog karaktera i da se kao takva može propisati u smislu člana 41. Dogovora.

Član 65, 66. i 67.

Ovim članovima su definisani poreski obveznici poreska osnovica i propisane stope za amortizaciju građevinskih objekata.

Ovom odlukom mijenja se način utvrđivanja osnovica tako da istu čini građevinska vrijednost nekretnina na dan 31. 12. 1983. godine, s tim da se ova osnovica svake godine valorizuje sa porastom cijena po m², odgovarajućeg objekta.

U postupku je izučavanje da se ova osnovica utvrđuje na drugi način kao na primjer bod-sistemom. Nakon potpisivanja Dogovora član 66. Odluke, uskladiće se sa konačnim tekstom u Dogovoru.

Član 68.

Za stambene zgrade i stanove koje se koriste za stanovanje od strane vlasnika, bračnog druga, djece i roditelja i dr. lica koja je vlasnik dužan po zakonu izdržavati, predlaže se oslobođenje do 150 m² a zavisno od veličine stambenog prostora i broja članova porodice, ovo oslobođenje može iznositi i do veće površine.

Iznad propisanih površina, u konkretnom slučaju preko 150 m² plaćao bi se porez po stopi od 0,10% do 1% u zavisnosti od vrijednosti viška stambenog prostora.

Važećom odlukom o opštinskim porezima građana opštinski porez na zgrade i garaže plaćao se na osnovicu koja se utvrđuje po kvadratnom metru korisne površine zavisno od vrijednosti zgrade, utvrđene prema sistemu bodovanja stambenih zgrada u društvenoj svojini po stopi od 0,10% za stambenu zgradu i po stopi od 1% za garaže.

Član 70. i 71.

Ovim članovima propisane su stope na poslovne prostorije koje vlasnik i članovi njegove porodice ne koriste, kao i stope poreza na zgrade ili stan za odmor i rekreaciju.

Dosadašnjom Odlukom, porez na poslovne prostorije, plaćao se bez obzira ko je prostorije koristio i to po stopi od 1%.

Porez na vikend kuće i druge zgrade za odmor i rekreaciju plaćao se po stopama od 1 i 1,5% u zavisnosti od površine objekta.

Član 72.

Ovim članom propisani su paušalni iznosi poreza na pokretnu imovinu u zavisnosti od vrste imovine na koju se plaća porez. Ovo je nova vrsta poreza koja je uvedena Zakonom o porezima građana a iz Dogovora preuzeti su iznosi poreza.

Član 73. i 74.

Pošto je Zakonom o porezima građana predviđeno generalno oslobođenje za nasljednike prvog nasljednog reda i nasljednike koji nasleđuju poljoprivredno zemljište kome je poljoprivreda osnovno zanimanje ovim članovima su propisane stope za nasljednike ostalih nasljednih redova s tim što je dosljedno proveden princip da se porez razrezuje zavisno od nasljednih redova, koji su regulisani Zakonom o nasleđu.

Pored toga, za nasljednike i poklonoprince koji nisu u krugu zakonskih nasljednika predviđeno je plaćanje poreza na nasljednu odnosno na poklon primljenu imovinu po stopama poreza na promet nepokretnosti i prava.

Član 75. i 76.

U skladu sa Prijedlogom dogovora o poreskoj politici i usklađivanju poreza u SRBiH propisan je obveznik poreza i stopa poreza od igara na sreću u visini od 15%. Dosadašnja stopa iznosila je 10%.

Član 77.

Ovim članom propisane su stope poreza na ukupan prihod građana

koje su progresivne tako da je na osnovicu do 40.000 dinara propisana stopa od 3% a preko 1.000.000 dinara stopa iznosi 80%.

Ovaj porez se plaća iznad cenzusa kojeg sačinjavaju prosječna tri lična dohotka u privredi Republike isti je za 1984. godinu iznosio 705.000 dinara. Do sada ove stope bile su propisane zakonom o stopama određenih republičkih poreza.

Član 78.

Ovim članom je propisan postupak za ostvarivanje olakšica i oslobođenja propisanih u ovoj odluci, s tim da će se zahtijevati za poreske olakšice i oslobođenja za 1985. godinu podnositi do 31. marta 1985. godine.

Član 79.

U ovom članu propisane su progresivne stope koje se primjenjuju na prihod utvrđen u obnovljenom postupku razreza poreza u skladu sa članom 150. Zakona o porezima građana.

NACRT ODLUKE O OPŠTINSKIM POREZIMA GRAĐANA

pku razreza poreza u skladu sa članom 150. Zakona o porezima građana.

Član 80.

Članom 193. Zakona o porezima građana propisano je da Skupština opštine vrši otpis poreza radi nenaplativosti.

Ovom odlukom se propisuju da Skupština opštine svoje ovlaštenje prenese na Izvršni odbor jer je ovakvo rješenje bilo i do sada u Odluci o opštinskim porezima građana.

Članovi 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87. i 88.

Ovim članovima propisuju se obezbjeđenje jemstva za plaćanje dužnog poreza i doprinosa ukoliko obveznik koji je dobio odobrenje za rad ne bi na vrijeme svoje obaveze izmirivao.

Jemstvo se obezbjeđuje pismenom izjavom u propisanoj formi, a sredstva obezbjeđenja jemstva su novac, zalog i hartije od vrijednosti.

Članovi 89. i 90.

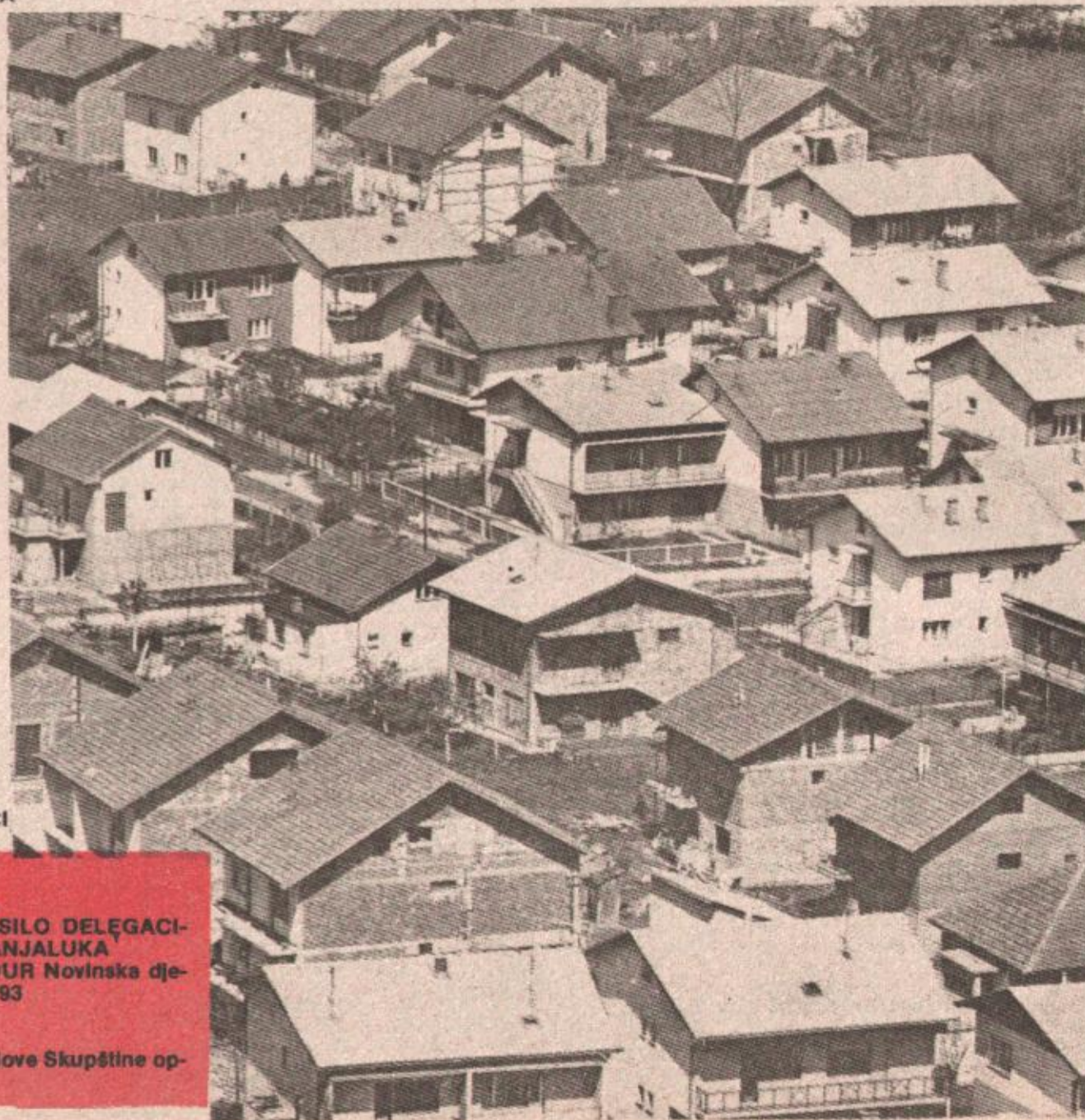
Ovom Odlukom prestaje da važi postojeće odluka o opštinskim porezima građana i sve njene izmjene i dopune, izuzev odredbi koje regulišu poseban postupak za razrez poreza na neprijavljeni dohodak odnosno prihod i članovi kojima su propisane stope poreza u procentu od svakog pojedinačno ostvarenog bruto prihoda koje će važiti do stupanja na snagu ove odluke.

Odluka bi se primjenjivala od 1. januara 1985. godine a mora se po članu 224. Zakona o porezima građana donijeti do 31. maja 1985. godine.

PANORAMA GORNJEG ŠEHERA

**NACRT ODLUKE
O OPŠTINSKIM
POREZIMA
GRADANA**

NASELJE PETRIČEVAC U BANJALUCI

GLAS DELEGATA
INFORMATIVNO—POLITIČKO GLASILO DELEGACIJA I DELEGATA OPŠTINE BANJALUKA
Izdaje i štampa NIGRO „GLAS“, OOUR Novinska djelatnost - Banjaluka, UI, AVNOJ-a broj 93
Urednik
Dragiša SPREMO
Priprema: Služba za skupštinske poslove Skupštine opštine Banjaluka - Ilija DURBIĆ

SPORT I FIZIČKA KULTURA U KOMUNI

BOSANSKA KRUPA

Sportski centar u prvom planu

● Uz već izgrađena dva fudbalska terena i nekoliko terena za male sportove uskoro će se osigurati i objekti za masovnu rekreaciju ● Uporedo se razvijaju takmičarski sport i masovna fizička kultura i sportska rekreacija ● Osjeća se nedostatak zatvorenih sportskih prostora

Na području bosanskokrupske komune sa 56.000. stanovnika djeluje 25 sportskih organizacija sa više od 2.000. aktivnih članova. Najveći broj mladih uključen je u sport i fizičku kulturu u školama, gdje djeluje 19 nastavnika i profesora fizičkog vaspitanja. Male olimpijske igre okupljaju 8.000 učenika osnovnih i srednjih škola. Najmasovnija sportska manifestacija Radničko-sportske igre - u radnim kolektivima pobuđuje svake go-

ranjem delegatskih skupština u svim sportskim organizacijama došlo je do organizovanijeg rada, a i finansiranja. Dalje kazivanje Džigumovića govori o tadašnjem zamahu fizičke kulture i amaterskog rada na području komune, formira-

OPŠTINSKI
FUDBALSKI
SAVEZ

— Formiranjem prije dvije godine Opštinskog fudbalskog saveza u Bosanskoj Krupi u znatnoj mjeri je pokrenuto omasovljenje fudbala. Odmah je u prvoj godini u takmičenje se uključilo šest klubova. Novoformirani klubovi u mjesnim zajednicama okupili su mlade, tako da svaki ima oko 30 registrovanih igrača. Pored toga formirali smo sudijski i trenersku organizaciju. Naša je orijentacija da se klubovi što više povežu sa mjesnim zajednicama, da budu centar za okupljanje mladih. Činimo napore da novomiranim klubovima pomognemo oko podizanja igrališta, stručnog rada sa igračima — kaže Husein Hujlić, član Predsjedništva OFS Bosanska Krupa.

nju novih društava, organizovanju slefova i drugih takmičenja - krosza Dan oslobođenja i takmičenju ladara na Uni... Formiranjem novih sportskih kolektiva, obavezalo je delegate u skupštinama društava na programsko finansiranje, pa finansijska sredstva više nisu išla samo fudbalu. Tad smo se suočili sa teškoćama i oko 900 delegata u sportskim društvima i drugim oblicima sportske aktivnosti moralo je da uloži dodatne napore za što adekvatnije finansiranje. Sa svojim programima pojavili su se košarkaši, rukometaši, stonoteniseri, šahisti i drugi a novaca nije bilo dovoljno. Poznato je da se teško mijenjaju stečene pozicije u finansiranju, ali zahvaljujući uložnim naporima delegata u skupštinama i sportskim radnicima i orijentaciji SOFK-e i SIZ-a za kulturu stvari su se postepeno sređivale i djelatnost

Maketa sportskog centra na Adi

Atraktivna manifestacija: takmičenje ladara na Uni

se odvijala sve bolje i organizovanije napominje Džigumović.

ADA SPORTSKI
CENTAR

— Na Adi između Une i Krušnice podiže se Sportski centar, gdje smo do sada uložili znatna finansijska sredstva. Orijentacija je da se tu na Adi podigne niz sportskih terena, a do sada je izgrađeno - dva fudbalska igrališta sa potrebnim pratećim objektima, te teren za male sportove. Prema programu SIZ-a za fizičku kulturu nastaviće se dalja izgradnja na Adi, a za tekuću godinu planiramo pored dobrovoljnih radnih akcija uložiti preko milion i po dinara, gdje se u prvom planu misli na dva fudbalska igrališta otvorenog tipa, za potrebe rekreacije radnih ljudi i građana. Pored toga činiće se napore za podizanje jedne dvorane za potrebe sporta i podizanje sportskih terena po mjesnim zajednicama — kaže Džigumović.

AKTIVNIJE MJESNE
ZAJEDNICE

U mjesnim zajednicama na području ove komune u znatnoj mjeri se posvećuje pažnja sportu i fizičkoj kulturi. Ta se tvrdnja ilust-

ruje podizanjem novih sportskih terena, formiranjem klubova. Tako na području mjesnih zajednica Otoka, Bužim, Dubovik podignuti su sportski tereni, a u Jasenicima se vrše pripreme za izgradnju sportskog centra. U školskim prostorima na komuni imaju sala za fizičko vaspitanje u Bužimu, Jasenicima, Otoci, Varoškoj, Arašupi, Jezerskom i Korjodoru, ali s obzirom na broj učenika i pored tri takve sale u Bosanskoj Krupi nezadovoljavaju se potrebe i čak je taj prostor ispod republičkog prosjeka.

— Najveći broj takmičara učenika okupljaju MOI, gdje se svake godine okupi više od 8.000. učenika. U raznim takmičenjima postižu se dobri rezultati. Tako je u završnim takmičenjima MOI prošle godine učestvovalo sa naše opštine 17 učenika osnovnih i srednjih škola. To je najmasovnija sportska manifestacija među školskom omladinom — kaže Ibrahim Krupić, referent za kulturu u SIZ-u za kulturu i fizičku kulturu.

— U centru grada izgrađeno je igralište za male sportove, a postoji inicijativa da se ono proširi i dogradi. Taj prostor omogućuje rad košarkašima, rukometašima, te organizovanje drugih takmičenja i manifestacija. Tačno je da imamo terena za male sportove, ali osjeća se nedostatak za zatvorenim prostorima, gdje bi se pripremali preko zime sportaši. Mi imamo oko

ŠAHISTI

— Duga je sportska tradicija Šahovskog kluba „Dušan Košić“. Šahisti su imali niz značajnih uspjeha u dosadašnjem radu. Organizovali smo dosta raznih takmičenja, pa čak i međunarodnih. Takmičili smo se u Republičkoj ligi, ali nedostatak prostorija, finansijskih sredstava doveo nas je prije dvije godine u mal poziciju. Prestala je da se odvija svaka šahovska aktivnost. Međutim, nedavno je odlučeno da se obnovi rad šahista, što me posebno veseli — kaže višestruki šahovski prvak Bosanske Krupe Fehim Hasić.

50 članova u Rukometnom klubu i takmičimo se prvom ekipom u Regionalnoj ligi - Zapad, a drugom ekipom u Krajiškoj rukometnoj ligi. Kod nas rukomet ima dugu tradiciju i mladi vole ovaj sport. Međutim, u radu se suočavamo sa nizom poteškoća, od finansijskih do

RIBOLOVCI AKTIVNI

— Udruženje sportskih ribolovaca u Bosanskoj Krupi i sekcija - ma u Otoci okuplja preko 200 članova. Aktivnosti rada sportskih ribolovaca odvija se u međusobnim takmičenjima te takmičenjima na nivou regije. Pored toga što mnogobrojni sportski ribolovci često izlaze na obale rijeke Une, Krušnice i drugi rijima u goste dolaze članovi ribarskih društava iz susjednih gradova. Sportski ribolovci vode akciju da se očuva čistoća obala Une, obogate ribljim fondovima u rijekama, jer ribarenje je od izuzetnog značaja za ljudsko zdravlje kaže Mersudin Kadić iskusni sportski ribolovac.

prostora za smještaj i drugo. Uvjeren sam da nedostatak tih zatvorenih prostora u znatnoj mjeri utiče na masovnost i kvalitetu u pojedinim granama sporta - primjećuje Smajo Okić, trener rukometaša „Bratstva“

FUDBAL SPORT BROJ
JEDAN

U seoskim partizanskim igrama okuplja se u raznim takmičenjima preko 4.000 mladih sa sela. Ovo takmičenje svake godine održava se u drugoj mjesnoj zajednici - kaže Branko Vignjavić, predsjedavajući u Predsjedništvu OK SSO u Bosanskoj Krupi.

— Radničko sportske igre pobuđuju veliki interes među radnim ljudima i građanima, a na utakmicama bude prisutno i do 1.000. gledalaca. Za ove igre odvijaju se opsežne pripreme u mnogim kolektivima, biraju se bolji od boljeg. U dosadašnjim igrama najbolje rezultate pokazali su članovi ekipa iz radnih organizacija „Una“, „Krupatrans“ i „Podgrmeč“, te ekipa Osnovne škole iz Jezerskog. Mi

Fuad Džigumović

dine sve veći interes. Od oko 6.000 zaposlenih u ovoj komuni u RSI učestvuje blizu 2.000 mladih. Još jedna značajna sportska manifestacija u velikoj mjeri okuplja mlade na selu, a radi se o Seoskim partizanskim igrama, gdje svake godine učestvuje preko 3.000 takmičara. Masovna sportska manifestacija je i Slet u povodu Dana mladosti koji se održava svake druge godine.

Pored ovih manifestacija sporta i fizičkog vaspitanja na području komune ima još niz sportskih aktivnosti i susreta.

Za sveukupnu aktivnost u fizičkoj kulturi u ovoj komuni se po ustaljenoj stopi doprinosu izdvaja 7.146.890 dinara što je nedovoljno, jer tim iznosom pokriva se polovina potreba. Međutim, u tekućoj godini predviđaju se veća izdvajanja a time i poboljšanje potreba za uspješnijom sportskom aktivnošću.

TEŠKOĆE U RADU

— Organizovanje finansiranja i djelovanje sport i fizička kultura na našoj opštini dobili su formiranjem Samoupravne interesne zajednice za kulturu i fizičku kulturu kaže Fuad Džigumović sekretar SOFK-e i dugogodišnji sportski radnik. To je bilo prije deset godina. Formi-

KOŠARKA

REVIJALNI SUSRET U
SKENDERIJU

SPORTSKI SPEKTAKL

BOSNA — ZLATNI 114:115

SARAJEVO, 5. marta (Tanjug) — U revijalnoj košarkaškoj utakmici u Sarajevu je generacija zlatnih košarkaša Jugoslavije pobijedila Bosnu 115:114 (65:53). Pred oko 6.000 gledalaca susret su u gradskoj dvorani centra „Skenderija“ sudili Radonjić i Markov iz Sarajeva.

BOSNA: Vučević 24, Đurić 2, Benaček 19, Alihodžić, Ljoljo 6, Lukenda 5, Primorac 10, Avdić 2, Alibegović 2, Bilalović 11, Hadžić 20, Mitrović 13.

ZLATNI: Slavnić 7, Kičanović 19, Plečaš, Jerkov 26, Kapčić 4, Daneu 2, Varajić 24, Šolman 33, Georgijevski.

APSOLUTNO PRVENSTVO REGIJE U KARATEU

Kremenović najbolji

VELIKA KLADUŠA — Održano je apsolutno prvenstvo regije u karateu za juniore. Prvo mjesto u borbama osvojio je Mirosljub Kremenović, a treće Nedeljko Milošević, članovi banjalučkog „Rade Ličine“. U pojedinačnoj konkurenciji u kataima Mirosljub Kremenović plasirao se na drugo mjesto. Kata tim „Rade Ličine“, čiji sastav čine Žarko Talić, Nedeljko Milošević i Mirosljub Kremenović, zauzeo je treće mjesto i izborio pravo učesća na prvenstvo republike.

B. Š.

NA PRVENSTVU JUGO-
SLAVIJE U PLIVANJUPet rekorda
Milanovi-
ćeve● Članica Incela nastupila u
pet disciplina i oborila repu-
bličke rekorde

MARIBOR - Minulog vikenda u Mariboru je održano prvenstvo Jugoslavije u plivanju. Članica Incela, inače, jedina predstavnica Bosne i Hercegovine, Svetlana Milanović, nastupila je u pet disciplina i ostvarila zapažene rezultate. U zatvorenim, 25-metarskim bazenima je oborila pet republičkih rekorda. U disciplinama 100 metara prsno, 200 prsno i 200 delfin plasirala se u „B“ finala, dok je na 100 delfin (vrijeme 1:15,2) i 200 mješovito (2:56,3) ostala bez plasmata. Inače, na 100 prsno ostvarila je vrijeme 1:25,3 i zauzela 11. mjesto, na 200 prsno 3:06,8 i deseto mjesto, te na 200 delfin 2:48,4, takođe odlično 11. mjesto.

REGIONALNO PRVENSTVO

„R. Vranješević“ iznenadila

● U konkurenciji seniora sve doskora neprikosnoveni ta-
kmičari Kozare zauzeli tek drugo mjesto ● Strijelci iz Prijedora
nisu se pojavili na takmičenju

STRELJAŠTVO

BANJALUKA - Ovogodišnje regionalno prvenstvo u gadanju serijskom vazdušnom puškom okupilo je 38 ekipa, sa 192 takmičara. Najugodnije iznenađenje priredili su seniori SD „Rada Vranješević“, koji su neočekivano bili bolji od sve doskora neprikosnovenih takmičara Kozare. Ipak, predstavnici najbolje streljačke družine u Banjaluci uspjeli su da osvoje prva mjesta u konkurenciji seniori, juniori i juniorki. Pokrovitelj takmičenja je bila radna organizacija „Elektrokrajina“ Banjaluka.

REZULTATI: Seniori, ekipno: 1. „Rada Vranješević“ 1074, 2. Kozara 1069, 3. „Nikola Bokan“ 1051. Pojedinačno: 1. Ranko Stanivuković („Rada Vranješević“) 366, 2. Slobodan Popović (Kozara) 362, 3. Ljubša Nacin (Kozara) 362. Seniorke, ekipno: 1. Kozara 1039, 2. „Rada Vranješević“ 1027, 3. „Slavko Rodić“ 999. Pojedinačno: 1. Svada Alić (Kozara) 356, 2. Slavica Čnsić (Kozara) 353, 3. Darka Grao-

rac („Rada Vranješević“) 347. Juniori, ekipno: 1. Kozara 1071, 2. „Nikola Bokan“ 1024, 3. „Slavko Rodić“ 1015. Pojedinačno: 1. Samir Omerović (Kozara) 363, 2. Nikica Kasipović (Kozara) 355, 3. Slaven Matić (Kozara) 353. Juniorke, ekipno: 1. Kozara 1066, 2. „Slavko Rodić“ 1008, 3. „Rada Vranješević“ 991. Pojedinačno: 1. Ljiljana Marić (Kozara) 369, 2. Aleksandra Kuzmanović (Kozara) 359, 3. Selma Skoko (Kozara) 353. Mladi juniori, ekipno: 1. „Braća Pavlić“ 498, 2. „Kasim Hadžić“ 486, 3. „Slavko Rodić“ 477. Pojedinačno: 1. Samir Begović (Vrbas) 176, 2. Edim Mehić („Kasim Hadžić“) 169, 3. Kemir Kurtalija (Jajce) 169. Pionirke ekipno: 1. „Slavko Rodić“ 482, 2. „Braća Pavlić“ 476, 3. „Kasim Hadžić“ 458. Pojedinačno: 1. Dženetina Dervović („Slavko Rodić“) 173, 2. Aida Šarić („Braća Pavlić“) 170, 3. Slavica Kesić („Braća Pavlić“) 166.

Na regionalnom prvenstvu su učestvovali strijelci iz Jajca, Skender-Vakufa, Čelincea i Banjaluke, dok su neočekivano izostali članovi streljačkih družina iz Prijedora.

M. JOKSIMOVIĆ

DANAS PRVI SUSRET KUPA UEFA: ŽELJEZNIČAR — DINAMO

„Čiro“ ili ekspres“

● Šansa jedne generacije ● Dinamo jeste jak, ali ne i nepobjediv ● Osim priželjkuje pobjedu bez primljenog gola

klonjena - kazuje šef stručnog štaba Željezničara Ivica Osim.

● Pobjedu je teško obećati, ali kakav rezultat priželjkujete?

— Bilo koja prednost izuzetno bi mnogo značila. A ako već ne uspijemo savladati Dinamo, dobro bi bilo da ne primimo pogodak.

● Dokle sežu vaše informacije o Dinamu?

— Koliko znam igraju klasično, najjači su na sredini terena, gdje igraju sa četvoricom fudbalera, naprijed i tandem isturenih napadača, a odbrana im je, navodno, slabiji dio tima. Na desnoj strani uz autoliniju najčešće nemaju čovjeka i ukoliko tako bude, Baljić bi mogao imati više slobodnog prostora za pomoć navaliti.

● Znači li to, da ste se već opredijelili za konačan tim i taktiku?

— Ne, o tome ćemo maltene odlučiti u toku susreta. Međutim, ako sovjetski tim zalgra po šemi za koju znamo, onda će Baljić iz sredine ponovo na staro mjesto lijevog beka, a i ostali dio tima prestroja - vače se u hod.

A sastav Željezničara sa alternativacijama izgleda ovako: Škrba, Berjan, Baljić, Šabanadžović, Čaplić, Komšić, (Čilić), Bahtić, Škoro, Mihajlović, Baždarević, Samardžija, (Čurić).

Utakmica na Grbavici počinje u 15.45 sati, a vodiče je švajcarski internacionalac Andre Dajna.

STRATEG: Ivica OSIM

PLANINARI

— Nedavno smo formirali Planinarsko društvo „Grmeč“ u Bosanskoj Krupi. Činjenica je da ranije ovako društvo nismo imali, a za njim se osjećala velika potreba. Naša je želja da što prije urod plodom formiranje ovog društva. Mi koji stojimo na čelu daćemo puni doprinos da se ova korisna aktivnost izlaska u prirodu što prije realizuje. Uz obećanje potpunog amaterskog rada i okupljanja što većeg broja članova, ubrzo će se osjetiti naše djelovanje - kaže Hasan Oraščani, predsjednik Predsjedništva Planinarskog društva.

želimo da ovu sportsku manifestaciju obogatimo sa još nekoliko sportskih disciplina, što će igrati u-

AKCIJE INVALIDA

— U prošloj godini organizovali smo opštinska takmičenja u sportskom ribolovu, streljaštvu, bočanju i šahu. Na ovom takmičenju učestvovalo je više od 60 invalidnih lica što smatramo velikim uspjehom. Pored toga članovi naših ekipa učestvovali su na Regionalnim i Republičkim takmičenjima i postigli zapažene uspjehe. Te aktivnosti ćemo i dalje nastaviti - kaže Maša Ezić, sekretar Saveza.

niti još korisnijim i zanimljivim - kaže Ibrahim Mušić jedan od organizatora igara.

— Takmičenje „Ladari na Uni“ okuplja svake godine sve veći broj učesnika. Ovo atraktivno takmičenje prelazi granice bosanske koprupske opštine. Prošle godine preko 60 posada učestvovalo u takmičenju od Crnog jezera do Bosanske Krupe. Naše je opretnije da ovo takmičenje, koje se održava u povodu Dana oslobodjenja Bosanske Krupe 20. juna obogatimo novim disciplinama iz takmičenja na vodi - kaže Sabahudin Ibrahimić, jedan od organizatora ovog takmičenja.

Fudbal predstavlja najmasovniji najpopularniji sport. To što se poslednje dvije godine događa na stadionima gdje igra Bratstvo te kvalifikacije za ulazak u Republičku ligu, nezaboravno je i čini ovaj sport sve privlačnijim. Među ljubitelji na ove igre vlada raspoloženje, a to je orijentacija Predsjedništva Bratstva, plasman u Republičku ligu. Kako danas stvari stoje Bratstvo je na dobrom putu da ove ambicije ostvari.

Pored Bratstva u Regionalnoj ligi takmiči se i Željezničar, a u Međuopštinskoj tri kluba. U opštinskoj ligi takmičenje se odvija između šest klubova mjesnih zajednica.

PRIPREMIO:
Boško VASILJEVIĆ

RUKOMET

REPREZENTATIVNI GOLMAN PONOVO NA LIJEČENJU

ARNAUTOVIĆ U IĞALU

BANJALUKA — Čuvar mreže banjalučkog rukometnog prvligaša Zlatan Arnautović morao je ponovo u Igalu na liječenje. Posljedice stare povrede (išijas) sve češće mu smetaju prilikom treninga i utakmica, tako da je morao potražiti liječničku pomoć. Tokom ove nedjelje biće podvrgnut specijalnim pregledima i terapijama. Za sada je neizvjesno da li će nastupiti u meču Infosistem - Borac u Zagrebu. Buđe li tako, bez sumnje, Banjalučani će ostati znatno oslabljeni, jer Arnautović je uvjerljivo najbolji pojedinac Borca u tekućoj sezoni.

L.P.

Specijalno za „GLAS“
Darko ŠVARC
„OSLOBOĐENJE“

Da je neko na startu rekao ljudima u Željezničaru da će doći do četvrtfinala Kupa UEFA-a, većina mu, dakako, ne bi povjerovala. Međutim, sada kada je visok evropski let plavih izvjesnost i kada se odbojavaju postavljeni sati do megdana sa Dinamom iz Minska, na Grbavici vladaju izmijenjeni apetiti. Strah od međunarodne scene odavno je iščilio, rođeno je saznanje da nema nepobjedivih, a potvrdu vlastite vrijednosti, ako već Sliven i Sion i nisu bili adekvatna mjerila, donio je ubjedljiv trijumf nad skupom rumunskih reprezentativaca iz Krajove.

I, prosta logika nameće se sama od sebe. Ako je dohvaćeno četvrtfinale najmasovnijeg evropskog kupa, zašto da ne bi i polufinale. Minčani jesu jak tim, kako bi inače bili u društvu Željezničara ove prve maratonske srijede, ali bauk nisu. Nema razloga da budu, usprkos činjenici da našim ekipama upravo sovjetski timovi najmanje odgovaraju i da se gotovo ne pamti neki uspjeh naših u nadmetanju sa klubovima iz SSSR-a.

— Mislim da je još rano govoriti o konačnom pobjedniku. I prva je utakmica, naravno, važna, ali krajnja odluka uvijek pada u revanšu. Istina je da smo Dinamo najmanje željeli ali kada je već žrijeb tako htio, nećemo ustuknuti, ni pred imenom rivala, ni pred tradicijom koja nam nije na -

SA KONFERENCIJE UDRUŽENJA KLUBOVA REGIONALNE LIGE BiH

ZAR OPET SVI NA MORE?!

● U slučaju da jajački ligaši Elektrobosna i Vrbas odu na pripreme na jadransku obalu, protiv njih će se povesti disciplinski postupak

PRNJAVOR — U mnoštvu praznih diskusija na sjednici Konferencije Udruženja klubova Regionalne lige Bosne i Hercegovine, grupa Zapad, neke bi ipak, trebalo spomenuti. Zdenko Sašić, predsjednik Međuopštinskog fudbalskog saveza Banjaluka je govorio o odlasku amaterskih klubova na pripreme na jadransku obalu i izlaganju nepotrebnim troškovima.

— Uveliko se govori da će jajački ligaši Elektrobosna i Vrbas pripreme nastaviti na moru. U amaterskom sportu, a uopšte, ovo je nespojivo sa zdravom pameti. Mi se i ovdje na ovom skupu moramo dogovoriti i zajednički krenuti u borbu protiv ovakvih pojava. Neka ne čudi, stoga, ljude u Jajcu kada

protiv njih budemo podnosili disciplinsku prijavu.

XXX
Sudijska organizacija i problemi s njom i ovdje su bili izgleda od „životnog značaja“. Kontrolori suđenja posebno.

— Prije nekoliko dana održan je zajednički satanak predsjedništva tri grupe regionalnih liga - istakao je Mile Grujić, predsjedavajući Predsjedništva Udruženja. Mi za ovaj skup nismo dobili pozive na vrijeme. Stoga sada i lutamo u mnogim stvarima vezanim za sudijsku organizaciju. Na tom sastanku delegati su se usaglasili da i dalje u sve tri grupe nastavi da funkcioniše sistem stalnih sudijskih kontrola. Mišljenja sam da i mi u našoj Ligi trebamo da podržimo ovaj stav.

XXX

SENIORSKI ŠAMPIONAT
JUGOSLAVIJE

ŠAH

NOVI SAD, 4. marta (Tanjug) — U 8. kolu seniorskog šampionata Jugoslavije u šahu postignuti su ovi rezultati: Popović - Abramović prekinuto; Marjanović - Barlov 1:0 (32); Vučinić - Kovačević prekinuto; Rukavina - Đurić remi (22); Čebalo - Redžepagić 1:0 (29); Ko-

baš - Ž. Nikolić remi (15); Jaćimović - Filipović remi (17); Ivanović - Kožul 0:1 (27); Damijanović - Cvitan remi (19).

Stanje poslije 8. kola: Marjanović 5.5, Đurić, Kovačević i Čebalo po 5 (1), Popović 4 (2), Ivanović, Barlov i Ž. Nikolić po 4, Rukavina i Kožul po 3.5 (1), Cvitan 3.5, Kobaš 3, Damijanović i Vučinić po 2.5 (2), Jaćimo-

vić 2.5 (1), Redžepagić 2.5, Abramović i Filipović po 2 (2) poena.

Osmo kolo bilo je veoma borbeno. U 4 partije igrači su nudili žrtve figura ili kvaliteta. Važnu pobjedu u borbi za prvo mjesto postigao je mladi niški velemaistor Slavoljub Marjanović protiv internacionalog majstora Dragana Barlova.

PRVENSTVO MLADOSTI

FINIŠ SVE UZBUDLJIVIJI

LAKTAŠI — Tek poslije 24 odigrana meča zabilježen je prvi remi u petom kolu u meču Marjanović - Vranješ. Vodeći Talić sigurno korača ka tituli prvaka.

REZULTATI 6. KOLA: Stegić - Vranješ 0:1, Vučetić - Miličević 0:1, Talić - Krivokuća 1:0, Rogić - Davidović remi, Tadić - Marjanović 0:1.

REZULTATI 7. KOLA: Miličević - Talić 0:1, Vranješ - Rogić 0:1, Marjanović - Stegić 1:0, Krivokuća - Tadić 1:0, Davidović - Vučetić odgođeno.

PRVENSTVO PRNJAVORA

PRNJAVOR — Veteran Karić je u derbiju 9. kola porazio Adžamovića, pa je preuzeo vodstvo od Hadžijabdića, koji je protiv Zarića remizirao. Amanović je nastavio sa uspješnom serijom, a pet uzastopnih pobjeda zabilježio je protiv aktuelnog prvaka Gašića, koji očito gubi bitku za najviši plasman.

Rezultati 9. kola: Malinović - Milutinović 1:0, Kolarić - Đurić remi, Švraka - Lazarević odgođeno, Hadžijabdić - Zarić remi, Gašić - Amanović 0:1, Prgonjić - Krajišnik

BORBENO KOLO

baš - Ž. Nikolić remi (15); Jaćimović - Filipović remi (17); Ivanović - Kožul 0:1 (27); Damijanović - Cvitan remi (19).

Stanje poslije 8. kola: Marjanović 5.5, Đurić, Kovačević i Čebalo po 5 (1), Popović 4 (2), Ivanović, Barlov i Ž. Nikolić po 4, Rukavina i Kožul po 3.5 (1), Cvitan 3.5, Kobaš 3, Damijanović i Vučinić po 2.5 (2), Jaćimo-

vić 2.5 (1), Redžepagić 2.5, Abramović i Filipović po 2 (2) poena.

Osmo kolo bilo je veoma borbeno. U 4 partije igrači su nudili žrtve figura ili kvaliteta. Važnu pobjedu u borbi za prvo mjesto postigao je mladi niški velemaistor Slavoljub Marjanović protiv internacionalog majstora Dragana Barlova.

SI GRAHOVAČ

SMJENA NA VRHU

0:1, Vrhovac - Hadžiselimović 0:1, Adžamović - Karić 0:1.

REDOŠLJED: Karić 7.5 poena, Hadžijabdić 7, Zarić, Adžamović i Đurić po 6, Gašić i Amanović 5.5.

Parovi 10. kola: Milutinović - Krajišnik, Zarić - Gašić, Karić - Hadžijabdić, Hadžiselimović - Švraka, Đurić - Vrhovac, Malinović - Kolarić, Lazarević - Adžamović, Amanović - Prgonjić.

PRIJATELJSKE
UTAKMICE

**AKO SE
PO JUTRU...**
RUDAR — ČELIK
2:0 (1:0)

PRIJEDOR — Ako se po jutru dan poznaje, Rudar je na najboljem putu da u nastavku prvenstva dobrim igrama i rezultatima prijatno iznenadi. Takva konstatacija nameće se nakon onog što smo vidjeli u prijateljskoj utakmici između „zeleno-crnih“ i zeničkog drugligaša. Svih 90 minuta Rudar je bio taj koji je diktirao tempo. Već u 36. minutu golom Bihorca domaćin je došao u vodstvo od 1:0, a u 90. minutu Petković je udarcem glave postavio konačan rezultat. Turuntaš kod domaćih je, kao i Mujkić u ekipi gostiju, pogodio stativu. Pred oko 1.500 gledalaca susret je vodio Talić (Prijeđor). R. S.

KORAK LJUBIČA

PRNJAVOR — Fudbaleri Ljubica odigrali su i treću kontrolnu utakmicu, ovaj put u Derventu protiv domaćeg Poleta. Člana dobojske Međuopštinske lige. Po teškom trenu domaći su se bolje snašli i ostvarili pobjedu od 2:0 (1:0). Trener Čunčić nije mogao računati na prvotimce: Marica i Dervića, Mešića, Brkovića, Jaberovića i Mišića, koji su bili opravdano spriječeni, a izveo je sastav: Ilišković, Jelić, Melića, Mehić, Orjanović, Tešnjač, Hamzić, Janković, Čepan, Hahović, Ljubović, (Segić, S. Đević, Janić, Jugoi) Sljedeću provjeru Ljubičima u nedjelju u Prijedoru protiv VUPIK-a iz Vukovara, s kojim se godinama odvijaju izuzetno bliski odnosi. B. R.

ŠAHOVSKI ZADATAK

BROJ 793

Priprema: Nikola LAKIĆ,
šahovski majstor

Bijeli: Kg2, Dg7, Ta5, Td1, Sb3, pešaci a2, b6, c5, f2, g3 h3 (11).
Crni: Kc8, Dc3, Te8, Th8, Sd7, Ld8, pešaci b7, c6, g6, h5 (11).
Bijeli vače i dobijaju!

Ova napadačka pozicija nastala je u susretu dvojice manje poznatih igrača - bijeli je na forsiran način ostvario protivničku pet poziciju.

Rješenje prošlog zadatka: 1... Th2 Ld5 Tr3 Tr4 Kc4 Ob3 i bijeli je predao.

REVOLUCIJA I MUZIKA OSKARA DANONA 8

Piše: Mirjana MIČOVIĆ

Izvijala se pjesma partizanska

Kako se osjeća dirigent 1960. godine?! Sjećanja naviru, beskrajno emotivan kao najtananija antena, pun finog ljudskog lirizma. Danon je stupio ispred orkestra... partizanska šumska koliba... Goranin, divni drug neponovljivih dana mladosti... riječi koje se ne mogu zaboraviti... "Dirigovaćeš to u našem, slobodnom Beogradu"... Sve seto, mnogo još neiskazanog, kovitlacu njemu, ljudski se prelama, a u dvorani niko i ne sluti šta raspinje dirigenta koji se lagano naklanja publici i orkestru, spreman da počne sa prvim taktom.

To je ona prava, široka i ljudska, dirljiva i izvorna, priča koja se, te večeri, završila onako kako se i jedino mogla završiti!

Danon je dirigovao izvlačeći iz svog ljudskog i umjetničkog bića ono najmoćnije: uspomenu, snagu, sjećanja, dah, duh, dug, epos, njegove ruke su vitale kao pomamne, Beethoven je zvučao olujno, orkestar je slutio da neka divlja snaga izbija iz dirigenta, publika, iz časa u čas, osjeća da muzika "raste", pjenuša kao najmoćniji hok, a čelo dirigenta Danona je nabrano kao grč, pečat jednog unutrašnjeg zbivanja koje je jako kao ova muzika!

Dirigent je zatalasao u kipeću pjenu i orkestar, i publiku, vodio je svojim rukama muziku i emocije, sve je u napetosti struna - Pavle Goranin, šuma i neizvjesnosti, juriti i krv, glad i strah, kiša i djeca, idemo dalje, vrtićemo se naprijed svi zajedno, njih je više ali mi smo jači, sve sve u kovitlacu ove jesenje noći...

A kada je umoran, skoro klonuo, zastao da označi završetak, grunula je najljepša muzika - ovacije i ljudi na nogama... Danon je stajao ozbiljan, skoro mrk... Dlanovi u buketu pjeska, ali, niko nije slutio šta se u njemu prelamao!

Geler u ramenu

Partizanski dani... Pavle Goranin, narodni heroj... Koliba i jednostavne riječi druga... "Eroika" onda, i, evo, "Eroika" danas!

Ali, ostalo je zabilježeno:

— Od te večeri "Eroika" je postala trajna uspomena i na vrhunce interpretacije Beovena popeo se Danon, dirigujući "Hale" orkestrom u Manchesteru, kada je za izvođenje "Eroika" kritika izrekla svoj sud, konstatacijom da se Oskar Danon popeo na najviše visove tu - mačenja Beovena!

Ime Oskara Danona, dirigenta, danas se najavljuje na mamutskim afišama širom cijelog svijeta - došao je veliki muzički gost, Svjetske metropole i hramovi muzičke tradicije dočekuju ga kao - doživljaj, i dok se penje na dirigentski podijum, niko i ne sluti da veliki umjetnik ima u ramenu - ratni geler!

Stekao ga je, kao partizan, jednog jutra 28. novembra 1942. godine. I od tada, pa, evo, do danas, taj geler je tu, povremeno ga podsjeća na događaj koji je mogao, za njega, da se završi tragično, srećom nije, ali, publika Evrope i Azije, Afrike i Amerike, ne zna koliko je trebalo unutrašnje snage i volje, želje i istinske moći, pa "zaboraviti" taj prokleti geler, pogotovo što je rame dio ruke, a dirigent govori rukama!

Planina Majevica, nadomak sela Maleševca, vodi se borba. Jedna od - žestokih! Danon je Jovo, zamjenik komandanta bataljona. Sa druge strane su četnici, ali, tu su i ustaše, pomažu četnicima...

● Revolucija mi je pomogla da se i kao ljudsko biće i kao umjetnik izrazim i otvorim ka društvu, borcima, narodu - rekao je jednom poznati umjetnik

Jovo nosi na ramenu, karabin. Bitka, povremeno i jena, da bi se opet sve zavratilo! To jutro Jovo nikada neće zaboraviti, jer, sve se zbilo iznenadno, kao što se, inače, u ratu i zbiva. Išao je ka jednom rovu... Meci su slabije zujali, zato je pošao, ali nije slutio da se nalazi "na mušici" mitraljeza!

Praskav, i ubitačan rafal... Kundak od karabina na ramenu je prasnuo, kao staklo! Jedan geler je u - njegovom ramenu. Drugi, u grlu! Ispod lijeve vilice!

Kako je to čudno: dve rane, a ne bole, samo krv?! Odjednom, javlja se neka pritajena želja, jača od htijenja i razuma, poželio je da legne... U stvari, bilo je to pravo stanje tijela, jače od duha!

Povratak iz mrtvih

Pritrčalo je nekoliko boraca, uvuklo ga u rov... Krv je liptala, jezik me je stezao od otekline, sve manje je snage u meni, a kroz koprenu, kao izdaleka čujem glasove drugova koji menose - sjećase Danon prve partizanske rane.

Prije nego što je sasvim utonuo u mrak kada iščezava sjećanje, urezale su mu se i ove riječi:

"Poginuo je!... Ne miče se skoro nikako!... A ako i nije, neće dugo naš Jovo!"

— Nisam imao ni toliko moći - sjećase Danon - da im doviknem: drugovi, nisam mrtav, živ sam!... Nosili su me i odnijeli tamo gdje su već ležali ostali mrtvi drugovi!

Rojevi metaka su još praštali, ali, nije ih više čuo, mrak je sve više, i više stezao sva čula, sve se utopilo u tamu!

Tako je ležao i sačekao i noć... Krv više nije isticala iz njega. Polusan se mijenjao sa nesvjesticom, ali i taj kratki san ga je krijepio... Imao je sreću, u predsudnim okolnostima uvijek, u životu, a ratu pogotovo, sreća je i te kako potrebna tek - digao se lagano, ostavio mrtve drugove oko sebe, počeo da gevelja čudnim koracima ka štabu bataljona!

U štabu su već znali: Jovo je poginuo... Stražar, ispred štaba, podigao je pušku, jedna silueta izranja iz mraka prema njegovoj cijev!

— Opet, na sreću: oroz nije povučen... Stražar je, naprežući oči, prepoznao zamjenika komandanta, Jovu, zaprepastio se, kako to, on ide, a mrtav je!

Danon; Uplašio se taj naš drug, i pobjegao, a ja nisam imao, u tom času, vremena da razmišljam: šta bi bilo da je skreo - saao u menel

Popis romanijskih boraca

Kako se začinjala, radala i živjela partizanska pjesma u našoj revoluciji...

Ime umjetnika i ratnika Oskara Danona nezaobilazno je u tim podacima koji su časti dio istorije. Visokog nad-

Članovi kulturne partizanske ekipe pripremaju portrete velikih vođa revolucije Lenjina i Tita (O. Danon sasvim lijevo, u uglu)

aren, pun stvaralačke strasti koje nosi u svojoj prirodi i sopstvenoj ličnosti, predan ciljevima za koje se opredijelio, svaki posao Danon je prihvatao kao ulaganje čitavog sebe. Bez ostatka!

Tako će, jednom prilikom, reći i ovo: — Revolucija mi je pomogla da se i kao ljudsko biće i kao umjetnik izrazim i otvorim ka društvu, borcima, narodu. Tamo sam, na planinama i u dolinama, počeo da pišem svoje borbene pjesme, koje su odmah postale opštenarodna svojina i počele da žive u partizanskim brigadama i među običnim ljudima...

Zaista kako je to počelo, kako se stvarala partizanska pjesma koja je postojala narodna i popularna?

Danon:

U početku nismo imali oformljene jedinice, koje su, kao jedinice, djelovale. U početku smo vojevali - dilerizama! I to s borcima, sa ljudima iz sela, i sa ljudima koji su došli iz grada da organizuju ustanak. Jedno vrijeme smo vršili određene akcije, a mnogi su se, ponovo, vraćali na svoja mjesta. Na primjer, seljaci da rade. Tako je to trajalo jedno vreme, dok se nije uvidjelo: pa tako više ne možel Treba formirati jedinice!

Tada, kada su se formirale jedinice, Oskar Danon je bio jedan od prvih koji je dobio zadatak, da popiše borce.

Slaviša Vajner Čiča, Romanijska, ga je pozvao: "Morat ćeš da to učiniš odmah! Moramo imati spisak boraca... Taj zadatak nam je sada vrlo važan!"

Primajući zadatak od komandanta Romanijskog odreda, partizan Jovo je krenuo na posao. Valjalo je obići više krajeva, upisati podatke o borcima, pozvati ih da dođu na zbornu mjesto. A kada su svi pozvani pristigli, Jovo je, još jednom, napravio spisak...

A onda, odmah, tu među borcima, skovana je - pjesmal Danon:

Narod je odmah počeo da pjeva... Izvijala se pjesmal "Romanijo visokog visa, gdje no Čiča, vojnike popisa!"

U sljedećem broju: IDE TITO PREKO ROMANIJE

Kolins je ugasio cigaretu i dao tehničari - ma znak da mogu da prebace tijelo na nosila. Mlada Doris je i dalje stajala u uglu i nekako čudnih, staklastih očiju, pijila u neku za - mišljenu tačku. Kolins joj je prišao i glasno se nakašljao. Nije reagovala. Spustio joj je ruku na rame i blago je prodrmao.

— Trebalo bi da razgovaramo... Morate mi reći sve što znate.

Doris se okrenula ka njemu, ali kao da ga nije primijetila. Tek kada ju je ponovo upozorio da mora da joj postavi neka pitanja, blago je klimnula glavom.

— Možda je bolje da pređemo u kuhinju - pedloži Kolins. — Tamo je mirnije.

Postužala ga je. Kada su prešli u kuhinju i sell, ponudio ju je cigaretom i to je bio više nego dobar potez, jer se Doris, povukavši prvi dim, odmah pribraša.

— Koliko dugo ste radili kod gospode Ferer?

— Nekoliko godina... Bila je korektna i lijepo mi je plaćala. Bila je tiha, rijetko ko joj je dolazio u kuću. Zaista ne mogu da shvatim kome je mogla da smeta.

— Ta marama s kojom je zadavljena, da li je njena?

— Da.

— Gospoda Ferer je bila u penziji, ali izgleda da je imala i nekih dodatnih prima - nja. Stan je veoma luksuzan... samo u bifeu se nalazi malo bogatstvo. Ima vrijednih slika...

— Kćerka joj je stala novac. Često mi je pričala o njoj. Sada je negdje u Evropi... radi kao foto - model i bogata je.

— Izgleda da su sve stvari na svom mjestu - prošapta Kolins. — Nema tragova...

KRATKA PRIČA

R. POPINS

Uspomene

— Ništa nije ukradeno - prekinu ga Doris. — Jedino su neke stvari pomjerene. Na primjer, one figurice na komodi je neko dirao.

— Možda ih je pomjerila gospoda Ferer?

— Ne. Nikada ih nije dirala, niti je meni dozvoljavala da ih pomjeram... eno, pogledajte. Prašina je svuda obrisana, ali krug u kojem se one nalaze nije mjesecima ni taknut.

— Čudno - procijedi Kolins, počevši se po bradi. — Između ubstva i vašeg dolaska prošlo je vrlo malo vremena... Ko je to mogao da dira?

Ne znam. Te figurice su veoma stare i, koliko sam shvatila gospodu Ferer, nemaju neku posebnu vrijednost, ali je bila veoma emotivno vezana za njih.

— Šta je sa njenim suprugom?

— Umro je prije nekoliko godina, a prije toga živio je sam. Razveli su se još dok je njihova kći bila mala. Poslije toga se nije više udavala.

— Ipak, možda je imala nekog prijatelja? Da li ju je neko posjećivao?

— Ne, to sam vam već rekla. Retko ko je dolazio ovamo... Jedino jedna žena iz susjedstva... Što se tiče muškaraca, ne znam, možda je imala nekog. Nikog nije dovodila ovamo, ali je često izlazila... Imala je neko svoje društvo, ali mislim da su sve to ozbiljni i poštenu ljudi. Bila je veliki moralista.

Vrata se otvorila i tehničar Toni proviri.

— Šefe, gotovi smo. Idemo... Hoćete li s nama?

— Da. - Kolins je ustao i pružio Doris ruku.

- Hvala vam, ako se sjetite još nekog detalja koji bi nam, možda, bio od koristi, javite mi se. I ne zaboravite da svratite u policijsku stanicu! Morate da potpišete izjavu i da popunite neke formulare.

— Da li sada mogu da odem kući?

— Naravno. Neko od mojih ljudi će započeti stan. Možete sa nama, ako hoćete.

Doris se nasmišljala i blago odmahнула rukom.

xxx

Ison Ferer podiže ruku iznad očiju i počeo da trepće. Svjetlost jake lampe na inspektorovom radnom stolu, bila mu je ta - čeno u oči, i činilo mu se da mu ta blještava svjetlost, poput oštih iglica, prodire u tijelo. Kolins je stajao na sredini kancelarije, malo raširenih nogu, s rukama u džepovima i sa pobjedonosnim izrazom na licu. Slučaj Ferer riješio je u rekordnom roku.

— Dobro, da privedemo ovaj naš razgovor kraju, gospodine - reče, pokazavši rukom ka izveštaju koji je već bio spreman. — Hoćete li da potpišete priznanje?

— Ison je klimnulo glavom, ali se nije pomjerio, već je, uzdahnuvši glasno, počeo da se polgrava dugmetima na sakou.

— Nisam počeo s namjerom da je ubijem - prošaputao je. Kunem vam se da nisam želio ništa loše. Jednostavno, htio sam da raščlani neke stvari.

— Mislite u vezi s vašom kćerkom?

— Da. Strašno me je pogodilo kada sam

saznao istinu... pogotovo kada sam shvatio zbog čega je to učinila. Davno smo se razveli, ali je nikada nisam prestao da održavam kontakte s mojom kćerkom. Volim je, brinuo sam o njoj... stao joj novac, poklone. Naravno, kada je odrasla sve se to promijenilo. Ona je krenula svojim putem i prije pet šest godina prestali smo da kontaktiramo. Ja sam zbog jedne teške operacije bio više od dvije godine vezan za postelju... - Ferer je učtao, ali ga inspektor ohrabri da nastavi. — Nisam htio da je opterećujem svojom bolešću i to nas je udaljilo jedno od drugog.

Nisam vas najbolje razumio... Zbog čega je vaša bivša supruga rekla djevojci da ste mrtvi?

— Oh, to je užasno... morate me razumjeti. Otišao sam kod nje, jer sam želio da saznam kćerkinu adresu... I uopšte da razgovaramo o maloj. Bila je veoma arogantna i odmah mi je rekla da sam za moje dijete mrtav. I znate li zbog čega je to učinila? Samo zbog novca! Elizabeta se probila, proslavila... valjda radi kao foto - model, ili nešto slično. Ta žena se plašila da bi mi kći dala nešto novca... da blama kćerkino bogatstvo morali da dijelimo.

Kolins je otišao do svog stola i sjeo.

— Vjerujem da obožavate svoju kćerku... Uostalom, ta sentimentalnost vas je i odala. Bedinerka je primijetila da su figure na komodi pomjerene. Tvrdila je da ih gospoda Ferer nije dirala... Vi ste ih pomjerali. Do - duše, tu nismo našli nikakve otiske, ali to mi je dalo ideju da pretražim sve stvari koje su mogle da vas emotivno vrate u prošlost... Tako smo došli do onog albuma s fotografijama vaše kćerke. Nije trebalo da uzmete njenu fotografiju, a da ne govorim o tome što ste preturali po kutiji s njenim igračkama iz djetinjstva. Na poklopcu su vaši otisci.

— Pa niste u pravu, gospodine - prošaputao Ferer. — Sve sam, poslije onog, uradio svjesno... Znam da mi nećete vjerovati, ali ja sam zalata namjeravao sam da se predam. Ipak, nisam htio biti budala da diram stvari, ako želim da prikrijem zločin. — Ferer je ustao i polako prišao inspektorovom stolu. — Uostalom to sad nije bitno, prošaputao je, a zatim potpisao priznanje.

**SOUR „RMK—ZENICA“ ZENICA
RO Tvorica lanaca i
građevinskih armatura
„Metalka“ Prnjavor**

Na osnovu člana 67. Pravilnika o radnim odnosima, te odluke Zbora radnika broj 01/85. od 10. januara 1985. godine Radna organizacija Tvorica lanaca i građevinskih armatura „Metalka“ Prnjavor, raspisuje

PONOVI OGLAS

o prikupljanju novčanih sredstava građana i radi zapošljavanja većeg broja novih radnika

1. Radi izgradnje novih i proširenja postojećih kapaciteta u cilju zapošljavanja većeg broja novih radnika, Radna organizacija prikuplja novčana sredstva građana i obezbjeđuje zapošljavanje istih u skladu sa samoupravnim opštim aktima RO.

2. Novčana sredstva građana se prikupljaju u visini od 8.000 DM ili u drugoj odgovarajućoj deviznoj protivvrijednosti.

3. Novčana sredstva građana prikupljaju se do kraja aprila 1985. godine.

4. Udružena novčana sredstva sa građanima otplaćuju se u roku od 5 godina, nakon završetka investicionog programa, sa kamatnom stopom u iznosu od 7,5 posto godišnje.

5. Novčana sredstva građana prikupljaju se za obavljanje poslova i radnih zadataka u okviru njihove stručne sprema sa mogućnostima prekvalifikacije i dokvalifikacije.

6. Zainteresovani kandidati pored opštih uslova za zasnivanje radnog odnosa treba da ispunjavaju sledeće posebne uslove

- da ima završenu najmanje osmogodišnju školu

- da su zdravstveno sposobni za obavljanje određenih poslova u skladu sa Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka.

7. Prilikom izbora prednost imaju kandidati koji udruže veći iznos sredstava a istovremeno ustupe svoja uvozna prava, a imaju odgovarajuću stručnu spremu metalske struke.

Ukoliko se na oglas ne prijavi dovoljan broj kandidata sa završenom najmanje osmogodišnjom školom, primit će se kandidati koji imaju završenu četvororazrednu školu.

Prijave sa potpunom adresom i potrebnim dokazima o ispunjavanju uslova podnose se u roku od 20 dana nakon objavljivanja ovog oglasa u listu „Glas“, na adresu: SOUR „RMK—ZENICA“ ZENICA RO „METALKA“ PRNJAVOR.

**AIPK RO Istraživačko-razvojni Institut
OOUR POLJOPRIVREDNI ZAVOD — BANJA LUKA
Ulica 4. jula 19.**

objavljuje

OGLAS

za izbor radnika na poslove odnosno radne zadatke

1. Auto-mehaničara - vozača 1 izvršilac
2. KV radnika ratara 1 izvršilac
3. NK radnika 1 izvršilac

Uslovi: Pored opštih uslova predviđenih zakonom, kandidati moraju da ispunjavaju i posebne uslove:

- pod 1) VKV ili KV auto-mehaničar i KV vozač motornih vozila sa tri godine radnog iskustva u struci,

- pod 2) KV ratarski radnik,

- pod 3) NK radnik sa završena četiri razreda osnovne škole.

Radni odnos se zasniva na neodređeno vrijeme.

Lični dohodak po Pravilniku o raspodjeli. Oglas je otvoren 8 dana od dana objavljivanja u listu „Glas“.

Prijave sa potrebnim dokazima o ispunjavanju uslova oglasa dostaviti na adresu kao u zaglavlju oglasa.

Neblagovremene i nepotpune prijave neće se uzimati u razmatranje.

**ROTI „KNEŽOPOLJKA“
BOSANSKA DUBICA
OOUR „PREDIONICA“**

Komisija za radne odnose OOUR—a „Predionica“ i Radne zajednice donijele su odluku kojom se raspisuje slijedeći:

OGLAS

za prijem izvršilaca radi obavljanja slijedećih poslova i radnih zadataka:

1.) PRELAC — pripravnik - 35 izvršilaca

- radni odnos se zasniva na neodređeno vrijeme,

POSEBNI USLOVI:

- KV radnik sa završenom tekstilnom školom prelačkog ili tkalačkog smjera,

- prednost imaju kandidati prelačkog smjera.

2.) PRIPRAVNIK U SPRP - (jedan) 1 izvršilac.

- radni odnos se zasniva na određeno vrijeme (12 mjeseci)

POSEBNI USLOVI:

- VŠS - ekonomskog smjera

3.) RADNIK NA VANJSKOM TRANSPORTU — 4 (četiri) izvršilaca.

— radni odnos se zasniva na neodređeno vrijeme,

POSEBNI USLOVI:

- završena osmogodišnja škola

4.) ČISTAČICA U RADNIČKOM RESTORANU — 1 (jedan) izvršilac

- radni odnos se zasniva na neodređeno vrijeme,

POSEBNI USLOVI:

- završena osmogodišnja škola.

Radnički savjet Radne zajednice donio je odluku kojom se raspisuje:

KONKURS

za prijem izvršilaca u cilju obavljanja slijedećih poslova i radnih zadataka:

BUKOVODILAC OPŠTE PERSONALNE I PRAVNE SLUŽBE — 1 (jedan) izvršilac.

- radni odnos se zasniva na neodređeno vrijeme,

POSEBNI USLOVI:

- VŠS pravni fakultet, ili VŠS I stupanj pravnog fakulteta, ili viša upravna škola,

- posjedovanje moralno-političke podobnosti,

- da nije osuđivan za krivična djela iz člana 511. ZUR-a,

- radno iskustvo u struci najmanje 3 (tri) godine.

OPŠTI USLOVI ZA SVA OGLAŠENARADNA MJESTA propisani su članom 168. Zakona o udruženom radu.

Rok za prijavljivanje je 8 dana od dana objavljivanja oglasa, a 15 dana od dana objavljivanja konkursa u sredstvima javnog informisanja.

Uz prijavu je obavezno predočiti dokazne isprave kojima se obezbjeđuje ispunjavanje opštih i posebnih uslova (uvjerenje o traženom stepenu stručne sprema, izvod iz MKR, potvrda o radnom iskustvu), te ostale dokaze potrebne za prijavljivanje na oglas.

Prijave i dokazne isprave slati na adresu: ROTI „Knežopoljka“ Bos., Dubica, Ul. Nikole Luketića 109, sa naznakom „za oglas“, putem PTT, Bos. Dubica.

Nepotpune i neblagovremene prijave neće se uzimati u razmatranje.

**RO „KRUPATRANS“
BOSANSKA KRUPA**

Na osnovu čl. 4 do 7 Pravilnika o radnim odnosima radnika, te odluke Komisije za međusobne odnose radnika, raspisuje se:

OGLAS

za popunu radnih mjesta

OOUR „SAOBRAČAJ“

1. DIPLOMIRANI MAŠINSKI INŽINJER 1 izvršilac
Prijem se vrši na neodređeno vrijeme, a kandidat treba da ima završen mašinski fakultet i radno iskustvo 6 mjeseci u struci. U koliko se na oglas ne prijavi ni jedan kandidat sa radnim iskustvom može se primiti i pripravnik.

2. KOVAČ 1 izvršilac

3. LIMAR 2 izvršilaca

4. TOKAR 1 izvršilac

Za navedena radna mjesta prijem se vrši na neodređeno vrijeme, a kandidati treba da posjeduju KV-e kvalifikaciju i radno iskustvo 6 mjeseci u struci.

Prije prijema biće izvršena prethodna provjera znanja.

5. VOZAČ C, E ili D KATEGORIJE 4 izvršilaca

Prijem se vrši na neodređeno vrijeme a kandidati treba da imaju položen državni ispit, te da posjeduju C, E ili D kategoriju, te radno iskustvo od 6 mjeseci u struci.

Prije prijema za ovo radno mjesto biće izvršena prethodna provjera znanja.

6. VOZAČA — PRIPRAVNIKA 4 izvršilaca

Prijem se vrši na neodređeno vrijeme a kandidati treba da imaju završenu redovnu školu za KV vozače.

7. VOZAČA — PRIPRAVNIKA 3 izvršilaca

Prijem se vrši na određeno vrijeme od 6 mjeseci a kandidati treba da imaju završenu redovnu školu za KV vozače.

OOUR-a „SERVIS—PRODAJA“

1. FIZIČKI RADNIK 1 izvršilac

Prijem se vrši na neodređeno vrijeme, a kandidat treba da ima završenu osmogodišnju školu.

2. AUTO—MEHANIČAR — PRIPRAVNIK 1 izvršilac

Prijem se vrši na određeno vrijeme od šest mjeseci, a kandidat treba da posjeduje KV.

RADNA ZAJEDNICA — ZAJEDNIČKE SLUŽBE

1. DIPLOMIRANI EKONOMISTA 1 izvršilac

Prijem se vrši na neodređeno vrijeme, a kandidat treba da ima završen ekonomski fakultet i radno iskustvo od šest mjeseci u struci.

2. MEHANOGRAF 1 izvršilac

Prijem se vrši na neodređeno vrijeme, a kandidat treba da ima završenu srednju školu i kurs mehanografije, te radno iskustvo od 6 mjeseci u struci.

Raspodjela ličnog dohotka vrši se prema Pravilniku o raspodjeli sredstava za lične dohotke i ostala lična primanja.

Prijave sa biografskim podacima, stručnoj spremi i radnom iskustvu dostavljati na gornju adresu.

Oglas ostaje otvoren 8 dana od dana objavljivanja u dnevnom listu „GLAS“ Banjaluka.

**Komunalna radna organizacija
„VODOVOD I KANALIZACIJA“
Banjaluka**

Objavljuje
Ispravku

OGLASA

objavljenog u listu „GLAS“ od 1.3.1985. godine:

Pod II-1 - pomoćni poslovi umjesto 6 radnika treba da stoji 4 radnika

III RJ „Proizvodnja i distribucija vode“

3. poslovi obezbjeđenja i rukovanja rezervoarima i prepumpnim stanicama priučeni radnici sa pravom nošenja oružja 2 radnika

S velikom tugom i neljzljivim bolom javljamo tužnu vijest da je naš dragi

VLADIMIR (GOJKA) DAVIČEVIĆ

nesrećnim slučajem izgubio život 4. marta 1985. godine u 6. godini života. Sahrana će se obaviti 6. marta 1985. godine u 15 sati na groblju Rebrovac. OŽALOŠĆENI: otac Gojko, majka Anđelka, brat Slavica, djedovi: Simo i Neđo, bake: Jovanka i Gospava, pradjed Milan, zatim tetke, ujac i ostala mnogobrojna rodbina i prijatelji.

061573

Dama 6. marta 1985. g. navršava se 11 godina od smrti moje drage majke

DANICE STANOJEVIĆ rođ. Pejčinović

U znak sjećanja na njenu plemenitost dajem uobičajeni prilog Udruženju distrofičara Banjaluka.

kćerka LJUBICA sa porodicom

Na prilogo toplo zahvaljuje Udruženje distrofičara Banjaluka, A. Šeremeta „L“, tel. 30 -746.

Tužnih srcem javljamo svoj rodbini, prijateljima i znancima žalosnu vijest da je naš dragi i nikad prežaljeni suprug, otac, brat, zet, daidža, svekar i djed

ISMET (IBRAHIMA) PAŠALIĆ

— tapetar u penziji —

nakon kraće bolesti preminuo u utorak 5. marta 1985. godine u 83 -oj godini života. Sahrana će se obaviti 6. marta 1985. godine u 16,30 sati u Stupnici u Banjaluci.

OŽALOŠĆENI:

supruga NASIHA, sinovi ZLATKO i AMIR, kćerka AZRA, sestre: AJŠA, SAMIJA i DŽEMILA, braća ALE, MUHAMED, FUAD, AHMET IMESUD, sestrići, bratići unučad te porodice: PAŠALIĆ, RAMIĆ, MUJEZINO - VIĆ, FAJIĆ, MESIĆ, DŽELIĆ, LOLIĆ, DURADBEGO - VIĆ, POPRŽENOVIC, SUČIĆ i DELIĆ, TAJI, te ostala mnogobrojna rodbina, komšije i poznanici.

057965

IN MEMORIAM

FERID (EDHEMA) ALAGIĆ

6.3.1981 — 6.3.1985.

S ljubavlju i poštovanjem

VJEČNO TUGUJUĆI:

majka SENIJA, supruga BERNANDA (CICA), sin EROL, sestre: FERIDA, JASMINKA, FAHIRA, MAIDA i brat JASMIN

057957

Dana 6. marta 1985. godine navršava se dvije godine tuge i bola od prerane smrti našeg dragog i voljenog brata

IRFANA SARAJLIĆA

Vrijeme prolazi, a ostaje samo praznina puna žalosti i sjećanja na njegov lik i dobrotu. sestra REJHANA, brat FAHRET sa porodicama

057950

AIPK „BOSANSKA KRAJINA“ BANJALUKA ZZ „AGROPROMET“ BANJALUKA OZO „SARAČICA“

Na osnovu odluke Zadržnog savjeta OZO „Saračica“ od 01.03.1985. godine, Konkursna komisija raspisuje

KONKURS

za imenovanje poslovnog rukovodioca OZO „Saračica“.

Pored opštih uslova kandidati treba da ispunjavaju i sljedeće posebne uslove:

- visoka stručna sprema poljoprivrednog ili ekonomskog smjera i 3 godine radnog iskustva na rukovodnim poslovima, ili
- viša stručna sprema poljoprivrednog ili ekonomskog smjera i 4 godine radnog iskustva na rukovodnim poslovima, ili
- srednja stručna sprema poljoprivrednog ili ekonomskog smjera i 5 godina radnog iskustva na rukovodnim poslovima,
- da su moralno i politički podobni za obavljanje ove funkcije,
- da nisu kažnjavani za djela iz člana 511. Zakona o udruženom radu.

Mandat poslovnog rukovodioca traje 4 godine.

Konkurs ostaje otvoren 15 dana od dana objavljivanja.

Prijave sa kraćom biografijom uz dokaze o radnom iskustvu i diplomu ili ovjeren prepis diplome slati na adresu: ZZ „Agropromet“ Banjaluka, Ulica Akifa Šeremeta bb, s naznakom „za konkursnu komisiju OZO „Saračica“.

Nepotpune i neblagovremene prijave neće se razmatrati.

SOUR „Jelšingrad“ RO Livnica čelika Banjaluka

Na osnovu odluke Radničkog savjeta br. I-200/84 od 28.11.1984. godine Komisija za prodaju osnovnih sredstava SOUR „Jelšingrad“ RO Livnica čelika — Banjaluka OBJAVLJUJE ponovnu

LICITACIJU

o prodaji

Teretnog vozila „zastava-furgon“ reg. br. BL 940-58, broj šasije 010094, broj motora 039821, godina

proizvodnje 1980. u nelspravnom stanju sa početnom cijenom 121.805,96 dinara.

Licitacija će se održati dana 12. marta sa početkom u 14,00 časova, u prostorijama transporta koje se nalaze u krugu RO Livnica čelika.

Pravo učešća na licitaciju imaju sva pravna i fizička lica koja prethodno polože kauciju 10% od početne cijene kod komisije za prodaju.

Vozilo namijenjeno za prodaju može se razgledati na dan licitacije u vremenu od 12,00 — 14,00 časova u krugu Livnice.

Komisija

MALI OGLASI

Veselina Masleše 13
Telefon 34-448
RADNO VRIJEME
OD 7,00 DO 15,00
SUBOTOM
OD 8,00 DO 12,00

PRODAJA AUTOMOBILI

PRODAJEM automobil opel askonu 20. godina proizvodnje 1980. i kamion TAM 2001 u dijelovima, sve na telefon broj 751-565, Banjaluka.

057923

PRODAJEM automobil volvo 66-GL 1,3. godina proizvodnje 1977. automatik žuti metalik, registrovan do mjeseca marta 1986. godine, prešao 58.000 kilometara. Moslovačka ulica broj 11, telefon broj 045/22-023 pogledati poslije 14,00 sati, Kutina.

057951

KUĆE

PRODAJEM kuću u užem centru Banjaluke, pitati u Ulici Nikole Bokana broj 25, telefon broj 40-058, Banjaluka.

057927

PRODAJEM kuću, strogi centar Laktaša, telefon broj 34-189 od 10,00 do 21,00 sat. Banjaluka.

057935

PRODAJEM u Priječanima manju kuću po dva dunuma zemlje i voćem, pitati na telefon broj 756-671, Pletikosa, Banjaluka.

057924

PRODAJEM hitno manju nisku prizemnicu s građevinskom dozvolom i ostalom dokumentacijom na Laušu u Ulici deveti prigradski put broj 15, cijena povoljna, pitati od 9,00 do 18,00 sati, Banjaluka.

057949

PRODAJEM hitno stariju kuću za rušenje u Ulici deveti prigradski put broj 15, cijena povoljna, pitati od 9,00 do 15,00 sati, Banjaluka.

057949

ZEMLJIŠTE

PRODAJEM plac u Laktašima, 20 ari, ograđen s pomoćnim objektom koji ima jednosoban stan i servis sa kanalom, pogodan za privatnog zanatliju. Telefon broj 011/604-114 od 20,00 do 22,00 sata, Beograd.

1-1

057787

PRODAJEM zemlju u Čardačanicima, veličine 2.000 kvadratnih metara, posadeno 30 voćaka, završeno prizemlje vikendice veličine 7x5 metara, telefon broj 57-791, Banjaluka.

1-2

057943

PRODAJEM 3.600 kvadratnih metara zemlje u Velikom Blašku, Klačnice. Telefon upitati broj 48-731, poslije 15,00 sati, Banjaluka.

057927

PRODAJEM dunum zemlje u Pavlovcu, udaljeno od asfalta 600 metara, upitati u Rudarskoj ulici broj 322/A ili na telefon broj 51-840 od 16,00 do 20,00 sati, Banjaluka.

057933

RAZNO

PRODAJEM harmoniku melodija 96 basova, sedam registara, neupotrebljivana, cijena 7.500.— novih dinara, telefon broj 40-269, Banjaluka.

057939

PRODAJEM saryo betamex nov, telefon broj 34-429, Banjaluka.

057929

PRODAJEM taksimetar i taxi tablu, telefon broj 48-347, Banjaluka.

057921

PRODAJEM trosjed i dvije fotelje, telefon broj 38-266, Banjaluka.

057926

PRODAJEM limenu cisternu zapremine 2.700 litara, telefon broj 34-791, Banjaluka.

057932

PRODAJEM komplet kiosk dimenzija 6,5x5 metara visine tri metra u Medreskoj ulici broj 4, telefon broj 52-024, Banjaluka.

057945

PRODAJEM dvoiposoban, dvosoban stan i gradilište, može posebno u Ulici Partizanskih avijatičara broj 4, Banjaluka.

057952

PRODAJEM kiosk, upitati svaki dan u kiosku u Ulici Mladena Stojanovića i Milana Radmana bb od 12,00 do 15,00 sati ili na telefon broj 40-470, Banjaluka.

057952

PRODAJEM tomos moped 49 kubika, cijena 50.000.— novih dinara, telefon broj 49-265, Banjaluka.

057955

STANOVİ (ponude)

IZDAJEM namješten dvosoban stan s telefonom u Ulici Borisa Kidriča broj 28, telefon broj 42-961, Banjaluka.

057922

SOBE (ponude)

IZDAJEM ležaj studentici u namještenoj dvokrevetnoj sobi, telefon broj 43-495, Banjaluka.

057944

IZDAJEM namještenu sobu s centralnim grijanjem u Ulici Brace Potkonjaka broj 14, stan 2, Banjaluka.

057946

IZDAJEM namještenu sobu sa žene u Zagrebačkoj ulici broj 50, Banjaluka.

057948

POTRAŽNJA

Brani par bez djece traži prazan jednosoban stan s kupatilom, poseban ulaz telefon broj 41-962, Banjaluka.

057934

Strani studenti traže namješten dvosoban ili trosoban stan, javiti na telefon broj 21-380, ili telefon broj 49-876 i 34-709, Banjaluka.

057954

ZAMJENA

MIJENJAM dva jednosobna stan na Mejdanu za dvosoban po mogućnosti u naselju Ante Jakića ili Mejdanu, telefon broj 47-910, Banjaluka.

1-2

057941

MIJENJAM dvoiposoban stan na Starčevici za dvosoban stan ili veći

jednosoban u obzir dolazi Mala Čaršija ili Hiseta, telefon broj 44-048 Banjaluka.

057956

MARIBOR-BANJALUKA

MIJENJAM dvosoban stan, 52 kvadratna metra, s garažom i vrtom u centru Maribora za odgovarajući san u Banjaluci. Pitati na telefon broj 078/850-083 od 15,00 do 20,00 sati.

1-3

057908

BANJALUKA-MOSTAR

MIJENJAM dvosoban stan u Banjaluci za odgovarajući stan ili veći u Mostaru, telefon broj 34-106, Banjaluka.

057938

KUPOVINA

KUPIJEM dvosoban (trosoban stan) s telefonom u novogradnji, telefon broj 48-618, Banjaluka.

1-2

057930

POTVRDE

PROGLAŠAVAM nevažećom potvrdu broj 1590 izdatu od zlatara na ime Jovanka Džajić, Banjaluka.

057936

INSTRUKCIJE — PODOKE

Profesor, daje instrukcije iz matematike srednjoškolicima i studentima u Ulici III krajiške brigade broj 20-A kod parkinga „Kosmosa“, Banjaluka.

057931

RADNA MJESTA

Samostalna mašinska bravarska radiona u Ulici D. Duje Ivezića broj 21, vlasništvo Vase Mačkića, Banjaluka, traži na neodređeno vrijeme jednog VKV metalostrugara s radnim iskustvom, Banjaluka.

057925

POSILIJE KONCERTA GRUPE „KONGRES“ OSVOJIO SIMPATIJE PUBLIKE ● „MOMCI IGRAJU“ - POSTAT ZAŠTITNI ZNAK BANJALUČKE GRUPE „BASDANS“ U GIMNAZIJI

Tehnika pokvarila užitak

● I pored teških uslova „Kongres“ osvojio simpatije publike ● „Momci igraju“ - postat zaštitni znak banjalučke grupe „Basdans“

BANJALUKA Neobični tehnički razlozi pomjerili su početak zajedničkog koncerta „Basdansa“ i „Kongresa“ 1. marta a pauza između svirke banjalučke i sarajevske grupe trajala je skoro sat vremena. No, bez obzira na sve, za svaku je pohvalu organizacija jedne ovakve priredbe u Gimnaziji, uzme li se još u obzir i to da je tehnička strana bila povjerena poluprofesionalcima.

U muziciranju „Basdansa“ se osjetila nesigurnost koja je, vjerovatno, plod promjene bubnjara i basiste, inače stara i najopasnija bolest banjalučkih rokera. Ipak su njihove numere, kojima su sami i autori, privukle pažnju publike, a za bolje poznavaoce rok-zbivanja pjesma „Momci igraju“ je postala neka vrsta hita i sigurno će, postati njihov zaštitni znak i izvan Banjaluke.

Najstrijpljiviji dio publike bio je oduševljen nastupom „Kongresa“, na koji se te večeri čekalo sat i po vremena. I pored svih problema tehničke prirode, pokazalo se da je ovaj sastav na najboljem putu da uspije na jugoslovenskoj rok-sceni, naravno pod uslovom da nastave sa ovim načinom rada, koji podrazumijeva i ovakve nastupe, u malim salama uz teže uslove. Svima bi trebalo biti jasno da je vrijeme velikih turneja i koncerata u velikim salama za promociju ploča prošlo.

I.PERIJA
Snimio: M. PAVIČIĆ

Sarajevski „kongresmeni“ u akciji

I pored promjene bubnjara i basiste - uspon „Basdansa“

ANKETE

Super-proizvodi

● Pilule, kontaktna sočiva, kreditne - kartice, video - rekorderi, tranzistori... I još mnogo toga olakšali su život savremenom čovjeku

NJUJORK (UPI) - Kontroreceptivna pilula, pelene za jednokratnu upotrebu, video-rekorderi i kreditne kartice nalaze se na listi od 25 „najboljih proizvoda“ za posljednje dvije i po decenije. U napisu povodom 25-godišnjice „Casopisa za potrošače“ Stenli Markus iz kompanije „Niman-markus“ pomenuo je mnoge proizvode našeg stoljeća koji su olakšali život savremenih ljudi. Među tim proizvodima su i poloroid od kamere, pojasevi za vezivanje, kontaktna sočiva, tranzistorski tv-aparati, elektronska pisaca mašina, fen za sušenje kose, supersonični avio-prevoz (konkord) ambalaža za plastične materije i drugo.

U TRAGANJU ZA VANZEMALJSKIM CIVILIZACIJAMA

Nova svrha nuklearnog oružja

● Indijski naučnik tvrdi da bi se velika energija postojećeg nuklearnog oružja na zemlji mogla iskoristiti za ekspediciju do Bernardove zvijezde koja bi pokazala ima li i drugog života u vasioni

NJUDELHI, Indijski naučnik profesor astronomije J. Narlikar izjavio je u Bombaju da bi nuklearna energija svog nuklearnog oružja na Zemlji, bila dovoljna za ekspediciju na Bernardovu zvijezdu udaljenu od Zemlje šest svjetlosnih godina. Takva ekspedicija bi, prema indijskom naučniku, mogla da potvrdi ili opovrgne pretpostavku da i van Zemlje postoji život. Prema sadašnjim astronomskim otkrićima, zvijezda Bernarda ima planetarni sistem donekle sličan Sunčevom planetarnom sistemu. Postojanje planeta oko neke zvijezde prvi je uslov za postojanje vanzemaljskog života i eventualno razvijene kosmičke civilizacije.

Govoreći na skupu naučnika u Bombaju o životu u svemiru profesor Narlikar je rekao da bi ko-

smička letjelica uz uslov da putuje najmanje brzinom koja je osam puta sporija od brzine svjetlosti za 48 zemaljskih godina stigla do zvijezde Bernarda. Isto toliko godina bi joj bilo potrebno za povratak ako bismo tom letjelicom poslali mladi bračni par njihovo dijete koje bi se rodilo na tom putu sigurno bi se vratilo“ rekao je indijski astronom.

Potruga za vanzemaljskim civilizacijama i eventualno otkrivanje neke razvijenije od naše moglo bi da izmijeni život na Zemlji. Profesor Narlikar kaže da ovakva kosmička misija prema drugom planetarnom sistemu ne može da bude izvedena bez „vrlo velike količine energije“ koju, kako on kaže, Zemlja već posjeduje ali u nuklearnom oružju.

DOKTOR U KUĆI

PRIPREMA: dr Božidar BALABAN, spec. opšte medicine

Čir dvanaestopalačnog crijeva

- Najčešće komplikacije su: stenoza, krvarenje, perforacija i penetracija

Radi se o oboljenju, koje zahvaća mladi naraštaj. Najčešće se pojavljuje u dobi između 18-40 god. života, a oko deset puta je češće kod muškaraca nego kod žena. Smatra se da oko 10-20 promila stanovništva ima ovu bolest.

Spominje se više favorizirajućih faktora za nastojanje ovog oboljenja kao: pojačano lučenje želučanog soka, nepravilna ishrana neuredan način života, te neki psihički poremećaji.

Bolest se javlja kod mladih osoba. U početku takav bolesnik ima osjećaj pečenja u stomaku uz kiselo podrigivanje. Zatim postepeno dolazi do pojave bolova koji se najčešće javljaju noću ili kad je bolesnik gladan. Za ovo oboljenje je karakteristično da se smjenjuju faze bolova i kliničkih manifestacija sa fazama smirenja stanja i to sezonski. Naime, u proljeće i jesen se bolest klinički iskazuje, da bi zimi i ljeti došlo do smirenja. Osim pečenja, jakih bolova, podrigivanja, žgaravice, može doći i do povraćanja obično kiselog sadržaja i nepravilne hrane. Sve ovo iscrpljuje bolesnike i oni su uglavnom mršavi. Bolesnici dolaze ljekaru radi navedenih tegoba, ali ih nekad na to natjera pojava neke od komplikacija ovog oboljenja.

Najčešće komplikacije čira dvanaestopalačnog crijeva su: stenoza, krvarenje, perforacija i penetracija.

Stenoza (suzenje) se manifestuje osjećanjem zaostajanja hrane u želucu i povraćanjem, što pacijenta znatno iscrpljuje i obično zahtijeva operativno zbrinjavanje.

Krvarenje može da nastane zbog toga, što čir „nagrizi“ jedan od ograna arterije ili vene, a očituje se pojavom crne stolice, kao katran, opštom slabošću, malaksalošću, ubrzanom bilom i sekundarnom anemijom.

Perforacija je vrlo ozbiljna komplikacija čira, a manifestacije se iznadmnom, naglom pojavom jakog bola, kao ubod nožem, u gornjem dijelu trbuha. Ubrzo iza toga nastaje opšta slabost, a nakon desetak sati može nastupiti zapaljenje potrušnice sa svim svojim kliničkim znacima i vrlo ozbiljnom prognozom. Penetracija čira je obično u gušteraču, a ponekad u druge organe. Karakteristične kliničke slike, laboratorijskih pretraga krvi i želučanog soka, te u pravilu verifikuje rentgenskom slikom.

Liječenje se provodi uporno, a zahtijeva maksimalnu saradnju bolesnika. Obično se kombinuju sredstva za smanjenje želučane kiseline ili ograničenje produkcije iste, te sredstva protiv bolova i sedativi. Lijekove treba uzimati redovno bar 2-3 mjeseca. Uz lijekove, potreban je uredan život i pravilna ishrana. Mora se često jesti (5 obroka) i to više mliječne proizvode, a izbjegavati začine, alkohol, pušenje i crnu kafu. Potrebno je više odmaranja i urednosti u životu i radu. Samo kod nastupa ozbiljne komplikacije, koje se konzervativnom terapijom ne mogu razriješiti, pristupa se hirurškom zahvatu.

NA ZAHTJEV ČITALACA PONOVO OBJAVLJUJEMO STARI RECEPT

Lijek protiv skleroze

Ovo je recept STARO-KINESKOG LIJEKA, pronađenog 1971. godine od jedne komisije Uneska u jednom srušenom tibetskom manastiru, napisanog na glinenim pločicama. Komisija ga je prevela na sve svjetsko jezike, da bi ga približila medicini dvadesetog vijeka! INDIKACIJE (za šta se sve upotrebljava): Oslobađanje organizam masnih i krečnih naslaga, poboljšava razmjenu materijala u organizmu, te elastičnost krvnih sudova, sprečava infarkt, sklerozu, stenokardiju, apopleksiju i stvaranje tumora. Prestaje šum u glavi, poboljšava se

vid. Pri tačnom pridržavanju upute za liječenje, podmlađuje organizam!

KAKO SE PRIPREMA: Dobro očistiti i isprati 350 grama bijelog luka (češnjaka), nasjeći ga i istucati drvenim čekićem. Staviti to u 300 grama 96% alkohola (dobije se u svakoj apoteci), čvrsto zatvoriti posudu i čuvati je 10 dana na hladnom mjestu. Zatim procijediti kroz čvrstu tkaninu i ostatak dobro iscijediti. Za dva do tri dana početi liječenje. Uzima se sa 50 gr mlijeka (četvrt čaše) na sobnoj temperaturi, po slijedećoj šemi:

Dan	Doručak	Ručak	Večera
1.	1 kap	2 kapi	3 kapi
2.	4 kapi	5 kapi	6 kapi
3.	7 kapi	8 kapi	9 kapi
4.	10 kapi	11 kapi	12 kapi
5.	13 kapi	14 kapi	15 kapi
6.	15 kapi	14 kapi	13 kapi
7.	12 kapi	11 kapi	10 kapi
8.	9 kapi	8 kapi	7 kapi
9.	6 kapi	5 kapi	4 kapi
10.	3 kapi	2 kapi	1 kap

Poslije nastaviti sa uzimanjem lijeka 3 puta dnevno po 25 kapi, dok se ne potroši cijela sadržina. Naj-

bolje je lijek uzimati za vrijeme jela. Preporučuje se, da se liječenje ponovi nakon 5 godina. Fikret BAHTIJAREVIĆ

SATIRIKON

- Znam ptičicu koja leti sa simpozija na simpozij! Čak leti i u inostranstvo!
- A ko plaća sve te letove?
- Plaćamo mi. Dotična ptičica posebno naplaćuje cvrkutanje!
- Zanimljivo a o čemu cvrkuče?
- O štednji i stabilizaciji!

Borislav Mitrović

	IT NA EFANZUM OTKUD IBIGA	OSTATAK	HANJK PLOYI-LO, CVB	PLAČNEI PLJINKA-ČI U PU-SORISTU	SLIŠAR ZIKOZKA	RADIO-LOKATOR	VNEZIE	PIREMA BUEE SUNKTA	MBUDU NA PE-LO SECU	JEDAN ZANAT-LIJA	OPGANEKI SPJAEVI OB ANO-NIJAKA	NARA-JEVU	KNATICA JAKON EKSPLO-ZIVA	ITALIJA	OSOBA NA LO-ZENJU POCI	SAFET-SNJACA	JEZIKO U ZEDR-KU
SEIL U HVANJU																	
NARIV ZA ELI-SICNU GIMNA-TIJU																	
EDVA JK IZA SKRME																	
ČEDAR-ZAKAT-DEJA																	
AMPKE																	

Rješenje iz prošlog broja (vodoravno): v, zlmnica, okopavati, ograditi se, grmolik, reklamirati, adresa, kloake, iritis, eja, A, VZ, trtili se, Naks.

ZANIMLJIVOSTI

Bez saučešća

Nekoliko godina prije smrti 1778. godine švedski prirodnjak Karl Line, jedan od najvećih botaničara svih vremena i tvorac osnovne botaničke nomenklature, napisao je kakvu sahranu želi: „Položite me u sanduk neobrijanog, neokupanog, bez ikakve odjeće, uvijenog samo u čaršav. Kovčeg odmah zakujte, da niko ne vidi moje ostatke... Nikoga ne zovite u kuću, i ne primajte izjave saučešća“.

Ipak, gospođa Line nije davala ni pet para za muževljevu posljednju želju i priredila je posljednju pogrebu daću za stotine zvanica. (Dodajmo: ženina je ipak zadnja!)

Spalite Eneidu

Rimski pjesnik Vergilije, jedan od najvećih koga je svijet imao, ležao je 19. godine prije naše ere na samrti i tugovao što ga je neizlječiva bolest spriječila da dovrši kako je želio veliku epsku poemu (u dvanaest knjiga) „Eneidu“.

Smatrajući da poema, po njegovom strogoj kriterijuma, tek u grubom nacrtu, ne treba da ugleda svjetlost dana, pjesnik je napismeno ostavio da se djelo spali, čim on umre.

Na sreću čovječanstva, rimski car i Vergilijev prijatelj Cezar Avgust, oglušio se o njegovu posljednju želju i „Eneida“ je objavljena, pošto su rukopis sredili pjesnikovi učenici. D. T.

IZJAVITE ZA ŠTAMPU

BOSANSKI NOVI

DOKLE ĆE OVAKO?

Milka Bjeljac, službenik:

- Skupoća je velika. Nikada ne znam kada odem u prodavnicu koliko šta košta, kada se cijene, maltene, svaki dan mijenjaju. Ipak, mislim da ovako neće moći dugo. Vidite mesnice su sada pune, a uskoro su zjapile prazne. Znatno je opao standard zaposlenih a krediti umjesto da u takvoj situaciji budu povoljniji, oni su još nepovoljniji.

ZAŠTITITI STANDARD RADNIKA

Milija Brdar, radnica:

- U ovakvoj situaciji se standard radnika mora zaštititi. Kako? Ne socijalnim kartama ili nekim kratkoročnim pozajmicama, nego obezbjeđenjem povoljnijih uslova za rad, bolje nagrađivanje proizvodnog rada, upućivanjem radnika u radnička odmarališta...

NEMA NIŠTA OD UŠTEĐEVINE

Milica Drageljević, trgovac:

- Sve kad bih i htjela, ne mogu ništa uštedjeti, a niti sam pristalica kredita. Voljela bih vidjeti kako to neko može sa 15.000 dinara živjeti sa četvoročlanom porodicom. Da ono namirnica ne donesem sa sela, kupim samo mlijeko, so i šećer, ne znam kako bih i zimnicu obezbijedila. Bunda ženska košta između 40 i 50 hiljada dinara. Ima, jasno, i skupljih, ali i onu najjeftiniju je teško nabaviti.

VISOKE NORME

Mirza Safić, radnica:

- Radim dugo već u „Sani“. Sada je kud i kamo bolje, bolji su uslovi rada, više se zarađuje, ali su nam norme visoke. Ja nekako i stizem da ispunim normu, ali mnoge moje kolege ne mogu. Kako ekonomišem s dinarom? Kupujem ono što moram, a ne ono što trebam. To je moja ekonomija.

tekst i snimci
S. RISOVIĆ

INFORMATATOR

BANJALUKA

REPERTOAR KINA

KOZARA — VRIJEME NJEŽNOSTI (američka melodrama — FEST 85) u 11, 15,30, 18 i 20,15
VRBAS — MAJKO SLUŠAJ MOJU PJESMU (španska melodrama) u 16, 18 i 20 sati.

PALAS — velika sala — OTAC NA SLUŽBENOM PUTU (domaća drama) u 10, 15,30, 18 i 20,15 sati. Mala sala — u 10 sati je domaći igrani film DVIJE POLOVINE SRCA, u 16,30, 18,30 i 20,30 je FANNY HILL (britanski film raden po erotskom romanu Jahna Clelanda).

NARODNO POZORIŠTE
U 19,30 je BALKANSKI ŠPIJUN.

DJEČJE POZORIŠTE

Nema predstave.

DOM KULTURE
Nema kulturnih manifestacija.

UMJETNIČKA GALERIJA

Spomen-zbirka Draginje i Voje Terzića nalazi se u Ulici Vladimira Nazora 17a.

MUZEJ BOSANSKE KRAJINE

Stalna postavka slika banjalučkih slikara iz zbirke Muzeja.

BIBLIOTEKA

Odjeljenje u Doma Radničke solidarnosti radi svaki dan, osim subote i nedjelje, od 7 do 19 sati. Odjeljenje u MEJDANU radi svaki dan, osim nedjelje od 7 do 19 sati. Odjeljenje u BUDŽAKU radi ponedjeljkom i utorkom od 15 do 19 sati, srijedom, četvrtkom i petkom od 10 do 15 sati.

DEŽURNA APOTEKA

Noćno dežurstvo ima apoteka „1. maj“ u Ulici Vladimira Nazora 21, tel. 21-914.

VAŽNIJI TELEFONI:

SUP 92
VATROGASCI 93
HITNA POMOĆ 94
BOLNICA 33-725 (STARA LOKALCIJA) i 38-111 (PAPRIKOVAC).
AUTOBUSKA STANICA 45-355
ŽELJEZNIČKA STANICA 31-229
TAKSI — STANICA 22-222
INSPEKCIJA 32-100
VODOVOD I KANALIZACIJA 21-247
ELEKTROBANJALUKA 42-555
SERVIS ZA HITNE POPRAVKE STANOVA 45-404
ATLAS 31-995
INEX — TURIST 21-261
PUTNIK 43-900
TURIST — BIRO 35-082
SLAVNI KOPER 31-113
MLADOST BiH 39-835
OPŠTINSKI SEKRETARIJAT ZA NARODNU ODBRANU — CENTAR ZA OBAVJEŠTAVANJE 985
RED VOŽNJE
POLASCI VOZOVA
ZA SARAJEVO: 0,58 (brzi) 05,44 (poslovni), 13,13 16,15 18,09 (poslovni)
ZA ZAGREB: 01,12 03,15 04,12 09,56 (poslovni) 15,14 i 16,33
ZA BEOGRAD: 10,23 (putnički do DOBOJA iz DOBOJA brzi u 14,40), 05,46 (poslovni do DOBOJA) iz DOBOJA u 08,44), 15,08 (putnički do DOBOJA, iz DOBOJA u 17,33), 22,21 (putnički do DOBOJA, iz DOBOJA u 0,30).DOLASCI VOZOVA
IZ SARAJEVA: 01,09 03,02 (brzi), 09,54 (poslovni), 15,06 (brzi), 16,27 (brzi), 20,06 (poslovni).
IZ ZAGREBA: 0,45 01,50 13,08 16,10 (brzi), 18,07 (poslovni), 21,40 (ubrznani).
IZ BEOGRADA: 05,30 08,17 13,01, 16,28 20,06 21,43.
VANREDNI VOZOVI
Svake nedjelje BANJALUKA — MARIBOR u 13,25 i DOBOJ — BANJALUKA — LJUBLJANA u 14,01.
POLASCI AUTOBUSA IZ BANJALUKE
ZA ZAGREB: 01,20 02,00 03,00 05,30 06,00 07,45 08,30 09,30 11,00 12,00 12,40 13,15 14,30 15,10 15,20 17,00 18,15 19,24 20,00.
ZA BEOGRAD: 05,00 06,00 09,30 15,00 17,00 23,30.
ZA LJUBLJANU: 01,20 08,20 12,00 13,15 15,10 19,25.
ZA SARAJEVO: 00,30 08,00 12,00, u prolazu 00,45 10,00 12,35 15,15.
ZA KRANJSKU GORU 13,15.
ZA TUZLU: 05,53 i 15,45
ZA MOSTAR: 06,00 13,00 u prolazu u 11,26 22,00.
ZA ROVINJ: 07,45 i 19,25
ZA RIJEKU: 06,00 07,45 22,00
ZA DUBROVNIK: 22,00 24,00 (oba u prolazu)
ZA UMAG: 06,00
ZA SPLIT: 06,40 21,15 prolazni u 8,30
ZA ŠIBENIK: 07,30 i 22,30

BOSANSKA GRADIŠKA

U Domu kulture igra film LJUBAVNIK I LEĐI ČETREND.

NARODNA BIBLIOTEKA u gradskom Domu kulture otvorena je ponedjeljkom i srijedom od 10 do 17 sati, a utorkom, četvrtkom i petkom od 10 do 14 sati. GRADSKA ČITAONICA u Bosanskoj Gradici radi od 10 do 18 sati, a subotom od 7 do 13 sati. Odjeljenje biblioteke u Novoj Topoli (u zgradi SUBNOR-a) radi ponedjeljkom, srijedom i petkom od 12 do 15 sati. Istim danima knjige se izdaju i u odjeljenju biblioteke u Orahovi (u Domu kulture) knjige se izdaju ponedjeljkom, srijedom i petkom od 17 do 20 sati.

— Stalna izložba „Putevi pobjede“ otvorena je od 10 do 13 sati u Radničkom domu. U Spomen-domu „Lepa Radić“ u Gornjim Podgradcima postavljena je izložba „Revolucionarna prošlost Gornjih Podgradaca“.

APOTEKA u Ulici maršala Tita broj 11 (telefon: 813—130) radi od 7 do 19 sati. Otvara se i u 21 sat za hitne služajeve. Apoteka kod bolnice radi od 7 do 14 sati. Nedjeljom i praznikom apoteka radi od 9 do 11 sati, a otvara se i u 13,16,19 i 21 sat.

Medicinski centar u Bosanskoj Gradici: 813—433
Autobuska stanica u Bosanskoj Gradici 813—500
Turist — biro 813—080
Taksi — stanica 811—716
„Elektro—Bosanska Gradiska“ 813—344

ČELINAC

U Domu kulture igra film u 13 i 19,30 sati BLAGO IZGUBLJENO U AVIONU.

Dežurna apoteka Doma zdravlja radi od 7 do 15 sati, osim subote telefon 850—038. Hitna pomoć Doma zdravlja radi od 15 do 07, Dom zdravlja radi od 7 do 15 sati svaki dan osim nedjelje i državnih praznika. Telefon 850—130. Narodna biblioteka „Ivo Andrić“ radi svaki dan od 7 do 15 sati, osim nedjelje i državnih praznika. Telefon 850—130.

KOTOR—VAROŠ

U Domu kulture igra film POSLJEDNJA IGRA LEPTIRA.

Apoteka radi od 7 do 19 sati, a subotom od 7 do 14 sati. Hitna pomoć Doma zdravlja 880—001. Dežurna vatrogasna služba 880—104. Biblioteka radi od 7 do 19 sati.

LAKTAŠI

Nema kino-predstave

Narodna biblioteka „Veselin Masleca“ radi od 7 do 15 sati, a nedjeljom ne radi. Hitna pomoć Doma zdravlja, telefon 830—250. Apoteka radi od 7 do 19 sati, subotom od 7 do 14 sati, telefon 830—030. Dobrovoljno vatrogasno društvo 830—066.

SKENDER-VAKUF

Nema kino-predstave.

Biblioteka, pozajmno odjeljenje, radi svaki dan od 7,30 do 15,30 sati, a ponedjeljkom od 10 do 16 sati. Dom zdravlja radi od 7,30 do 15,30 sati, telefon 890—611. Opštinski centar, za obavještanje radi od 00 do 24 sata, telefon 890—620.

SRBAC

U Domu kulture igra film ODRED ZMAJEVA — hongkoški

Apoteka 840—003. Dobrovoljno vatrogasno društvo 840—150. Biletarnica 840—038.

PRNJAVOR

U Domu kulture igra film LJUBAV NIJEME DJEVOJKE

Stanica za hitnu pomoć 860—190 SUP 860—001. Autobuska stanica 860—462.

RADIO — PROGRAM

BANJALUKA

SRIJEDA, 6. marta

od 5,00 do 9,00 - JUTARNJI PROGRAM RADIO—BANJALUKA
Od 12,00 do 14,00 - ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO—STANICA BiH
14,00 - Najava programa
14,05 - REVIJA NA 33 i 45
14,30 - VIJESTI
15,00 - Oglasi i obavještenja
15,30 - Dnevnik
15,45 - Intermeco
16,00 - Dnevnik Radio-Sarajeva
16,30 - Magazin sedam
17,00 - Klasika za sve
17,30 - Vijesti
18,00 - Odjava programa
Od 18,00 do 01,00 - PRVI PROGRAM RADIO-SARAJEVA

BOSANSKA GRADIŠKA

5,00 - 7,00 - JUTARNJI PROGRAM (Vijesti u 5,30 i 6,30)
12,00 - 14,00 - ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO-STANICA BiH
(Susret na talasu)

14,00 - Početak emitovanja i najava popodnevnog programa
14,05 - Muzika - informacije muzika
14,50 - Oglasi i obavještenja
15,00 - Bez reda vožnje, muzička emisija
15,30 - IZ UDRUŽENOG RADA I MJESNIH ZAJEDNICA, informativno-politička emisija
15,45 - U narodnom tonu
16,00 - DNEVNIK Prvog programa Radio-Sarajeva
16,30 - Snimajte - emitujemo, odabrane melodije
16,55 - VIJESTI
17,00 - Odjava i završetak popodnevnog programa

SRBAC

11,00 - Početak emitovanja
1,05 - Danas na talasima Radio-Srca
11,10 - U zabavnom tonu
11,30 - Po vašem izboru
12,00 - Zajednički program RSBiH
14,00 - Ponovo zajedno
14,05 - Radio-magazin
14,15 - Vijesti

15,30 - Hronika srbačke komune
15,45 - Disko noviteti
16,00 - Odjava i završetak emitovanja

BOSANSKA DUBICA

12,00 - Zajednički program RS BiH
14,00 - Najava i pregled programa
14,05 - Naša - top-lista
14,30 - VIJESTI
14,33 - Imam jednu želju (stare gradske pjesme)
15,00 - IZ UDRUŽENOG RADA
15,25 - Muzički intermeco
15,30 - HRONIKA KOMUNE I UDRUŽENOG RADA
15,45 - Obavještenja, muzika, oglasi
15,58 - Odjava programa

JAJCE

Od 12,00 do 14,00 - ZAJEDNIČKI PROGRAM RADIO—STANICA BiH

14,00 - Najava programa
14,10 - Vijesti
14,15 - Na današnji dan
14,25 - EPP
14,30 - Život mjesnih zajednica
15,00 - Emisija za djecu
15,15 - EPP
15,30 - Hronika komune

15,45 - Blok zabavne muzike
16,00 - Odjava programa preuzimanje dnevnika Prvog programa Radio-Sarajeva

BOSANSKI NOVI

12,00 - Susret na talasu (Zajednički program RSA II i ORSBiH)
14,00 - I danas smo zajedno (najava, vijesti, melodija dana)
14,10 - Mlade i mlade (Muzički program)
14,30 - Aktuelni razgovori (susreti u udruženom radu)
15,00 - Od zlata jabuka (emisija - ETNO-muzičkog blaga jugoslovenskih naroda i narodnosti)
15,30 - Novosti dana
15,45 - EP - prospekt
16,00 - Dnevnik RSA I i odjava programa

PRIJEDOR

12,00 - Zajednički talas
13,00 - Najava programa
13,02 - VIJESTI
13,05 - Čestitke, želje, pozdravi...
14,00 - AKTUELNO U OOUR-ima
14,55 - Muzika, slušane melodije
15,30 - Instrumentalna muzika
16,00 - Odjava programa

SARAJEVO PRVI PROGRAM - 19,15 sati

PUT PUTUJE LATIF-AGA

Na početku večerašnje „revije“ na Prvom programu nastupiće poznati interpretator Slobodan Lalić i izvesti četiri kompozicije: „Put putuje Latif-aga“, „Hvalila se lijepe Mare majka“, „Mehmeda majka budila“ i „Gonde ružo“. Lalić će pratiti Narodni orkestar Radio-Sarajeva. Zatim će Vera Ivković takođe izvesti četiri pjesme: „Moj dlibere, kud se šećeš“, „Moj dragane, što me zaboravljaš“, „Sojčice, djevojčice“ i „Ajte amo, momci, cure“, bačansko kolo. Veru Ivković pratiće ansambl Radojke i Tineta Živkovića.

U nastavku ćete čuti nekoliko kompozicija iz repertoara ansambla „Narakord“, „Coko, coko“, „Kreni Mile volovima“, „Maroš, Maroš“ i „Androvera“. Za kraj su uvrštene tri narodna kola - „Nevestino oro“, „Vranjačanka“ i „Moravsko kolo“ - a izveće ih Narodni orkestar Radio-televizije Beograd.

Urednik je Jadranka Crnogorac.

ОМЛАДИНА НА АУТО-ПУТУ РАДОВИ У ШЕСТ СМЈЕНА

БЕОГРАД, 5. март (Танјуг) — Бригадири савезне омладинске радне акције на ауто-путу „Братство и јединство“ кроз Србију (од Пуприје до Појата) учествоваће ове године у изградњи те саобраћајнице у шест, умјесто у четири акцијске смјене.

Повећани обим радова захтијевао је да се омладина масовније ангажује — како је одлучено на састанку комисије за добровољни омладински рад Републичке конференције ССР Србије.

ВИШЕ МЈЕСТА ЗА СТРУЧНЕ И СПОСОБНЕ

БЕОГРАД, 5. марта (Танјуг) — У предстојећим изборима за делегације и делегате скупштина друштвено-политичких заједница критеријуми стручности и способности морају имати предност над свима осталима, јер од правилног кадровског размјештаја умногоме зависи и успјех у остваривању Дугорочног стабилизационог програма. Кадровска политика је, на данашњој сједници Секције СК ССРЈ за развој ове друштвено-политичке организације, смјештена стога на сам врх пирамиде актуелних друштвених збивања, уз изричит став да је треба прилагодити захтјевима времена. А они су, како је речено, и у овом тренутку и за више година унапријед — изузетно велики.

У САРАЈЕВУ СВЕЧАНО ОБИЉЕЖЕН ЈУБИЛЕЈ ЦЕНТРА ВОЈНИХ ШКОЛА

САРАЈЕВО, 5. марта (Танјуг) — Свечаном заједничком сједницом савјета, научно-наставног вијећа и друштвено-политичких организација, полагањем цивијела на спомен-обиљежје маршала Тита и свечаном смотром питомаца и јединица, данас је Центар војних школа коплене војске у Сарајеву обиљежио четири деценије рада и развоја.

У име генералштаба ЈНА припаднике Центра поздравлио је генерал-потпуковник Живорад Лазаревић, а овој свечаности присуствовале су високе личности оружаних снага, ове републике и града Сарајева.

У ЗАГРЕБУ ПОДИГНУТА ОПТУЖНИЦА ПРОТИВ ГРУПЕ ГРАЂАНА ДЈЕЛОВАЛИ И ТЕРОРИСТИЧКИ

ЗАГРЕБ, 5. марта (Танјуг) — Код Окружног суда у Вараждину, Загребу и Осijekу довршена је истрага и подигнута оптужница против групе особа због основане сумње да су починиле више кривичних дјела против основа социјалистичког самоуправног друштвеног уређења и сигурности СФРЈ.

Током истраге утврђена је повезаност тих особа с познатим усташким терористима на подручју СР Њемачке.

Од 1981. до 1984. године поједине од ових особа припремале су и извршиле више субверзивно-пропагандних и терористичких акција на подручју СР Хрватске, угрозивши животе грађана и друштвену имовину.

ПАЛЕРМО НАПАД НА БРИТАНСКЕ ТУРИСТЕ

ПАЛЕРМО, 5. марта (АПИ) — Четворица наоружаних младића извршила су напад на аутобус који је превозио 30 британских туриста у хотел у Палерму. Како је саопштила полиција, нападачи су опљачкали туристе — покупили им новац и друге вриједности, а затим побјегли.

ВРИЈЕМЕ

ИЗВЈЕШТАЈ РЕПУБЛИЧКОГ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКОГ ЗАВОДА БИХ

СУНЧАНО

ЗА БОСАНСКУ КРАЈИНУ Ујутро свјеже са мјестимичном маглом по котлимама, преко дана сунчано и топло. Дневна температура од 8 до 20 степени.

ЗА БАЊАЛУКУ Ујутро суматница, а преко дана сунчано и топло, са максималном температуром од око 10 степени.

ЗА НАРЕДНА ДВА-ТРИ ДАНА У већем дијелу земље сунчано и топло вријеме.

ВОДОСТАЈ Уна — Бихаћ 42 цм, мапомутна, температура воде 8,6 степени. Уна — Босански Нови 142 цм, мутна, температура воде 8,6 степени. Сана — Сански Мост 185 цм, бистра, температура воде 7,5 степени. Врбас — Бањалука 87 цм, бистра, температура воде 5,5 степени. Водостај на свим ријекама у стагнацији.

ЈОШ ТЕЖЕ ДО АУТОМОБИЛА СКУПЉИ „РЕНОИ“

НОВО МЕСТО, 5. марта (Танјуг) — Индустрија моторних возила из Новог Места знатно је повећала цијене свим југословенским моделима „Рено“. Тако од 1. марта популарна „четворка“ — „Р4 тл“ са свим дајбинама кошта 542.968 динара (пре 511.786), „Р4 гтл“ 625.576 (пре 579.956), док је нова цијена модела „Р18 тл“ — 1.435.091 — за читавих 130 хиљада више. Рок испоруке за обје „четворке“ је два мјесеца, док на „Р18 тл“ треба чекати три мјесеца.

ИЗ ПРЊАВОРА „ХЛАЂЕЊЕ“ ЗБОГ ПСОВКЕ

ПРЊАВОР, 5. марта — Општински суд у Прњавору изрекао је казну Кости (Маринка) Лепиру (1934) из Прњавора, јер је прије извјесног времена у поподневним сатима, са балкона своје куће извикивао поруге и псовке које вријеђају лик и углед друга Тита. Установљено је да се ради о лицу битно смањене умачуљивости, па је према члану 157, став 1. Кривичног закона СФРЈ, осуђен на четири мјесеца затвора.

Б.Р.

ОКСК БАЊАЛУКА О СТИЦАЊУ И РАСПОДЈЕЛИ ДОХОТКА

РАД ПРВИ КРИТЕРИЈУМ

БАЊАЛУКА, 5. марта, — Рад и резултати рада треба да постану први критеријум у стицању и распоређивању дохотка, истакнуто је на данашњој сједници Општинског комитета Савеза комуниста Бањалука, на којој су разматрани резултати и проблеми у остваривању ставова и задатака Савеза комуниста, у области стицања и распоређивања дохотка и расподеле средстава за личну и заједничку потрошњу радника. Такође су расправљана и питања реализације задатака Општинске организације СК на унапређивању и координацији односа са иностранством.

Д.С.

ШТАФЕТА ОМЛАДИНЕ ПТТ ЈУГОСЛАВИЈЕ

СИМБОЛИЧНЕ ПОРУКЕ

БРУС, 5. марта (Танјуг) — Под мотом „Тито и младост били су и остали једно“ данас је у Брус из Титове Митровице стигла штафета ПТТ организације Југославије. Штафета омладине запослене у поштанским организацијама широм земље, на телексу пренијетим Титовим ликом, симболично носи поруке и оглашава одређења младих радника ове организације.

ОД ИДУЋЕГ УТОРКА У СР СРБИЈИ

ЈЕФТИНИЈЕ КОБАСИЦЕ

ВЕЛИКА ПЛАНА, 5. марта (Танјуг) — Од идућег уторка појефтиније 13 кланичних производа од изнутрица, попутрајних и димљених производа. То је данас одлучено на сједници групе организације индустрије из СР Србије која је одржана у Великој Плани.

Према приједлогу одговарајуће комисије корекције ће важити за цијене сљедећих производа: говеђа кобасица 13 одсто, ђетња кобасица 28 одсто, димљене свињске ножице 35 одсто, свињске кости 35 одсто, димљено говеђе месо 14 одсто, свињска плелка у мрежи 13 одсто, димљена шунка без кости 7 одсто, димљена шунка у мрежи 6 одсто, сланина 16 одсто, јунећа јетра 16, јунећи мозак 27, свињска јетра 20 и свињски мозак 20 одсто.

ПБС - ОСНОВНА БАНКА „БАЊАЛУКА“ КУРСНА ЛИСТА
(формирана 5. марта 1985. године)

Земље	Валута	Куповни за ефикав за девизе	Куповни за девизе за девизе	Продајни за девизе
Аустрија	100 шилинга	1026,49	1052,80	1055,96
Белгија	100 франака	355,96	366,02	367,12
Данска	100 круна	2011,44	2068,32	2074,53
Француска	100 франака	2361,83	2428,61	2435,91
Холандија	100 флорина	6352,48	6532,11	6551,73
Италија	100 лира	11,61	11,91	11,94
Норвешка	100 круна	2520,01	2591,27	2599,05
СР Њемачка	100 марака	7235,93	7421,47	7443,77
Швајцарска	100 франака	8449,81	8666,47	8692,51
Шведска	100 круна	2557,93	2630,26	2638,16
В. Британија	1 фунта	260,43	267,79	268,59
Јапан	1 јен	92,39	96,74	97,03
Канада	1 долар	172,17	180,28	180,82
САД	1 долар	245,41	252,35	253,11
Аустралија	1 долар	166,28	174,11	174,63

Куповни и продајни курсеви за девизе примјењују се почев од 14,00 сати 5. марта 1985. године, а куповни за ефикав примјењује се почев 6. марта 1985. године.

СРИЈЕДА, 6. МАРТ

ПРВИ ПРОГРАМ

- 8,35 — ТВ-календар
- 8,45 — СОКОЛОВИ — серија за дјецу: 3
- ОБРАЗОВНИ ПРОГРАМ
- 9,15 — Поштански сандучић
- 9,30 — Старе културе Мезопотамије
- 10,00 — Савјетовалиште за родитеље
- 10,30 — Вијести
- 10,35 — Животне заједнице: на планинским врховима — Дурмитор: 2
- 11,05 — Цртани филм
- 11,10 — Физичко васпитање: спортски мозаик, 3
- 11,40 — Мали програм — компјутерска школа
- 11,50 — Цртани филм
- 11,55 — Коцка, коцка, коцкица: Све због купуса
- 12,25 — Посљедњи минити: шта је то восак?
- 15,30 — Преглед програма
- 15,35 — Вијести
- 15,40 — Фудбал четврт финале купа УЕФА, Жељезничар — Динамо (Минск)
- 17,30 — Хроника заједнице општина Високо
- 17,45 — Соколови — серија за дјецу 3
- 18,15 — Рехабилитациони центри: Нишка бања — образовни програм
- 18,45 — Пријатељи гласбе
- 19,15 — Цртани филм
- 19,30 — Дневник 2
- 19,55 — ТВ спот
- 20,00 — Спортска сриједа
- 20,30 — Куп европских шампиона у кошарци Цибона — Банко Ди Рома
- 21,30 — Спортска сриједа — наставак
- 22,15 — Дневник 2

ДРУГИ ПРОГРАМ

- 18,55 — Преглед програма
- 19,00 — Токио: Свјетско првенство у умјетничком клизању, парови
- 20,00 — Верзија пуковника Зорина — совјетски играни филм
- 21,25 — Студио 2
- 21,45 — Концерт у галерији Сану — озбиљна музика
- 22,45 — Преглед програма за четвртак

2 ПРОГРАМ 20,00 САТИ

ВЕРЗИЈА ПУКОВНИКА ЗОРИНА

совјетски играни филм
Стари инспектор-пуковник истражује пљачку јувелирске радње. У његову верзију рјешења случаја у почетку нико не вјерује, али он на крају ипак пронази кривца на кога је све вријеме и сумњао.

Ово је кратак садржај совјетског филма „Верзија пуковника Зорина“, у којем главне улоге тумаче Савелод Саев, Б. Иванов и И. Боронов.
Режисер је А. Падињина.

Миро Милосновић
ДАВИД ШТРЕБАЦ

